

جن بۆ خۆيم

جن بۆ خۆيم دەبا

سەلام عومەر

جن بۆ خۆپم

نووسەر: سەلام عومەر

پیت چنن: زەمەند سەلام

دیزاینی بەرگ و ناوەرۆک: ھیرش مەغدید

ھەلەچن: محەمەد چۆمانی

چاپخانەى:

نرخ: 4000

تیراژ: 500 دانە

چاپى يەكەم 2018

لە بەرپۆه بەرایەتى گشتى كتیبخانە گشتییهكان هەریمی

كوردستان

ژمارەى سپاردنى (98)ى سالى 2018 پیدراوه

لاپەرە	ناوەرۆك
5	1- چىرۆكى پارچە بوونم
9	2- ئامانچ
41	3- خەيالىك بەناو ھەسارەكاندا
69	4- كىشانى تەمەن
77	5- مروفىك لى دەعبا
91	6- چوونە چىيا
155	7- راپەرىن
175	8- مىوانى ناوەخت
195	9- بوونە پالەوان
205	10- چوونە ناو گەردوون
243	12- حىكايەتى دىكەش
259	13- جولانى دەمارى شەرانگىزىم

جن بۆ خۆيم

چيرۆك پاره بوونه

چۆرانه وهى خويىن منداليمى ئاودا، چاوى
سووركردمه وهه لاييه تيمى بوخوى برد، گه رهك و شارو
ولاته كه مى سووردا گه پراندو زورى نه مابوو رقم تيدا
بچيىنى، له ئاواره ييدا به سيماي نوي ئاشنا بووم، شارو
ديهاتى جياواز هه بوون سه رساميان كردم، له خاكى
خوشمدا گولله ي زيندووم دى بو من دههات، فيره
راكردن و ترسيان كردم، فرپياندامه به نديخانه وه
ناچارى هه لاتنيان كردم، ئازه لى درنده وه ديوم ديتن،
هه نديكيان وه كو خو مان بوون و خويان پينا ساندم،
هه نديكى تريان له نيو ئه فسانه كاندا خه ويان ده زپراندم،
به چيाय هه زار به هه زاردا هه لگه رام، گه يشتمه لوتكه و

يهك دوو جارانيش خلۆر بوومهوهو لهبنى بنهوه
 گيرسامهوه، ئهوهندهنا، بوومه هاوهلى ههزاران و
 ههنديجار هاورييهتيشيان ليستاندمهوه، ناچاريانکردم
 مندائيم و لايهتيم بهو تهقهله رزيوانه بدوورمهوه كه
 دواتر بوونه گريكوپرهو ئيستا خهريكي كردنهوهيانم،
 ناچارتريانکردم لهو دهرگايانهدهم كه لهئهفسانهكان
 ديبوومن، پيموابوو خهونهكاني من لهويدان، ئهوه
 شوينهى ههزهكانم باليان ليدهروى و پييان دهگهमे
 نهينييهكان، وايانليکردم ئايندهم بخرمه نيو
 ئهگهرهكانهوه و ئهوه سهرهتايانه بدۆزمهوه كه ليوه
 هاتبووم، فيرى مهى خواردنهوه بووم، تا بگهمه
 سربوون و لهگهله فريدانى شوشهكاندا شهريميشم بشكى.
 دووچارچهنه ديمهنيكى تراژيدى كه ژن وژالى
 گهههكهكهكه مى له خوین وهردابوو، كهوتنى چهكو
 چۆلكردنى سهنگههكان، لهتوپهتى كردم، ئيدى
 ههليانگرتمهوهو بهبى خواستى خۆم، ههر پارچهيان له
 شوينيك فريدام، ليردها، له ههلههريني تههمه ن و

وشه كاندا، خهريكي كو كردنه وهى پارچه كانى خوّم،
خهريكي ناويته كردنى ئه و خه يال و چيروكانه م
كه هه نديكى له گه ل لاشه ي (ئامانج) دا ني ژران و
هه نديكى ديشى وشك ببوونه وه و كه لكى هه لگرتنه وه يان
نه مابوو، خو هه نديكيان ببوونه هه لم و ئه و هه نده ي
ده ستيشمكه وته وه، له ژير شه بقه ي جنه كه ي هاوريّم
شاردرا بوونه وه و بوّم هيّانه وه، تا له ئه فسوونى
پارچه بووندا هه نديكى بهر ئيوهش بكه وي، تا هه ره يچ
نه بي له چيروكى هه لاهه لابووندا هه ر به بزرى
نه ميّنه وه.

★ ★ ★

جن بۆ خويم

ئامانچ

سپىدەيەكى زوو بوو لە شقارتە كرىن دەھاتمەو، كە
دیمەنى لاشەى لە خویندا شەلال بوى ئامانچى
جیرانمانم دیت، دایكى لە باوەشى كوردبوو ھەر
بەراگردن بەرەو خەستەخانەى دەبرد، ئەو دیمەنە
توشى شوكى كردم، چونكە ھەر پینچ خولەك پيشتەر
بەيەكەوہ لە كوئانى خویمان گەمانمان دەكردوو بە
كاغەز ساروخمان درووستدەكرد، ھيشتا تەمەنمان

نەگەيشتبووہ حەوت سالان و لە قوتابخانە وەريان
نەگرتبووين، بۆيە بەيانيان تەنيا من و ئامانج
دەماينەوہو لە کۆلانەگەمان جۆرەها ياريمان دەکرد،
خۆمان فيرە تيروکەوان درووستکردن و نيشانە شکاندن
و زۆر جارانيش بە قەوانی فيشەگەکان کە هيشتا بۆن
باروتيان ليدەهات سەنگەرمان لەيەکتري دەگرت، بەلام
پلانی ئەو رۆژەمان تەنيا دروستکردنی ساروخ بوو.

ئەو رۆژە دايکم هاتە بەردەرگا و عانەيەکی دامی و
پيی گوتم:

برۆ لەلای مام مەحمودی دووکاندار شقارتەيەکم بۆ
بکرە، شقارتەي ئەوکاتی قەپيلکەکەشی هەر لەدار
درووستدەگرا، وینەي سی ئەستیرەي لەسەر بوو هەر
لەو ئەستیرانە دەچن کە ئیستا لە سەر شانی
ئەفسەرەکان دانراون، هەموو جاریکيش کە شقارتەم
بەردەست کەوتبايە چەند دەنکيکم دەگيرايەوہ يان
ئاگرمان پيدەکردوہ ياخود لەناو سيمي پاکەتمان
داويشت و بە بەردیك دەمان تەقاندوہ، ئەو رۆژە خۆم

ئامادەکرد تا لەگەڵ ئامانج ئەو يارپەش بکەين، بەلام
 فریا نەکەوتين، چونکە لە گەرانه وەمدا بوو ئەو ديمەنە
 لە جیى خۆم سړى کردم، ئامانج بە لاشەيهكى شل و لە
 خويندا گەوزاو لە باوئشى دايکيداشۆر بېوؤه.

بۆ يەكەمجارم بوو دايكى ئامانج بەبى لەچك ببينم،
 ئەو هەميشە لەچكىكى سىپى بەسەر پرچەکانيدا
 بەردەدايهو، ئەمجارەيان کەزىيەکانى شۆر بېونەو
 دەلاوايهو، ئامانج سەرى بە لەچکەكەى دايكى
 بەستراوو چۆر چۆر خوينى لى دەتكا، رەنگى لەچکەكەى
 و تەواوى كراسەكەى دايكى سوور داگەپرابوو، دايكى
 من و ژنى گەرەكيش بە لەخۆدان و لالانەو بەدووى
 كەوتبوون، بەختى ئامانج لەم كاتەدا يەك نۆتۆمبيليش
 بەوناويدا نەهات، كە بەتەنیشتمدا رەتبوون
 بەدايكيشمەو كەس ئاگای لەمن نەبوو، راوئستا بووم و
 هەردووك دەستم لە باغەئمدا عاسى ببوون،
 نەچۆرانهوى خوينى ئامانج و نە چريكەى دايكى كە
 بەردى بەدەنگ دينا، نە لاوانەوى داکم و ژنى گەرەك

نەيانتوانى بەگريانم بەيىنن، ساتىكى زۇر تراژىدى بوو،
كەچى نەمتوانى بەدووشيان بىكەوم، پىم وابوو
ئۆتۆمبىل لىيداوه، بەلام نە ئەوان لەسەر ئۆتۆمبىل
بوون و نە هيچ ئۆتۆمبىل كىش لە گەرەكەكەمان ديار
بوو، بۇيە هاتمەوہ مال و دىتم ھەرسى خوشكەكانم كە
ئەوان گەورەو عازەب بوون دەگريان و توند لە
باوہشيان كردم، هيچ پرسیارم لىنەكردن بەلام گويم
لەوان بوو دەيانگوت بەخوداى سەرى بە بەردە
نەقارپىيەكان كەوتووہو مىشكى تەقيوہ، ئىشاللا بەشى
دايك و باوكى دەبىت، كچە جيرانەكەمان كە ھەمىشە
خۇى پۇشتە دەكردوو مندالىشى خوش دەويست،
ھەرچەندجار منى دىبا ماچى دەكردم، ئەمنى لە
خوشكەم وەرگرت و توند بەخۇيەوہ نووساندم، دەستى
بە پرچ و لارومەتيدا دەھىنام و زۇر بەناسكى ھەرودەك
ناسكى خۇى دەگريا، فرمىسكە گەرمەكانى كولمەكانى
منىشى تەپرکرد، زوو زوو بە لچكە ئاورىشمىنييەكەى
چاوى دەسپريەوہو بە ھەنسك و دەنگىكى تىكەل

به گريان پيى گوتەم: ئيشاللا به تەنى له كوئانى
نامينييه وه.

ئەو قەسەيە كاريگەرى لەسەر جيھيشتەم، بەلام ديسان
نەيگرياندم، بەردەرگاي ئيمە كە بەردەرگاي مالى
ئامانجيش بوو چونكە دەرگامان لە تەنیشت يەكترى
بوو پەربوو لە منداڵ و ژنى گەرەك، هەر هەموويان
روويان لەئاسمان دەكردوو نزيان بۆ چاكبوونەوهى
دەخواست، يا سەبرى جيرانمان كە لەهەموان زياتر
فرميسكى دەرشت گوتى:

تازە لە كوئان بوو كوئرا گەيشتە سەربان و بەربووه،
ئيدى بەو قەسەيەى ياسەبرى تيگەيشتەم بۆ هەلدانى
ئەو ساروخانەى درووستى كردبوون چۆتە سەربان و
ئەو كارەساتەى بەسەر هاتوو.

تادەهات خەلكى گەرەك زياتر خويان دەخزانده نيو
قەرەبالغىه كە وه، مام وسيني جيرانمان روى لەخوشكەم
كردوو گوتى:

كچى ئەوه چ قەوماوه ؟

خوشكىشم وهلامى دايهوه گوتى:

وهلا مامهوسين ئامانجى كورى كاك حهميدى چيرانمان
لهو سهربانهپرا بهربؤوه ئيره، دهستى بؤ بهرده
نهقارپيهكان راداشت، زؤر بهخراپى سهرى شكاو
رفانديانه خهستهخانهى.

مام وسين مام وسين بوو دهستى برد بؤ كلاو و
جهمهدانپيهكهى توندوبهئىدى كردهوهو هيچيدى
نهگوت و ههر بهراكردن رؤى، ههر لهوى تيگهيشتم كه
ئامانج چى بهسهرهاوووه، بؤيه لهنيو بيدهنگى خووم و
سهرسورمانم لهو قهرهبالغييهى ههبوو مامهوه،
خوشكىشم توند لهباوهشيى كردبووم ههر دهستيشى
شلبايه دايدنام و بهلام نهيددهيشت يهك مهتريش ليى
دوور كهومهوه، پيموابى كهس لهماليدا نهمابوو، منيش
هيشتا دهستيكم لهنيو باغهلمدا بوو تا شقارتكه ون
نهكهم، ههرچهنده ئهوه ديمهنهوه ناپؤرايه ههموو
شتيكي بير بردبوومهوه، بهتايبهتيش دهستم ئارهقهى
كردبوو و شقارتكههى خاو كردبؤوه، بؤيه دهرمهيناو

دامه خوشكم، ئەو ویش لئی وەرگرتەم و ئەمنی
بیركەوتەووە گوتی: لێم دوور نەكەوییهو.

نزیكەى دوو كاتر مێر بەسەر رووداوەكەدا رابوورد
تا دەهات ئاپۆرەى جیران و خزم و كەسى مالى كاك
هەمید زیاد دەبوو، تا جیپىكى سەوز كەپر بوو لە ژن
و ژالى گەرەك و مام وسین و بابیشی لەگەڵ بوون، بە
زىقەو لە خۆدان لە بەردەمى مالى ئیمە رایگرت و
هەوالى مردنى ئامانجیان راگەیاندا، دایكە لەناویان بوو
هەموو كراسەكەى خوین بوو، دیاربوو لە ریی
خەستەخانە ئامانجی لە دایكى وەرگرتوو، پەیدایە من
و بە گریانەو ماچى دەكردم، دایكى ئامانج بەهەموو
ژنى گەرەك نەدەگىرا ، ئىدى پیاویش بە گەرەكى
وەربوون و قەرەبالغییهكى زۆر كە پىشتر شتى وام
نەدیبوو مالى ئیمە و ئەوانى داپۆشى، گریان لە هەموو
لایەكەو دەهات، كەچى نەمدەزانى هۆكار چىیه كەمن
فرمیسك بەچاومدا نە دەهاتە خوارەو، دایكى ئامانج
كەوێك شىتى لىهاتبوو پىرى دایە من و توند لەباوەشىی

دەرفەتى پرسیار کردنى دیم نەما، چوونکە یاسەبرى
جیرانمان هات و بەدایکمی گوت:
یانەجیبە دایکی ئامانجی رەحمەتى داواى ئیوہى
کردووہ بابرۆین.

دایکیشم بەبى هیچ چەندوچوونیک هەستاو دەستى
منى گرت و چووینە ئەوى، یەکسەر دایکی ئامانجی کە
زۆر کەنەفت و ماندوو بوو هەر کەدیتى لە پرمەى
گریانیدا، بەداواى ئەواندا هەموو گریان و بەو چاوانەى
خۆم دیتە بابیشى دەگریا، بابى ئامانجى قەت ماچى
نەکردبووم دواجار بابیشى ئەمنى لە میز گرت و تەواو
ماچى کردم، بوئى کردم و بە هەنسکیکی شەرمى
ئاویتە بەگریانى پیاوانەوہ گوتى:
هیشتا بوئى تاقانەکەمى لیدی.

هەر کە ئەم قسەیهى بەگریانەوہ کرد، بەتایبەتیش
کە گریانى پیاو لەناو ژنان زۆر کاریگەرە، ئیدی قیژەى
دایکم و دایکی و یاسەبرى و هەموان تیکەلى یەگترى
بوون، منیش کە لەنیو کەشیکی ماتەمى پەر لە

نووزانه وهودا بووم سهدای گريان تا ئه وسه رى كۆلانى
ده چوو، هه موان به كچ و ژنه وه به رگى ره شيان پۆشى
بوو، گريان و ماته م ئه وكى هه موانى گرتبوو، كه چى
نازانم هۆكار چى بوو هه ر گريانم نه ده هات، به لام به
سه ر سو رمانه وه ته ماشام ده كردن و ئه وانيش هه ميشه
چاويكيان له سه ر من بوو، هه تا نازانم دايكى ئامانجى
بوو رايه وه يان نووست ئه منيان نه هينايه وه مال، كه
هاتيشينه وه، داكهم پيى گوتم: كورم بۆيه سه بوورى
به تۆ ديت چونكه دايمه به يه كه وه بوون، ئه و ژنه
فه قيره هه ر ئه و منداله ي هه بوو ئه و يش چه ند شيخ و
موشايه خيان كرد تا خودا ئه و كوره ي دانى
فريشته گانيش ئه ويان بۆ خۇيان برد.

هاتينه وه مالى خۇمان و خوشكه كه م ميزى پيكردم و
دواتر بردميه سه ر جيى خوى تا بمنوينى، له با وه شيى
كردم و گوتى:

ئه و جار بنوو.

بهلام به ھۆكاری خه يالى ئامانج و ئه و كارساته ي
ئه مرؤ كه پيشتر شتيوام نه دي بوو خه وم ليئه ده كه وت،
بیرم له وه ده كرده وه ئیستا ده بیٹ ئامانج له كوی بیٹ؟
فریشته كان له باوه شی ده گرن؟ میزی پیده كهن و
ده یخه وینن؟ باشه له و ئاسمانه چۆن بهرنا بیته وه ؟ به و
مندالیه ی خۆم كه نه مده زانی گریان چیه بیرم له
ئاسمان و گهردوون و فریشته و بزر بوون ده كرده وه،
ئاخر كوره كه ی جیرانی شمان كه له من گه وره تر بوو ههر
ئه و رۆژه پیی گوتم:

تازه ئامانج نابینی هه وه، ئه و رۆیشه ئاسمان
مندالیکی دی بکه براده رت و یاری له گه ل بکه.
هه موو ئه و رووداوانه ی ئه ورؤ نه یانده هیشت بخه وم،
خوشكه كه شم كه دیار بوو رووداوه كه سړی كرد بوو
خه وی لیئه ده كه وت، بویه ته ماشای كردم و گوئی:
تا ئیستا نه خه وتووی؟ بنوو بابه كه م سبه ی ده بیٹ
زوو له خه و هه ستین.

دايكم گويى له مشتومپى من و خوشكم بوو
دهشيزانى هەردووكمان خەومان لىناكەوى بۆيە ھاتە
لام و لەباوەشيى كردم، يەكسەر ئەو چىرۆكەى
بەبىرداھات كە من زۆر حەزم لىدەكرد، گوتى:

كۆرۈم چىرۆكى كۆرۈپ بەفەرت بۇ بگىرپمەو؟ منىش
چوونكە حەزم لىي بوو گوتەم: دەى.

دايكم گوتى:

(ھەبوو نەبوو خىزانىك ھەبوون ھەموو بەيانىيەك
بۇ نان كرىن كۆرە پاشەبەرەكەيان دەناردە لاي وەستا
حاجى نانەوا ، خۇ كۆرۈپ لەوى گەورەترىان ھەبوو
بەلام ھەر ئەويان دەنارد، چوونكە دووربى گويى
شەيتانى كەرىپى، كورپكى وەك تۇ ژىكەلە بوو،
كردبوويە كارى رۇژانەى و سەرما و گەرمايا بەبى
پىگوتن ھەلدەستاو سەرەويلكى نانى لە بنھەنگلى دەناو
كارى خۇى جىبەجى دەكرد، بەيانىيەك كە لەخەو
ھەلدەستى تا بچىت نانى گەرم بۇ مائەو بەكرى،
دەبىنى بەفرىكى ئەستوور بارىوہو بەردەوامىش بەفر

وہك كەرتكە جل دېتە خواری، ئەویش جزمە
لاستىقەكانى لەپى دەكات و قەمسەئەيەكى بە فەرۋوى
ئەستوورى دەبىت ئەویش لەبەر دەكات، هېشتا دنيا
روناك نەبۆتەو بەلام چوونكە بەفر سىپىيە بۆيە
شەقام سىپى سىپى دەچىتەو، بەفرى تازە بارىویش كە
هېشتا سامالى بەر نەكەوتووە وەكو لۆكە وايە لاقت
تییدا نقوم دەبىت و ھەنگاوەكان زۆر ئەستەم دەبن،
كۆرەش كە بەناو بەفرەكەدا دەروات ھەتا چۆكى نقووم
دەبىت.

كۆریشىرىنم بۆخۆشت دەزانى سەرەوہى جزمەى
لاستىق كراوہىيە چوونكە قەيتانى تووندكردنى نىيە
بۆيە لەگەل ھەر ھەنگاۋ نانېك كە ناچار بوو ھەتا
سنگى بەرزى بكاتەو جزمەكەى پردەبوو لەبەفر،
ئەوجا بە ھەردوو پەنجە تەزىوہكانى بەفرەكەى
دەردەھىناو جارېكىدى ھەنگاۋ سستەكانى دەنايەو،
بەلام دواچار تەواۋى جزمەكەى پردەبىت لە جلىتاۋى

بەفرۇ لاقەكانى دەتەزن، تەزىنىك لە جىگەى خۇى
جولەى بۆ ناكرى.

كە خىزانەكەيان لە خەو ھەلدەستن دەبىنن كورە
پاشە بەرەكەيان لەناو جىگەى خۇيدا نىيەو سەرەويلكو
ئەو بپرە پارەيەى لە سەريان دانابوو نەماو، ئىدى
دەزانن كە چووہ بۆ نان كرىن، دايكى سەماوەر پىدەكات
و گىزە گىزەكەى رۇژە رىيەك دەروا، چا پىدەكات
خوان دادەمەزرى كەچى كورە ھەر نەگەرايەو، كات
درەنگ دەبىت و ھەرگىز ئەوئەندە دوانەكەوتوو، بۆيە
بەدوویدا دەچن، كە دەچنە دووكانى ھەستا حاجى
نانەوا ئەو دەلىت ئەمرو كورەكەى ئىوہ نەھاتووہ بۆ
نانكرىن، ئىدى دلئان دادەخورپىت و دەكەونە سۇراغى،
سەرەتا لە جىرانەكانەوہ دەست پىدەكەن، لە يەك
مالىش نايدۆزنەوہ، بەفرىش بەردەوام لە بارىنداىە ،
يەك لە جىرانەكانىان كە شوپن ھەلگرىكى باش دەبىت،
دەتوانىت جىپىيى دزانىش بدۆزىتەوہ، ھەگەلئان
دەكەووت و ھەر لەبەر دەركىوہ بە دووى جىپىيى كورە

دەكەوئى، ئەو پياۋە زۆر شارەزا دەبىت، بە پەنجە ئىشارەتى جى پىيەكان دەكات و يەك يەك بۇيان شىدەكاتهۋە.

دەلى ئەۋە جىپىي كورەكەي ئىۋەيە ئەۋەتا بەفر بەسەرىدا باریۋەتەۋە ديارە زۆر زوو لە مالى ھاتۆتە دەر، نابىنن خەرىكە بەبەفر پەر دەبىتەۋە، ئەمما ئەۋە جىپىي مام سمايلىيە ئەۋ لەۋىش زووتر ۋەدەر كەۋتوۋە چوونكە ھەموو بەيانىان دەچىت سۆبەي مزگەۋتى دايسىنى، ئەھا تەماشاكەن ئەۋە جىپىي باجى ئايشىيە ئەۋ دۋاى ھەردووكيان ھاتۆتە دەر، چوونكە ئەۋىش ھەموو بەيانىيەك دەچىت خۋاردنى خەستەخانەي لىدەنى، جىپىي كورەكەي ئىۋەش زۆر بەروونى ديارە، ۋەدۋى جىپىيكان دەكەۋن، يەك يەك ھەنگاۋەكانى دەبىننەۋە، ھەرچەندە جىپىي دىش ھەبوون لەم دەۋرو بەرە ئەۋىش ھەموۋى جىپىي خەلكى گەرەك بوون بەتايبەتى ئىمالى كورەكەي، ھەروابىتەۋە پىي دىش ھەبوون كەۋتبوونە سەر جىپىي كورە، بەلام قۇلتايى

جزمهكانى ئامانچ ھەر ھەتا كىن دووكانى مام
مەحمودى ديار بوو، كە ھەر دووسەد مەترىك لە مالى
خۇيانەو دەبوو، لەوى كالى دەبوو قۇرتايەكەى
كەم دەبوو تا بەيەكجارى لە چاوان بزر دەبوو، شوين
ھەلگەر كە دەلى:

خۇش بەختانە جىپىي يەك دەعباى درندەش وەكو
گورگ و كەمتيارو ورج لە كۆلانى نين، تەنانەت ئى
سەگەكانىش ديار نين، جىپىي گەورەشى لىنيە ھەتا
گومانى ديوە شەلەى بكەين، ھەروايتەو نە
سەرەويلكى نانى و نە جلو بەرگ و نە دلۆپە
خوينىكىش رزاو، خەم و نەبىت ھەر پەيا دەبىتەو.
بەلام كەس نەيزانى ئەو كورە پاشەبەرەى داىەو
بابەى چى بەسەرھات ئەرز قوتىدا يان ئاسمان
ھەئىلوشى.

تەواوى شارىان لەم ھەوالە ئاگادار كردهو،
نەخۇشخانەو پۆلىس و مزگەوت و مالى فەقى و
مجپورەكانىش گەران، كە چى يەك سۇراغيان دەست

نەكەوت، ھەندىك لە پياوۋە بە تەمەنەكان دەيانگوت
دېۋەشەلە رۋاندوۋىيەتى، چوونكە ئەو گۆپاللىكى پىيە
ھەر بەۋى دەرواۋ لەبن ھەنگىلى ناۋەو تۆلەى خۇى
كردۆتەۋەو بردوۋىيەتى.

جا كورى شىرىنم ھىكايەتى دېۋە شەلەشت بىستوۋە،
دېۋەشەلە پياۋى زىيەيە، ھەموو نىۋەشەۋىك
لەسندۆلانەۋە، باش دەزانى سندۆلان گوندىكى
سەرزىيەيە، ھەلدەكشىت بەرەو ئاۋايىەكانى سەرى، زى
و زى ھەر بەناۋەراستى ئاۋەكەيدا دىت، كە دېۋەكە
لەناۋ زىيەدا بىت شلپ و ھورى رۆژە رىيەك دەروا، ئەو
زىيە قولە كە دارتلى تىدا نىقوم دەبى ھەر تا ئەژنۆى
دىت، دەللىن تەنيا ئەو كاتانە دېۋەشەلە ئاسوۋدە دەبىت
كە زى ھەلدەستى، ھەستانى زىش تەنيا لە بەھاراندا
روودەدات كاتىك بارانىكى زۆر دەبارىت و بەفرى
چىپاكان دەتوئىنئىتەۋەو تەۋاۋى روبرەكان دەبنە لافاۋ و
كلۆ دەكەن، ئەۋجا بەھەموو شتىكەۋە دەرژىنە زىيەۋە،
دېۋەش ۋەك گەمىەكى گەۋرە دەكەۋىتە مەلە، ھەروا

گۆپالئىكىشى پىيە بەقەت كارىتەيەكى دەبىت، دىت و تا دەگاتە ئەو روبارەى ئاوايىەكەى ئىمە لەتدەگا، لەوئىش سەر دەكەوئتە سەرى و ھەركەسىك لەدەم روبارەكە بىئىنى بەھەموو قوۋەتى خۇى مستىكى لەپشتى دەدا، جائەوۋى مستى دىۋەشەلەى وئىكەوتبى يەكسەر لەرز گرتوئەتى و ھەرحەوتوئىكى ژياۋە، زۇركەمن ئەوانەى لەچنگى دىۋەشەلەى رزگاربان بوۋە، بۇيەش دەست لەخەلكى دەۋەشىنى، چوونكە پىشتر ئەو بەرۇژ لەنىۋ زىيەدا خۇى ھەشارداۋەو بەشەوئىش روبارو روبار بەرەوسەر ھەلكشاۋە، بەلام شەوئىكى شىخى سىندۇلان توۋشى دەبىت و ھەر لەنزىك گوندەكەى خۇيانى دەبىئىنى، شىخ دەيەۋى لەو قەمچانەى دوورخاتەۋە، بەلام دىۋە ھەر حسابى بۇ ناكا، لىيان دەبىتە شەر، دىۋ ھەر گاشە بەردىكى بۇ شىخى داۋى ھىندەى كەللە قەندىكى دەبى، شىخىش بە خاكە ناسەكەى خۇى قوتار دەكات و بەرەنگارى دەبىتەۋە، دىۋ كە دەبىنى ئەو بەشەرە لەۋى ناترسى و دەست دەكاتەۋە، ترس لىى

دهنیشی و دهیهوی راکا، شیخیش ههست بهبهزینی دیوه دهکات و بهههموو هیزی خاکه ناسیکی تیده سره وینی و لاقیکی دهسکینی، دیوه له تاوان و به شله شله رادهکا، ههتا یهک دوو مانگان کهس دیوه شهلهی نابینی، دواپی که دهگه ریتهوه ناو زییه خه لکی به شله لی دهیبینن و دهزانن ئەو گوپالەش هه ر له بهر شه لیه کهی هه لیده گری و جی زهبری شیخی بو هه تایه پیوه دیار ده بی، ئیدی له وه به دواوه هه ر که سیکی به ردهست که وتبی زهبری خوی لیده دات، دهست له کهس نا پاریزی، به لام ناویری توخنی سندۆلان و مالی شیخی بکهوی.

دهلین ئیستاش ئەو دیوه شهله هه رماوه، چه ندین کهسی هه نگاوتوه له په لوپوی خستوه، ئەو کاتهی بهری پشدهری راده گوازی، خه لکی بیتوینی به چاوی خویان دیویانه له برسان په لاماری هوردویک عه سکه ری داوه که لوپارچهی کردوون، ئەو دیوه به چنگه زله کانی داری له ره گه وه هه لده کیشی، زور حه زی له ئاوه، بویه هه ر به ناو ئاویدا ده روا، دهلین بهر له وهی شیخ لییدا

زەرى بۆكەس نەبوو، چونكە جاريكى لافاۋ ھاتوۋە
 گوندىكى بە تەۋاۋى بردوو، ئەو چۆتە ناوەرپاستى
 لافاۋكە ۋەك چيا لەۋى ۋەستاۋە ھەرچى لانكو كەسانى
 گوندو ئازەل ھەيە كە لافاۋ رايمايون ھەموۋى رزگار
 كر دوون، دوايش دوو مەرى لەبن ھەنگلى خۆى ناوۋە
 بردوونى، ئەوجا ھەتا برسى بووبى ھەلكشاۋتە نزيك
 شارى و چۆتە سەر قەلاتى، خەلكيش ئەۋدى لە دەستى
 ھاتىبى بۆيان بردووۋە ئەۋيش ھەلى لووشيوۋە، دەشلىن
 جيقونى ديوەكەى كە لە سەر قەلاتى دانىشتوۋە ھەر
 ماۋە، ئاۋى بەھارانى تىدا كۆدەبىتەۋەۋە ئەو گۆمەى
 گامىش دەچنە ناۋى ئەۋە ئەو شوينەيە كە ديوەكە لىي
 دانىشتوۋە ناۋيان ناۋە گۆمى گامىشان، قەتەش زەرى
 بۆكەس نەبوۋە، تا لەدۋاى ئەو شەپەرى كە لەگەل
 شىخى كر دوۋىھەتى ئىدى رەحم بەكەس ناكا، مندالان
 ھەر بە زىندوۋى قوتدەدا، دوور نىيە ھاتىبى و لاقىكى
 لەديۋى ئەو ديۋى روبارى چەقاندبى و گۆپالەكەشى بە
 بەسەربانىكەۋە گىر كر دىبى و ئەو ناسكونۆلەى قوتدەبى.

ههش بوو دهیگوت نا فریشتهگان زگیان پی سوتاوه و
لهو سهرماو تهزینهی فریای کهوتوون لهگهڵ خۆیان
بردوو یانه، ناشیدهنهوه داکوبابی چۆن دلایان هاتوو
بهو بهیانییه ساردوو بهفرانبارهی بینیرنه
نانکرینی؟ مام سمایلیش که پیاویکی دنیا دیته و خاوهن
ئهزموون بوو دهیگوت: باشه کهبابی مندالله که بیهرحم
و لا موبالاته خو حهمدییهی دایکی بهرحم بوو، ههتا
دهمدیت بهسهر ئه و کورهیدا دهگوت و دهیگوتهوه:

هه موو عالم زووی دهبوو

هه موو گهند و گوی دهبوو

ئه من چونکه درهنگم بوو

بازیك لهسهر چنگم بوو

شه مامیك حهوت رهنگم بوو

ئه دی بۆ هیشتی بهو سهرمایه ی ئه و کوره نازداره که
پاشه بهر هیان بوو بچیتته نانکرین؟ هه بی و نه بی سهری
خوی هه لگرتوووه له رقان جزمه کانیشی له باوهشی
کردوو به لایه کیدا روشتوووه خوی شاردوتهوه.

زستان رۇيشت و سالان هاتن و چوون نه سۇراغى
كورپى دەرگهوت نه گهس زانى چى بهسهرهات، ههر
بۇيهو ههموو سائىك لهو وهختهى كه لهمانگى
بهفرانبار بهفر دهبارىت و كۇلانى مالى كورپه
پاشه بهرهى داك و بابى سىي دهچيستهوه، داكى كورپه
ونبووهكه ديئوو بهبى سهئتهو كهوا تا ههست به
سهرماو تهزين بكات ههر به بهفر پهيكهرى كورپهكهى
له كن دووكانى مام مهحموودى درووستدهكات و ههتا
نزىكى نهوورۇزى دهمنيى، ئيستا ئه و گهرهكهيان ناوناوه
گهركى كورپى بهفر.)

جا كورپه م ههرگيز بهبى پرسى دايه و بابى خو له
بهفرى نهدهى، چوونكه لهنيو بهفرىدا وندهبى، ئيستا
پيم بلى گهرهكهكهيان ناونا چى؟

نهك تاقهتى وهلامدانهوهم نهبوو، بهلكو هيئندهى
ئهو حيكايهته بو گيرابوومهوه كۇتاييهكهيم ههر له
ميشكى خو م پيش وى تهواو كردبوو، كهنهفت و ماندوو
لهنيو خهياالى مردنى ئامانج و دواتریش چيرۇكى كورپى

بەفرچووومە خەوئىكى زۆر قوئەو، بەلام
 بۆيەكەمجارخەونەم ديت، پيىم وابى ھەر يەكەمجاربوو،
 چوونكە بەبىرم نايە پيىشتر خەونەم ديبى، لە خەونەمدا
 من و ئامانچ لە ئاسمان بەيەكەو بەسەرشاردا دەفرين ،
 پياسەمان دەکردوو چاومان بە گەرەكى خۆماندا
 دەگيىرا، خەلكى لەنيو خوشى خۇياندا بوون و كەس
 ھەقى بەسەر ئيمەو نەبوو، بەتەنيشت ئەستيرەكانەو
 دەرۆشتين، كويمان ھەز ليىبايە دەچووین، داكوبامان
 لەوى نەبوون تا ليىمان تورە بن، لەزەتيك كەپيىشتر
 نەمدیبوو تەزووى بە جەستەمان دەبەخشى، تەواوى
 ئاسمان لەژيىر كۆنترۆلى خۆماندا بوو، دايكەم و دايكى
 ئامانچ لە خوارەو تەماشايان دەکردین و پيىدەكەنين،
 بۆ يەكەم جارم بوو ئازادىەكى رەھا بيىنەم نەكەس
 ريگريمان ليىكات و نەتوشى مەترسى بين، ئيدى ھەر
 ئەوئەندى خەونەكەم بىرماو نازانەم دواتر چيمان
 بەسەر ھات، بەلام كەسبەي ھەستام ديتەم نەدايكەم و نە
 خوشكەم لەلام نەماون و جگەلەمن ھەمووان بەخەبەرن

و خۇشيان گۆرپو، مالمان پېرە لەمىوان و منىش لەو کاتەى كە داىكەم ھاتە لام و نان و ماستى بۆ تىكردم ، دەمخواردوو تەنيا بىرم لای خەوگەم بوو، بىرم لە ئاسمان دەگردەوو ئەو ساتە خۇشانەم بەبىر دەھاتەو كە بەكەيفى خۇمان لە گەردووندا پىياسەمان دەگرد، ئەو خەونە بوو ھۆكارى عاشق بوونى من بە فرىن و ئاسمان، بەدل حەزم لىبوو بچمە لای ئامانچ و لەجىياتى ھەلدانى ساروخى كاغەز خۇمان بفرىن، خەونىك بوو دوواتر تەواوى بىر كىردنەو ھى گۆرپم، مادام گەورەكان باوەرپان بە فرىشتەو چوونە ئاسمانە منىش دەبىت ئەو باوەرە ھەلگرم و ئەگەر بە تەنىشې دەبىت سەفەرىكى وى بکەم.

ھەر ئەو خەونە بوو، بوو كىردنەو ھى دەرگا نەينىيەكان و دوواتر مندالىمى گەورە كرد، يەكەم خەو بىنين بوو بەلام دوواتر زنجىرەيەك خەوى تال و شىرنىدى بەدووداھات، ھەر لەسەر نانخواردنى يەكەم بەيانى بى ئامانجى برادەرم بووم كە بابم پۆشتەو

پەرداخ خۇي گۆرپبوو، جەمەدانىيەكى رەشى نوۋى
لەسەر نابوو، ھەر چەند رۇژيک بوو دايكەم داوۋەكانى بۇ
چىنبوو، دەزبىچىكى بەردى درەوشاۋەى بەدەستەۋە
بوو، تەنيا بۇ پرسەو بۇنە تايبەتییەكان ھەئیدەگرت،
ئەو قاتە فاسۇنەشى لەبەر کردبوو كە لە سلیمانى و
بەشیۋازى مرادخانى و دەستوورى ئەۋى دوورابوو،
پىلاۋە بنقالتاغەكانىشى لەپیکردبوو، ئەۋەى كە
بەرییەدا دەپۇى تەقەتەقى رۇژەرییەك دەپۇى، ئەو
دیمەنە زۆر سەرنجى راکیشام بەتایبەت بە چاۋەكانى
خۆم دیتەم خوشكەم و داکەم و ئافرەتەكانىدى لە جل و
بەرگى رەش دەگەرەن تا ئەم چەند رۇژەى پرسە
لەبەرى كەن، ھەر ھەموویان خۇیان ئامادە کردبوو بە
مەنجەلى گەورە گەورە چىشت لیئین بۇ ئەو خەلكەى
كە برپارە بیئە پرسەكە، كەچى پیاۋەكان دەئىى بۇ
جیژن خۇیان گۆرپوۋەو نە دەگریەن و نە دەلاویئەۋە،
ئىدى بابەم رووی لە دايكەم کردوو گوتى:

نەجیبە ئاگات لە مندالان بى.

دايکيشم لچکه کهی به چاويه وه گرتبوو بهدزی من
 هوڤر هوڤر دهگريا، نهو خوڤوڤرين و قسه يه ی باوگم که
 بو من نوئ بوو، له گه ل گريانی دايگم که هه رگيز
 وامنه دي بوو هه لوئسته ی پيگرم و پيم وابوو ناگيان له
 خه ونه که ی شه ويی من بووه و جار يکیدی ريگم
 پينادهن بچمه وه ناسمان و له گه ل نامانجی هاوړيم
 بفرين، بويه نهو روژده و تا سی چوار روژیدی له نيو
 قه ره بالغيدا بووين و ده رفه تی بيرکردنه وه نه بوو،
 به تايبه تيش يه که م جارم بوو ببينم له مائی ئيمه نهو
 هه موو شيوه ليده نری، هه روا بيته وه به سهدان سینی له
 ماله کانه وه ده هاتن و جوړه ها خوارديان له سه ر بوو،
 هه ر ماله ش ناوی خوئی له بنی سینی و قاپه کان به
 بويه ی رهنگاو رهنگ نووسی بوو، له ناو نهو هه موو
 ته قه ته قی قاپ و قاچاغه، لاوانه وه و نوزانه وه ی ژنانم
 ده هاته به رگوئی، به خوڤ فرميسکی ژن و کچانم ده دی
 که چی نه من هه ر گريانم نه ده هات، وه ک نه وه ی چاوی
 من هيشتا فرميسکی دروستنه کردبی، به روژ له نيو نهو

كەشە غەمبارەدا بووم، بەلام هەموو شەوئ بەو
 ئومئیدەو دەنووستەم بگەمە ئامانج و لەگەل خۆی
 پیاسەیهکی گەردوونەم پیبکات، کەچی نەمدی و
 پیموابوو دوادیدارو خەونەم دەبئ بە ئامانجیک کە ئیستا
 بەئاستەم شیوەکەیم لەبیرماوە.

بەلام ئەوەی کە قەت لەبیری ناکەم و هەمیشە
 پانتاییەکی بەرفراوانی بیرەوهریهکانمی داگیر کردوو،
 ئەوەی کە دئی هەلا هەلا کردم و سەرەتای ئاگریکی
 بیئامانی لە هەناومدا کردەو، دیمەنیك کە لەماوەی
 چەند چرکەیهکدا هەردوو چاوی رژاندم، بەیانی رۆژی
 پینجەم بوو کە دواى مردنی ئامانجی برادەرم بچمە
 دەری، پرسە کۆتایی هاتبوو، چوومە کۆلان و دیتەم
 مندالی گەرەك دیارنەن هەموویان چوونەتە قوتابخانەو
 ئامانجیش لەوئ نییە، بەتەنئ بووم و بوئ یەکەمجار
 هەستم بە تەنیاپی کرد، هەستمکرد جیهانی من چۆل
 بوو، شار جگە لەمن کەسیدی تیدا نییە، دەنگی
 موسیقاو قورئان کە پیشتەر لە مائەکانی گەرەکەو

دهبيسترا، ئەو رۆژە كپ و خامۆش بوو، لەسەر بەردیكى
 نەقار كەبۆ شوۆستەى شەقامەكە دايان نابوو دانىشتەم،
 خوينيكي گەشى مەييم لە نيوان بەردەكان بەدى كرد،
 يەكسەر زانيم ئەو خوينى ئامانجە، تەنيايى و
 تارماييهك لەنيو خوينى ئامانج هيندە بەخپرايى رژانە
 نيو هەستمەو، هەر لەخۆو ناووەم هەلدەپەرى، بەبى
 مەبەست ريزيک فرميسك هاتنە خوارى، سەرەتا
 دەمويست هەر لەهەناوى خۆمدا بتويّمەو، بەلام
 تەنيايى و بزربوونى ئامانج لە پرمەى گريانكي
 ودهايدام نووزەم دەگەيشتە ئاسمان و هەنسكەكانە
 لەنيو گەرەكيكى تەم لينيشتوودا سەداى دەدايەو،
 تەقینەوويەك لەنالەو ئەى داىە، كە لە قورگى
 منداليكى شەش سالى دەردەچوو تەواوى جيرانەكانمانى
 بیدەنگ كرد، چريكەى من و غەوسى گەيلانى داىكم
 كە وەك نەعرەتەو زەوى لەرزەيەك وابوو، هەموو
 گەرەكى بەسەردا رژاندين، داىكم كە يەكەم ژن بوو
 گەيشتە سەرم زۆر ترسابوو، بەلام كەمنى بە سەلامەتى

ديت و ديتي سهرنجم له سهر خوينه گهي ئامانجه و
 فرميسكي پينج رۆژم به سهردا باراندوو، ئه وپش دايه
 پر مه ي گريان و توند له باوه شي ي كردم، دايكي
 ئامانجيش هاته دهري و كه ئه و ديمه نه يدي خو ي له
 خو لي و هرداو خوشكه گانم و كچاني گه ره ك و ژنه گان
 وه ك يه كه م رۆژي رووداوه كه پرسه يان نو يكرده وه،
 منيان به گريانه وه له باوه شي دايكي ئامانج هاويشت و
 فرميسكي من و دايكم ريز ريز دههاتنه خواري، ئيدي
 جيرانه گان ئيمه يان برده وه ژوري و له وي به ديار منه وه
 ده گريان و ده لاوانه وه، له وساوه له گه ل ئه وان فيره
 گريان بووم، به گريان و نوزه نوزي ئه وان هه ر له گه ل
 وان له پر مه ي گريانم ده داو ژير نه ده بوومه وه.

منيش له ته نيابي خو م و مردني ئامانج گه يشتم و
 برپارمدا هه موو شه وه گانم بده مه خه يالي ئه و تا هه ر
 هيچ نه بي جار جار له گه ل فريشته گان من و ئامانج
 پياسه بكه ين، بفرين و هه ر له ئاسمان خو مان گه وره
 كه ين، له وي بخو ينين و له و به رزيه وه ئا گامان له داكو

باب و كەسەكانمان بېت، ئىدى پېموايى دوايدارو
خەونم بوو بە ئامانجىك كە ئىستا شېوھكەشىم
بەئاستەم لەبىرماوھ.

بەلام خەوى يەكەم شەوم، كە پېموايە يەكەم خەو
بىننم بوو، بەتايبەتېش دواى مردنى ئامانج بووھ
خوليا، خولياى چوونە ئاسمان و نيو گەردوون،
ھەربۇيە ئەو خەونە لە گەلم گەورە بوو ھاتە نيو
ژيانمەوھو تەمەنى داگىر كردم، تا گەورە تېرىش دەبووم
زۆرتەر پرسىياري گەردوون و فرىشتەكان و چوونە
بۆشايەم دەگرد، گەيشتە ئەو باوھپەرى كە دەكرى بەر لە
مردنېش بچيە سەر ھەسارەكان و ئەو خەونانە
بېنيەدى كە بە مندالى ديوتن، بەلام چۆن و لەگەل كى
دەچى؟ ئەوھ نھىنيەكە خۆت دەتوانى كۆدەكەى
بدۆزىيەوھ، ھەولئىكە بۆ گەيشتن بەو شوينانەى خەون
نېن، بەلام زۆر لەخەون دەچن، دەكرى ناوى ئەفسانە
يان حىكايەتيان لىننېن، ياخود ھەموو ئەو چىرۆكانەى
خۆمان بۆ خۆمان نووسىوھتەوھ.

ھەر ئەو خەونە بوو مندالئىمى ئاودا، تا گەورەيىمى
تىدا بدۆزمەو، گەورەيىك ھەمىشە كېشمان دەكاتەو
ئەو رۇژانەى خەونى رەنگاورەنگمان دەدیت، تا لەو پرا
بە جىھانىك ئاشنا بىن تەواوى سەرەتاو كۆتايىەکانى
لەيەك دەچن، وەك ئەو فىلمە دووبارانەى دەيان
بىننەو، يان ئەو خۆردى ھەموو رۇژى بەيانيان
ھەلدى و ئىواران ئاوادەبى.

جن بۆ خويم

فەيالڭك بەنيۆ ھەسارەكاندا

ئاخر ھەموو كەس وا بەئاسانی ناتوانی بجیتە ناو
ھەسارەكان و چیرۆكى ئەوی بۆ ئیرە بەینیتەو، مەگەر
وھكو من خەون ببینن و لەگەڵ برادەریكى مردووتان
بچنە بۆشاییەو و دواتر بەخەبەر بێن و ھەرنیوہی
خەونەكەتان بیر مابى، دەزانم ھەمووان بەخەيال
رۆشتوون و بايى ئەوھندە زانیاریتان ھەيە، یان
وھرتانگرتووه كە چۆن و كى دروستيكر دوون، بەلام
ھیچ كامتان وھكو من بە ئاسانی نەگەيشتونی، ئەمن

هەر به خهون له گهڵ ئامانجی برادهرم چوومه ته وى،
دهكرى به راستيش بچم بؤنا؟ ههروايتهوه باسى
خهياى زانستيتان بؤ ناكهم و سهفهري ناو بنكهى
ناساشم نه كردوو تا به دووربينى هابل كونه رهشكان
بدؤزمهوه، يان له سهردهمى رۆنالىگنى سهروكى
ئهمهريكاي پيشوو ژيابم و بهنهينى له گهڵ بوونهوه
ئاسمانيهكان ريكهوتنم واژوو كردبى تا ئهوان نهينى
تهكنهلوژيم بدهنى و منيش مروؤف و مانگيان بؤ بنيرم،
له راستيشدا يهك دهفري فرپووشم له ژيانم نهديوه تا
گهشتيان له گهڵ بكهم و يان بمرفينن و دواتر
گهراندبميانهوه سهر زهوى، نه چوومه ته سيگۆشهى
بهرمؤداو نه شوينه ترسناكهكهى ئهمهريكاشم به سهر
كردؤتهوه، كه به ناوچهى پهنجاو يهك ناسراوه دهلين
بوونهوهرى ئاسمانى تيدا بهند كراوه، تا لهو شوينانهوه
زانياريم دهست كهوتبى، نا بؤيه كه مجاره دهمهوى نهينى
چوونم بؤناو گهردوون بدركينم و ئهوه نهينى و

زانياريانه تان بدهمى كه جياوازه لهو زانياريانه ي تا
ئىستا دهست زاناکان كه وتوون.

ئاخر جيهانى هه ساره كان زور فراوانه كى هه يه
شهوانى هاوينا ن له سه ربان كه له سه ر پشت راكشاوه
نه چو و بپته نيو ئه م جيهانه، سه رنجى له سه ر
ئه ستيره كان گير نه بووبى و بىرى له گه ردوون
نه كرد بپته وه، كه به خه يال گه شتىكى ويده كه ي هه م
ئه وان باشت ده ناسى و هه م بىر پشت فراوانتر ده بى،
ده توانى له ويده گه مه شيان له گه ل بكه ي و كو شيان
بكه ي وه خه يالى مندالى ناوايه ئه ستيره كان وه كو كه لا
گه مه يان پي ده كرى و پيشت وايه هه ره ينده ي ئه و ورده
چه وانه ن روبر لايدا ون يان ئه و ماسيه بچو و كانه ن
كه نار گير بوون، بو يه ئه گه ر ده ست پييان بگا چه ندت
حه زلپيه ده توانى بيان به ي چوونكه ئه وى هى هه موانه و
ههروهك چو ن كه س ري گرى له ته ماشا كردن يان ناكا.

شهوانى منداليم به تايبهت دواى له ده ستدانى ئامانج
و ئه و خه ونه ي ديتم، له ته ماشا كردنى ئه ستيره كان

خالى كردهوه، پيىم سەير بوو لەنيۆ بۆشايدا وەستاوان و
هەلنارژيىن، ئەوانەش كە بەردەبنەوهو وەك روناكيەكى
دريژ دەچۆرپىنە سەر زەوى ئەوه گيانى پادشاو
كەسايەتییە زلەكانە دەرژى، واتە كەسيك دەمرى و
گيانى هەلئەكشى، هەموو ئەوانە نازانم ئەفسانە بوون
يان راستى بەلام قسەو گوتهى گەورەكانمان بوون، ئيمە
راست و درووست ليىمان وەردەگرتن و زۆرجار خۇمان
دەكرد بەو پالەوانانەى بابم لە چيروكە
ئەفسانەييەكاندا بۆى باس دەكردين، يان ئەو
حيكايەتانەى دايكەم بەر لە نووستنمان بۆى
دەگيرايىنەوه.

گوڵەستىرەكانى باخچەى مائەكەمان لەگەل
دەركەوتنى ئەستىرەكان دەهاتنە دەرى و منداليم
دەيگوت:

ئەوانە ئەو ئەستىرانەن كە لەئاسمان ديىن و دەچن،
هەروەك وان بەرنابنەوهو ئەوانيش تەنيا شەوانە
خۇمان نيشان دەدەن بەلام جوڵەى گوڵەستىرەكان لە

ئەستىرەكانى ئاسمان خىراترن، تەنيا لەوانە نەبى كە
پىيان دەئىن مانگى دەستکردوو مروڧيان تىدايە.
ئەوانە بەشىكى زۆر كەمن لەو خەيالانەى شەوانى
منداليم، دەزانم ھەمووتان ھەروا بوون ھەزتان لىبوو
دەستان بە ئەوان بگاو بۆ خۆتانی بىەن، بەلام كە
دەگەيە قوتابخانەو يان پىشترىش كە لەگەرەكان گويت
لە نەينىەكانى نىو گەردوون دەبى رات دەگۆرى و خۆ
ھەندى جارىش باوەر ناكەى، بۆيە منىش وەكو ئىو
لەنىو ئەم نەينىە شاراوانەدا خەريك بوو بزردهبووم،
پانتايىە بەر فراوانەكانى ئاسمان و زەوى ئەمىيان
بچوكدەكردهو و ھەزم دەكرد لەگەل گەرە بوونى
جەستەم، بىرم ئەو شتە شاراوانە بدۆزىتەو كە
چەندىن سەدەيە مروڧايەتى بەدوويەو، فىلم لەسەرى
دەردەھىنن و ھەندى جارىش خەلكى پىدەترسىنن،
راستە خویندن بەشىكى زۆر كەمى فىركردىن و پىي
گوتىن: ئەستىرەكان زۆر گەرەترن لە بىركردنەو
ئىو... گەردوون كۆتايى نىيە، بەلام پىي نەگوتىن

له نياوان خه يال و گهر دوون چ جياوازيهك هه يه؟ خو
ئه گهر پيشمان نه كه و پته سهر ئه و ئه ستيرانه ده توانين
به خه يال له وى بين، پى نه گوتين ئاو پته بوونى خه يال
به نه نيه مه تر سى داره كان چ پى كه اته يه كى لى
دروسته بپت؟ ئاخى ئيمه ي مندا ل زور شتمان بيست و
خويند، هه موو ئه و په رتو كانه ي په يو هه ست بوو
به زانستى گهر دووناسيه وه به شى هه ره زورى مرؤف
نووسيونى، راسته به ئه زموونى كى ده و له مه نندا
تپه رپون تا گه يشتونه ته هه ندى ك راستى ، به لام
ئه وانيش به ده ر نين له هه له هه روه ك چه ندين زانا
ئه وانى پيشخويان به درؤ ده خسته وه و هه يچ دووريش
نيه ئه وانى ديشن هى ئه مرؤ به درؤ بخه نه وه، هه روا
بيته وه ئه و زانايانه ته نيا زانياريان له سه ر مانگ و
ده ورو به رى خو مان هه يه، كه سيان نه چوونه ته نيو
قولايى گهر دوون، بو يه ئه و ئه گه ره باشترينه كه له سه ر
خوت بنيادى ده نيى ده توانى هه مو ان له لاي خوت دانى
و خوست به دووى ئه و نه نيا نه وه بى كه ئاشكرا

نەكراون، ھەروەك ئەو ھەندەي ھېنامەو ھەو خەريكى
دركاندنيەم، دەمەوي لەگەلم بن و سەرنجتان بخرەمە
سەر نھينەکانی ناو گەردوون، ئاشناتانكەم بە
جياوازيەکان و لەھەمانكاتدا ھاوبەشي ئەو
كەلتوورانەي ليرە شانازی پيوە دەكەين و ئەوانيش بە
كۆن ناوي دەبن، ئەگەر لەگەلم بمينەو ھەو لەگەل خۆم
ھەتتان دەگرم و ئاويتەي ئەو خەيالانەتان دەكەم
كەخەوني ھەموانەو بۆخۆمي دەبەم.

بە مندالی و تا تەمەنم بوو سەرووي سي سال لەم
زەوييە پان و بەرينەدا مالم نەبوو، ژن و ئۆتۆمبيل و
بستيک زەويم نەبوو، چوونكە ھەمووي ھي حكومەت و
خەلكي دەولەمەند بوو، بۆيە بېرم لە گەردوون
دەكردەو، مادام ئەستيرەكان لە زەوي گەورەترن
دەچم لەوي پارچيک زەوي بۆخۆم دەبەم و خانويکي
بچکۆلانەي لەسەر درووستدەكەم، خۆم خۆم
دەدۆزمەو ھەو ئەو شوپنە نیشان دەكەم كە خەونم پيوە
دەدي باخچەيەكي لەسەر دروست دەكەم و دەتوانم جگە

دەكەوئىتە سەر فانىلەو دىوارو جۆرەھا پەيكەرم بو
درووست دەكەن، خەلكى بە فۆتۆشۆب خۆيان
دەخزىننە تەنىشت منەو، يان دىن و لە پىش
پەيكەرەكەى من دەوستن و وئىنە دەگرن، دەيان فىلمى
جۆراو جۆرم لەسەر درووست دەكرى كە پىرپ دەبن لە
دىمەن و ئازايەتى ئەوتۆ كە من لە ژيانمدا نە
بەخەيالدا ھاتوون و نە كردوومن.

شۆرەتم بە ھەموو دنيادا بلاو دەبىتەو، ئىدى
رىكەوتنە خواروخيچەگانى لۆزان و جەزائىرو ئەوانىدى
كە لەسەر كەوئى ئىمەى كورد كرابوون
ھەلدەوھشىتەو دەو سىستىمى جىھانىش گۆرانكارىەكى
ریشەيى بەخۆيەو دەبىنى، ئىدى ئەوكات بوخۆمان بو
ھەمىشە دوو نىشتمانمان دەبىت و دنياش لىمان
دەترسى، دەبىنە ئەو ژمارەيەى كە حساب و كتابى
بو دەكرى، چىدى وەكو بندەستەو پارچە پارچەو چىايى
وبىكەس نابىن كە تەنيا چىياكان ھاورپىمان بن، بەلكو
ئاسمان بەگشتى و ئەستىرەيەكى زەبەللاھى دىمان

دهبیت که دننیا روکاری دهرهوهی واته توپکله کهی دهیان جوړ کانزای تیدایه و ناوهوهشی پر دهبیت له و شلمه منیه رهشهی له سهر زهوی مالی ویران کردین و خپرو بیړه کهی هر بۆ نه وانیدی بوو.

نه واننه تهنیا خه یال بوون ههروهک ئیوه توانای منیش نه وهنده بوو به لأم بهخت و بیرکردنه وهی زیاتر و هاوړپیه تی نه و کهس و شتانهی خه یالت فراوان و سر دهکا دوور نییه نه گهر نه شیگه یه ی له راستیه کان نزیکت بکاته وه ، بویه له دوا ی ته مهنی لایه تی کارم بۆ نه وه ده کرد پیاسه یه ک به گهر دووندا بکه م و نه و مالوچکه یه بدوژمه وه که له سهر زهوی نه مبوو، هیلانیه ک بۆ خو م گهرم که مه وه و له وی له سهر پشت راکشیم و له نامویدا سهرنج له سهر زهوی گیر که م، له نیو ملیونان نه ستیره دا نه و رهنگانه بدوژمه وه که له مندالیمه وه ده یانینم، به لأم سیاست له لایه ک و کچیکی ناسکی جوان که زوړ نزیک بوون له خه یال و خه ونه کانم به زهویه وه گریاندام.

سیاسەت پئی دەگوتەم: دەبیت کار بکەین بۆ
سەندنەوێ زەویە زەوت کراوەکان و نیشتمانیکی
ئازادی لێ دروستکەین، نیگای کچە ناسکەکەش شیرینتر
بوو لەو ئەستێرانەی شەوانە منیان دەخەواند، بۆیە
پێیەکانم تونتر لەزەوی گیر دەبوون، پێچەوانەی
گوتەکەی ماغوت جگە لە پێلاوەکانم زۆر شتی دی
بەزەویەو بەستمەو، بەلام چاویکم هەر لە
نەینیهکانی ئاسمان بوو، تا دەشەت بیرکردنەووم لە
هەسارە بێخاوەنەکان فراوانتر دەبوو، ئەو رۆژانە
لەنیوان مندالی و لاویەتیدا بووم، چونکە بەرخی پیری
بووم واتە پاشەبەرەو دووا مندالی خیزانەکەمان، دایکم
کە بەدانیشتنەو لەباوەشی دەکردم لاقم لەوسەری
دۆشەگەکەی دەرچوو بوو، بابیشم دەیگوت: سمیلی
گوگرە بوو دەبیت ئیدی بۆخۆی کاروباری خۆی
بەرپیکا، هەربۆیە بەو درێژ بوون و سمیل هاتنە پیم
وابوو زۆری نەماوە دەستم بگات بە ئەستێرەکان و، بۆ
گەشتن بە ویش بەدواداچوونی دەوی، خۆیندەو

تېرمانى زياترى گەرەكە، بۆيە پييهكم خسته ناو
سياست و ئەويدىشم لەنيو عيشقىكى دەرويشانەدا
هيشتەو، بەلام ئاسمان چاوى لەسەرم بوو ھەرودەك
چۆن منيش بەبينى ئەو ئاسودە دەبووم، ھەرچى
تەماشام دەکرد جگە لە بۆشايەكى فراوان كە زۆر
جارانيش ويىنە ئامانجىش دەھاتە بەرچاوم، وەكو
چەترىك وابوو نەيدەھيشت بىرکردنەووم زياتر ئالۆز
بىت، واتە ئەو دەستبەردارى من دەبوو نەمنيش
چاوم لە ئەو دەبوو.

رۆژيک پياويكى ريشنى نورانى لە چياو ھات و لە
گۆرستان يەكتريمان ديت و خۆي پيناساندم، ئەو
گۆرستانە چوونكە داروباريكى زۆرى لىيە بۆيە شويىنى
كۆبوونەووم خۆ ھەشاردان بوو، بۆ ھەموو ئەوانەى
مەبەستيان بوو لە چاوان ون بن، بەتايبەتيش
پيشمەرگەو ئەو گەنج و لاوانەى خەرىكى سياست
بوون، ھەروايپتەو ھەمان ئەو گۆرستانەش بوو كە
ئامانجى برادەرى مندالىمى تيدا نيژرا، بۆيە بپارمدا

ھەردوای تەواو بوونی کۆبوونەو دەگەم لەگەڵ ئەو پیاوھ
نوورانی و چاوەترسە، سەرئیک لە گۆرەگەیی ئامانجیش
بەدەم.

ئەوپیاوھ ھەر لەسەرھتای کۆبوونەو دەگەمان کە
لەراستیدا ھەر خۆم و خۆی بووین پێی دەگوتەم :
زانپاری دروستمان لە سەر خۆت و خانەوادەگەت
ھەییە، ئەتۆ زۆر شەیدای خۆپندنەو دە و ھەمیشە
چاویکت لەسەر گەردوونە، بەو کتیبانەرە دەزانم کە
ھەمیشە داوات کردوون، شیعیریش دەنووسی و بلاویان
دەگەییەو، دەزانم بەدووی زانیاریەکان کەوتووی و
حەزت لە نەینییەکانی ئەوئییە، بۆیە جاری لە گەردوون
گەرئ، ئێمە نیشتمانئیکی داگیر کراومان ھەییە
تانەستینینەو ناتوانین پەرە ئالۆزەکانی گەردوون
ھەئدەینەو، دەبیت زەویەکانی ئێرە لە دەربەگ و
بیانیەکان وەرگرنەو ئەوسا تۆ خانوئیکی بچکۆلانەت
دەبئ بەخواستەگانت دەگەیی و دەست لەملانی ئەو
نازدارەش دەبئ کە پێیەو بەستراویەو، ئەو فیئری

پاراستنی نهیڼی و جهنگی پارتیزانی دهگردین نهو
وهرهقانهی دهداینی که له مهرگی نزیك دهگردینهوه
بهلام دهیگوت:

گه‌یشتن به نامانجه‌کان قوربانی دهوی، هه‌رگیز نابی
و ناشی ئیوهی لاو که تازه هاتونه نیو دنیای سیاسهت
خوتان بخه‌نه نیو مه‌ترسیه‌کانه‌وه، ئی‌مه پیوستیمان
پیتانه‌وه نه‌گه‌ر ئی‌مه‌ی چیا‌یی له‌نیو شاخه‌کاندا چاوی
خومان به‌کار بی‌نین، نه‌وه ئیوه لی‌ره چاوی ئی‌مه‌ن،
به‌هوی ئیوه‌وه ده‌توانین بی‌ینه ناو شاره‌کان و نه‌وه
زانباریانه‌مان ده‌سکه‌وی که ده‌مانه‌وی، ئیوه‌مان نه‌بی‌ت
ئی‌مه کو‌یرین بو‌یه ده‌بی‌ت به‌وریاییه‌وه کاره‌کانتان
نه‌نجام بدن و نه‌وه‌ی پیتان ده‌لین ده‌بی‌ت واب‌که‌ن،
هه‌ر نه‌وه روژه کو‌مه‌لیک دروشمی دامی وگوتی:

له‌گه‌ل دره‌وشانه‌وه‌ی نه‌ستیره‌کان و بی‌ده‌نگ بوونی
شار بیانگوازه‌وه سه‌ر دیواره‌کان پیشی گوتم: نه‌وه
نه‌ی‌نییه زور هه‌ستیارتره له فراوانی گه‌ردوون و شته
شاراوه‌کانی ناوی، ئی‌مه باوه‌رمان به‌خومان هه‌یه‌وه

دهتوانين زهوييه له دهست چووهدگانمان بگهريئينهوه و
ئهو نهينيانهش بدؤزينهوه كه مرؤقايلهتي سهرقال
کردوو، ئهو پياوه ريشنه نورانييه له من ورياتر بوو
ههزم دهکرد ههم باس و خواسى سياسهت و ههم
گهردوونيشم زياتر پي بناسيئي، ئەمما ئەو بە لاکه يديدا
دهبردمهوهو پي دهگوتە:

ئهو زهويهى ئيمهش ئەستيرهيهكه وهكو ئەوانيدى
بهشى ههموانه تهنيا ئيمه نهبي، با بهشهكهى خويمان
وهرگرينهوه ئەوسا بيريكيش لهوانيدى دهكهينهوه،
ئهوئانهش كه سهرقالي گهردوونن و ههميشه خهريكى
دؤزينهوهى نهينيهكانى ناوين دهميكه نيشتمانهكهى
خويان وهرگرتوتتهوهو خويان تهرخانکردوووه بو گهران
بهدواى ههسارهكان و زورجاريش لهو بهينهدا چاوديري
يهكترى دهكهن و ههردوو جهمسهرى دژ خهريكى
ههلدانهوهى نهينيهكانى يهكترن، ئەوان بودجهيهكى
خهيااليان بو ئەم مهبهسته تهرخانکردوووه و تهواوى
مانگه دهستكردهكانى بوئشايى ئاسمان به ناساشهوه

جاسوسی له سهر يه كتری دهكهن، بۆيه ئهركى ئه مپروى
ئيمه سهرهتا سهندنه وهى مافه كانمانه، له بيريشتان
نه چيىت دهست و تواناي ئه وان بگاته ئه ستيره كان
داگيرى دهكهن و له وپش بهشى ئيمه دهكه ويته زيىر
دهستيان، ههروهك چۆن له ئيستاوه و پيش ئه وهى بگه نه
مه ريخ سه رمايه داره كان زه ويان له وى كپروه، ته واوى
جه نغه گه وره كانى سه ر ئه و ئه ستيره يهى خو مان بو
فراوان كردنى ده سه لات و بردنى داها ت و ده سكه وته كان
بووه مرؤفه كانى زيىر ده ستيشيان وه كو كويله به كار
هي ناوه ههروهك ئه و كو يلايه تيهى ئي ستاي ئيمه،
دوا كه تنمان له سهندنه وهى زه ويه كانمان هي نده يدى له
ناسمان دوورمان ده كاته وه بۆيه ئه وهى له بهر ده ستمانه
با بي ستينينه وه ئه و جار ئاورپك له سه ره وهش
ده ده يينه وه.

دواى گف تو گو يه كى فره له گه ل يه كترى و ري كه و تنمان
له سه ر زور شت، پيا وه نووران يه كه رو ي به لام به م
رييه دا نه رو ي كه پييدا ها تبوو، هه روا بي ته وه

ههستمکرد يهك دوو كه سيديشى له گهڻ بوون، به نيو دارستانه چره كانى گويزيليدا كه ههر زور نزيك بوو له قهبرستانى قه لادزى بزر بوون، منيش كه ده ميك بوو سه رم له گوڤرى ئامانج نه دابوو چوومه ئهوى، ته ماشام كرد گوڤره كهى زور گچكه يه پيم سه يربوو بهم چهند ساله كه هه روا ده زمانم دوينييه ئه وهنده گه وره و دريژ بووم، ته واوى بيره وه ريه كانى مندا ليم هاتنه وه ياد، به تايبهت ئه و روزه ناخوشه ي مهرگ بو هه ميشه ئيمه ي له يه كترى شارده وه، چهند فرميسكيكى وه فاداريم بو هه لپشت و گريانيش كه ههر له وه وه فيربووم له ئه و كمدا قولپى دها له كه شيكى پرماته م و چاويكى ته ره وه ويستم ئه وى جيبه يلم، به لام خشپه ي پيى كه سيكى ناديارم هاته بهر گو، خهريك بوو ترس داگيرم بكات، چونكه يه كه م كارى نه ينى پر مه ترسى بوو، چوار ده ورى ئه و شوينه ش سه رباز خانه و ره بيه ي دووژمنى ليبوو، به لام ئامانه شي ت ده ركه وت، ئه و ژنه كه پييان ده گوت شي ت بالاي به قه د چناريك ده بوو،

كراسيكى كوردى سادەى سىي لىبەردابوو كە لى
چلكنيان رەنگى بۆر ببوو، ھەتا سەر نەعلەكانى ھاتبوو،
ھىلەگىكى سوورمەى سوورى پۆشى بوو، پىرچە
سىپەكانى كە قەت نەيدەبەست و بەكراوھى شۆرى
دەكردەو، تەواوى شان و مى داپۆشى بوو.

چاوەكانى سەوز سەوز بوون، سىما سىي و نازدارەكەى
لەو پەريانە دەچوو كە من تەنيا لە وىنە خەيالپەكاندا
دەتتوبوم، ئەو ژنە لە گەرەكى خۇمان و سەرقلەبران
بەترازا با رووى لە يەك شوپن نەدەكرد، داكم ھەمىشە
خزمەتى دەكردوو ھەرچى ببويستايە دەيدايە، تىرى
دەكردوو رەوانەى مالى خۇيانى دەكردەو.

زۆرجاران ژنى گەرەكى كۆ دەبوونەو ھەو لە
سەرشۆركەكەى مالى ئىمە دەيان شووشت و
پاكوخاوينيان دەكردەو، يەك رستە مېخەكى تەپيشيان
بە ملەو ھەلدەواسى و بوئى رۆژەپپەك دەپۆيى، بە
دەتتى نەك لىي نەترسام تەواو ھىور بوومەو ھەو چوونكە
بە سەدان چار خواردەنم لەبەر دەمى داناو، ئەو چا داكم

پييدهگووت دهلوو، خه لکيش پييان ناخوش بوو پيى
بليين شييت، چونکه ههرگيز زياني بو کەس نه بوو
ته نانهت يهك قسه شى نه ده کرد، کەس گووى له دهنگى
ئهو ئامانه شيته نه بووه، ئيمهش چوونکه راهاتبووين
بوئه پيمان دهگووت شييت.

ئامان هات و له تهنيشت گوڤره بچوکه کهى ئامانج
دانيشت، سهرى به کيله کهيه وه ناو جگه له ليوه کانى که
دهجولان پسته پستيشى نه ده هات، به خيڤرهاتن و
دووسى پرسياريشم ليکرد که چى وهلامى نه دامه وه،
ناچار دهستيکم به پرچه سپيه کهيدا هيناو مائئاواييم
ليکرد، زانيم غوربهتى و خه مى ئامانج که تاقانهى
دايه و بابه و ژيکه لهى گه رهك بوو نهوى راکيشاوه ته
گوڤرستان، تاويك له گه ل روحه تهنياکانى مردوو دهکان
گفتوگو دهکات و دواتر دهگه رپته وه گه ره که کهى
خومان.

گوڤره کهى ئامانج و ئامانه شيتم جييهيشت، به ره و شار
به تهنى مى ريم گرت و بيرکرنه وه م گواسته وه سه ر

گوتەكانى پياوۋە ريشنەكە، بەدەم گەرانەوۋەم بۇناۋ شار
 ئەرك و راسپاردەكانى ئەو بەتايبەت ئەو قسانەى كە
 پىرپوون لەراستى ئامانجى بىربردەمەو، بىگومان ئەو
 راستى دەگرد بەلام خولياكانى من لە ئامانجەكانى ئەو
 فراوانتر بوو، بۇيە ھەمىشە چاۋيكم لە ئاسمان و
 ئەويدىشم لەسەر زەوى بوو، ئەو چاۋانەى كە ھەر
 لەوشەوۋەدا تاريك داھاتن، نەك ئاسمان بەرپىيى خوشم
 نەدەدى، ئەو شەوۋە لەگەل درەوشانەوۋەى ئەستىرەكان و
 بىدەنگ بوونى شار، بۇيەكەمجار بىرپارى سەندەوۋەى
 نىشتمانە زەوتكراۋەكەم داۋ پىموابوو بەنووسىنى ئەو
 دروشمانەى پياوۋە ريشنەكە دايمى سبەى دەتوانم
 ئازادانە بسورپمەوۋە ئەوۋەى بيانى بىت لە شارو
 ولاتەكەم نامىنى، ھەر زەوييەكەم ھەزلىبىت لەوۋى
 خانويكى بچكۆلانەى لەسەر دروستدەكەم و كچە
 چاۋدرەوشاۋەكەش دەبەمە ئەوۋى و بۇ ھەمىشە دەبىنە
 ھاوسەر، ئىدى كاتىكى فرەم لەبەردەستدا دەبىت بۇ
 گەيشتن بە خولياكانەم و دوورنىيە خىزانەكەشم لەگەل

خۆم بېبەم، بەلام ئەو شەو زۆر جياوازبوو چاوم كراوه
 بوون و بەلام هيچەم نەدەدى، نە ئاگر هەبوو نە روناكى
 كەچى ناو هەردوو چاوم دەسوتان، چەندى فرميسك
 دەپژا زياتر دەزوورايەو، بەتەنى بووم و نەمدەتوانى
 هاواريشكەم، راكردنیش دەنگى پييهگان زياتر دەكات و
 بۆيە بيدهنگى و دانبەخوداگرتن باشترین چارەسەر
 بوو، ئاخىر شلەقاندنى شەو لە مەرگت نزيكەدەكاتەو
 بۆيە ئاگرى ناوچاوم بەكرا سەرەشەكەم سېرى و
 داممركاندەو، بەلام پشكۆكانى ناو گليئەم وەكو
 ئەستيرەگان هەر دەگەشانەو، دەست و دەم و چاوم
 سوور ببوون، چوونكە لەجياتى ئەوئى كونى قوتووى
 بۆيەكە لە ديواركەم تا دروشمەگانى پيېگوازمەو روى
 لە چاوم بوو، ئەوئى يەكەم هەولئى رزگار كردنى
 نيشتمانم بوو، يەكەم شەوى چوونە دەرەوئى كارى
 نهيئيم بوو، هەروايئەوئى يەكەم بەتالكردنەوئى رقم
 بوو لە داگيركەران، كەچى بەتاريك داهاتنى چاوى خۆم
 و مەترسى لەناو چوونم كۆتايى هات.

ھەر ئەو شەۋە تېگەشتە ئەمىنىك نەتوانم دىۋارىك
 لە نىشتمانە زەۋتكرارهگەم ئازادكەم چۆن دەتوانم
 ھەسارەكان بىكەمە ھى خۆم و بە ھەزى خۆشم
 زەۋىھەكانى سەرى دابەش كەم، بە تويككەكەى
 كۆشكەكانى پى بەرز كەمەۋەۋە ناۋەكەشى ھەلئىنجەم و
 بەتالىكەم.

ئەو شەۋە فىرى ئەۋە بووم خەيال لەگەل كىردارو
 تېگۆشانى راستەقىنە جىاۋازيان ھەيەو بۆ گەشتن بە
 خەۋنەكان دەبىت ماندوۋوبى، نابىت شىكستەكان چۆكت
 پىدادەن و بەتايبەتەش لە يەكەم تاقىكىردنەۋەدا
 ھەردەبىت سەركەۋتوۋوبى، ھەروا بەردەۋامى
 دەتگەيەنپتە ئەو شوپنەى دلت دەيەۋى، ھەربۇيە ئەو
 شەۋە ھىشتا ئەستىرەكان دەبرىسكانەۋە كە جارىكىدى
 روۋناكى گەرايەۋە ناۋ چاۋم و ھەموو ئەو دروشمانەى
 كە لە زۆرىنەيان نەدەگەشتەم، گواستەۋە سەر
 دىۋارەكان و بەم سەركەۋتەنەشم ئەو شەۋە خۆشتىن و
 ئاسودەتىن خەۋم كىرد، چوونكە لە مەترسىيەكى

راسته قينه رزگارم بوو، ئەو ئەركە نەينيه شەم ئەنجامدا
كە پيەم سپيڤردرابوو، سبەينيش كە وەكو پالەوانى نيو
فيلمەكان هاتمە دەرى خۆم بەكەس نەدەگۆرپيەو،
لەمن وابوو ئىدى كەس داواى هەويە لەكەس ناكاو
شارەكەم ئازاد كەردوو، بەلام وادەرنەچوو سەرنجمدا
شارەكەم وەك خۆى بوو، بيانیه سەرسوورەكان خەريكى
رەشكردنەو، ئەو قسانەبوون كەمن نووسيبوو،
ئىدى جاريكىدى و دەيان جاريكىدى پياو، ريشنە
نورانیهكەم ديتەو، ئەو دەويست ئەمن
دەمكردو ئەوانىدى دەيانكردو هەموان دەمانكرد،
كەچى بيانیهكان هەر قەلەوترو لە زيادبوون دابوون،
حەزەكەى منيش بۆ گەيشتن بە مالىك لەنيو
ئەستيرهيهكى گەردووندا تا لەگەل دلخوازەكەم بۆ
هەميشە ئاسودەبين هەر لە گەشەكردندا بوو،
نەمدەتوانى دەسبەردارى بيم و كارى نەينيش بۆ
رزگار بوون سەربارو بنبار.

هېستان له خه يالى شه ودا بووم، وينه ي ديواره كان و
نهو شتانه ي نووسيبوومن وهكو تارمايى بهرچاويان
گرتبووم، بهتايبهتيش سهخترين شهوى ژيانم بوو
كه چى بهبيدهنگى تيبهري، سه رهراي سهركه وتنم له
نهركه كه م كه چى زور خه مم ليده خوارد، بهلام دهنكه
دهنگى قوتابيان كه خوم له بهردهم قوتابخانه ديته وه،
به هوش خوى هينامه وهو بهبيدهنگى چوومه ژوورى،
وانه ي يه كه ممان خويندوو له وانه ي دووهدا ده رگايه كى
خوشبهختى بو من كرايه وه، كه خه م و رابردوو
نزىكه كانى بير برده وه.

ماموستا هات و له جياتى وانه گوتنه وه كه وانه ي
كوردى پيده گوتين دنيايه ك باسى قوتابى باش و خاوه ن
هه لويست و شاعيرى بو كردين.

نهو ده يگوت:

له م قوتابخانه يه ي خومان و بهتايبهتيش له م پوله دا
شاعيريكى مه زن هه يه، نهو قوتابيه قوناغى ته مه نى
خوى تيبه راندوو وه ناوى چوته ريزى نهو شاعيرانه ي

له رۆژنامه و گوڤاره كان شيعر بلاوده كه نه وه، پيويسته
ئيوهش بخويينه وه وه ولدن وهكو نه و بن.

كه ماموستا كه قسه ده كرد نه من ته نيا له خه يالى
شهوى رابردوودا بووم، هه رگيز بيرم له سه ر نه و نه بوو،
به تايبه تيش كه زانيم وانهمان پينالى و هه ر خه ريكي
ناموژگارى كردنمانه.

ماموستا كه زور شتى زياترى گوتبوو، به لام من هه ر
نه وه نديم بير ماوه، له پر هه ئيستاندم، منيش گوتم:
به ئي ماموستا.

پيمو ابوو پرسيارم ليده كات، كه چي رۆژنامه يه كي له
بنه ننگي ده ره يناو كرديه وه وه شيعر يكي مني تيدا
بلاو كرابوو، له وه شيعرانه ي بو يانم نار دبوو، ماموستا كه
گوتى:

نه وه شاعيره ي بو م باس كردن نه وه هاوړپيه ي ئيوه يه،
منيش كه باوه رم به خو م نه ده كرد، رۆژنامه كه م وه رگرت
و كه ته ماشاي ناوى خو م و شيعره كه م كرد، زور دلخوش
بووم، دواي خويندنه وه ي شيعره كه ي خو م ناسيه وه،

پېموابى چەندىن شىعرم بۇ ناردبوون دياره ئەوھيان
پەسند كردبوو، بۇيە دەستخۇشىم لەمامۇستا كردوو
بەلام چوونكە نامادەى ئەو روداوه خۇشە نەبووم، يەك
قسەم بۇ نەھات، مامۇستاكەش شىعرەكەى
پېخوئىندمەوھو چەپلەيەكى باشم بۇ لىدراو
رۇژنامەكەشى دايە خۇم و دانەيەكيشى بە تەختەى
ئاگاداريەكانەوھە ئواسىبوو.

سەرتان نەيەشىنم ئىدى لەو رۇژەوھ ئەوقوتابيانەى
كە ھەرگىز منيان خۇشەدەويست و ھاورپپەتى منيان
قبول نەبوو، بەتايبەت بە ھۇكارى جياوازى بيروپا، ئەو
كچانەى ئاورپان لىنەدەدامەوھو لوتبەرزانە بە
تەنىشتمدا رەتدەبوون، بە بيستن و ديتنى شىعرەكەم
لەسەر تەختەى ئاگاداريەكان، ھەولئى خۇنزىك
كردنەوھيان لەمن دەدا، دەفتەريان دىناو داواى
نووسىنى يادگارپەكانيان دەكرد، زۇر جارپش نامەى
دلداريم بۇ دەرازانەوھو بۇ خۇشەويستەكانيان
دەنارد.

ناوم له ناو مامۇستايان و قوتابيان رۇشت و ههستم
دهگرد بوومهته يهك لهو كهسايهتيانهى كه ئىدى
نابىت ههرزهيانه رهفتار بكمه ، نابىت هاوپرپيهتى
ئهوانه بكمه ناويان به خراپه رۇشتبوو، ههروابىتهوه
مامۇستا شاعىرو رۇشنبىرهكانىش زياتر خۇيان لىنزيك
دهگردمهوه قۇناغىكى نوئ له ژيانم دهستى پىكرد،
بهتايبهتيش كه شهوى رابردوو گهورهترين ئهركم
ئهنجامداو كهچى تهواوى ههولئهكهم سردرانهوه، بهلام
بلاوبوونهوهى ئهم شيعره كهكس نهيتوانى
بىسرپتهوهو ناويشم ههه بهراستى كهوته ناوانان و
مهترسيش بۇسهه ژيانم نهبوو، چهندين پهخشانى
دلدارى و شيعريدىم نووسى، قوتابيان داويان لىدهگردم
و ئهوان چۇنيان ويستبا وام بۇ دهنووسىن، بۇ
دلدارهكانيان دهناردوو بهلام ناوى خۇيان دهنووسى،
ئهوهندهنا فيره درووشم نووسىن و شيعرى سياسى و
خوپىندنهوهى كتيبى گهوره بووم، وهك خوپىندنهوهى

جن بۆ خۆيم

رۆمانى داىكى مه كسىم گۆركى و پۆشكىن و رامبو، كه
رېرەوى ژيانمى تەواو بە ئاراستەى چەپدا سووراندهوه.

كشانی تەمەن

تا گەورەتر دەبووم، لاقم دريژترو سمیلم پرترو
دەنگم گرترو ئەركى سەر شانیشم قورستر دەبوو، لەپال
خویندەنەوہى كتيبي ئەدەبى و سياسى، خۆشەويستيم
بۆ ئەستیرەكان و نيشتمان و ئازيزەگەم زياتر دەبوو،
ھاوكات و بەتەنیشت ھەموو ئەوانەشدا ژيان پىر
ئەزموونى دەكردم و بەشيك له نھينيه كانى گەردوونم
شيدەكردەوہ، لەسەريم دەخویندەوہو بەدواى ھەموو

ئەو سەرچاوانەدا دەگەرپام كە نەينى درووستبوونى
گەردوونيان تىدابوو، ھەرودەك چۆن فيرى ئەوۋە بووم
ژيان لە خانەيەكى زۆر بچوكى نەبىنراوۋە درووست
بوو، بە تىپەرىنى مليۇنان سال ئەوجار بوونەو ھەرەكان
بوونە فرەخانە، ئاواش بە بىردۆزەكانى وانەى ئەندازەدا
بۆم دەرکەوت دوو ھىلى تەرىب قەت ناگەن بەيەكترو
ھىلە يەكتەر برەكانىش ھەمىشە يەكتەرى ھەلاھەلا
دەكەن و ھىچيان لەسەر يەكتەرى ناوەستن و بەردەوام لە
ھەوللى لەتوپەت كەردنى يەكتەردان، ھەرچەند زياتر
دەمخويند ھىندە زياتر لە مامۇستاكەن شت فيردەبووم
و خۇ خويندەنەو ھى كەتتەبە نەينەكانىش ھەم فيرە
ئايدىيۇلۇزىياو ھەم زياترفيەرە نووسىنى شىعرو پەخشان
و چىرۆكى ھەمەجۇريان كەردم، زانىم خويندنى
قوتابخانە بۇ نەمرەكانەو خويندەنەو ھى دىش بۇ
خۇرۇشنىر كەردن و درووستكەردنى ئەو كەرەكتەرانەيە
كە كۆمەلگەو نىشتەمان پىويستى پىيان دەبىت،
ئەو ھەندەنا ئاوارەيم دىت، ئاوارە بوونىك مەگەر لە

جەنگە گەورەكانى جيهان ئەوۋە رويدابى، ئىمەيان لەنيۇ
خەيمە لەيەك چوۋەكان پەستاۋ وەكو دىل مامەئەيان
لەگەل دەكردين، ئەو شەوۋە باراناويانەم ديت كە خۇمان
بە ئەستوندى خەيماكانەوۋە دەگرت، تا با لە رەگەوۋە
هەئياننەقەنى و نەيان بات و لەبەر بەفرو سەرمادا
رەق نەبىنەوۋە، تىكوپىك شكانى زىل و خاپور بوونى
مال و شارەكان و بەكۆمەل رەوى مرۇقەكان و تەنانەت
چەك فرىدان و هەلگرتنەوۋە سەرلەنۇى بنىات نانەوۋە
زۆر كارەساتىدى كە هەرەموويان بوونە ئەزمونىك
تەواۋى ژيانى داگىر كردم، هەرگىز ئەو رۇژەم لەياد
ناچىت كە پارچەبوونى مرۇقەم تىدادى، بەو چاوانەى
خۇم دىتم مرۇقىك كە راستەوخۇ گوللە تۇپى
ۋىكەوتبوو، لەتوپەت ببو پارچەكانيان كۆدەكردەوۋە،
لەنيۇ گونىەيان داويشت و خەلكى گەرەكش
كەزۇرىنەيان بە چياكەوتبوون و هەندىكيان مابوونەوۋە
خەرىكى كۆكردەنەوۋە ئەو مرۇقەو خۇئامادەكردن
بوون تا شار جىبەيلىن، ئەورۇژە بوونى مردوومكرد،

خوینىكى خەستەم دىت بەدارودىوارى گەرەكەۋە
 نووسابوو، رىك ئەو رۇژەم بىر ھاتەۋە كە ئامانجى
 برادەرم بۇ ھەتا ھەتايە بزرکرد، بەتايبەتەش خوینى
 ئامانجىش ھەر لەو گەرەكە رزا، پارچەى گۆشتى مروۇف
 بە دارتیلەكانەۋە دەشەكايەۋە، شوینى گەمانەكانى ئىمە
 ببوۋە گۆرپانى جەنگ ترس ھەناۋى گەورەكانى
 داگرتبوۋ، ئەۋانەش كە ھەموو رۇژى بە تەفەنگەۋە
 لەنىۋ شەقامەكانى شار دەسورانەۋە بزر ببون، دايكەم
 كەزىە سىپەكانى ۋەدەرگەۋتبوون و ھەر كەمنىدى چاۋ
 لە كۆكردنەۋەى پارچەى مردوو دەكەم بە تورپەى
 بردمىەۋە نىۋ ئەو كونە تەيارانەى ھەموو مالىكى
 شارەكەم ھەيانبوۋ، لەۋىدا لەنىۋ ئەو كونە گورگە كە
 تەنيا بۇنى خۇلى لىدەھات ژن و مندال بەسەر يەكترىدا
 كەۋتبوون، گەورەكان نزاىان دەگردوۋ مندالەكانىش بە
 سەرسورمانەۋە سەرنجيان لە دارەپى كونە تەيارەكە
 گىر كرىبوۋ، لە چاۋەرۋانى پارچەبووندا بوون، منىش
 كە ھىشتا رىبەى گوللە تۇپەكەۋ پارچەبوونى مروۇقىك

سەرسامى كىرەبووم خۇم بە ھەنگوچكى داكىمەوہ
 گریدابوو، پیموابوو ئىدى كۆلآن بۆتە روانگەى جەنگو
 جىگەى كەلايەنى ئىمەى لىنەماوہ، ئەوہ تەنیا
 بىرەوہرىەكى تال بوو لەنىو دەيان بىرەوہرى ھاوشیوہدا،
 مندالى و لاویەتیمان بەم دۇخ و قۇناغانەدا رەتبوو، كە
 دەرفەتى ئەوہت نەبوو بىر لە داھاتوو یان داھىنان و
 سەفەر بکەيەوہ بەتایبەت سەفەرىك بۇ شوینىكى دوور،
 نەك ئەویدیوى سنوورە دەسکردهكان بەلگو ئەویدیوى
 ھىزی كىشکردنى زەوى و ئەو بۇشایانەى گەردوون، كە
 پىر لە نەينى شاراوہ.

ھەربۆيە ھەموو ئەو گەورەبوون و فىربوونانەم
 خستبووہ خزمەتى ئەو سى ئامانجەى بۆى تىدەكۆشام،
 بەتایبەتیش پاراستنى نەينىيەكان كە يەكك لەو
 ئەركە گىرنگ و قورسانەبوو كە كەوتبووہ ئەستوى
 ھەموومان، ئەو رۇژانە راست و چەپى خۇم زۇر
 بەئاسانى لىك جیادەكردەوہ، دەبوو يەك لە ئاسانترىن
 بەئینەكانم جىبەجى بکەم كە ئەویش ئەو بەئینەبوو

كە بەخۇشەۋىستەكەم دابوو، بەلام تاكە كۆسپ
نەبوونى ھىلانەيەك بوو لەم نىشتمانە پانوبەرىنەى
ھەموو لاويەتى خۇمان پىبەخشى، دەبوو بىمە
كرىچى، كرىچى سەر ئەستىرەيەكى دابەشكراو كە
ئىمەى تىدا بىبەش دەرچووین، ئەستىرەيەك خاۋەنى
ھەزاران رىكخراۋى مافى مروڧ و نەتەۋە
يەكگرتوۋەكانە، كەچى نىۋەى خاكەكەى كەمپ و
گۆرەپانى شەرە.

ئاخر ھەلگرتنى سى ئامانچ لەنىۋياندا ئاسانەكە
ئەۋىش بەم جۆرە بىت زياتر لە ھىواكانى دوور
دەخستەۋە، بىئومىدى لەنىۋ تەپوتۆزى روداۋەكانى
دەوروبەردا زياتر بەخاكىەۋە گرېدام ، شەشى ئامادەيىم
تەۋاۋ كرددو روۋو چىا ملەنا، دەمزانى لەنىۋ شاردا
ئەگەر دەيان سەنگەرى دووژمن خاپوركەى و سەرجهم
دىۋارەكانى شار بە دروشمى دووژمن روخىن
رەشكەيەۋە بيانىەگان تەۋاۋ نابن، ئاخر چەندىن
رومانەمان ھاۋىشتە ناۋ زىلەگان و رەبىيەگان و

دووژمنهكان، كه چى دههيندهى تريان دههينانهوه،
پيشمه رگه مان دههينانه ناو شارو شهوانى شاريان روناك
دهكردهوه كه چى سبهى شار وهكو خوى بوو، بويه پيم
وابوو به چوونه چيا دهتوانين خومان و ئهوانى ديش له
ژير دهستهيى رزگار كهين، چونكه كهس لهنيو شارهكان
خاوهنى خويان نهبوون، ئه ورؤزهش كه له گهل
بهختيارو ئهحه ئهه برياره ماندا، كه له راستيدا ده ميك
بوو نه خشه مان بو دانابوو و چاوه رپي دهره تيكمان
دهكرد، ئيواره كهى چووينه گوندى (ديري) كه زور
لهقه لادزي وه نزيك بوو، به ئام بهختيارم زور به ماتي
دهدى پيم گوت:

ئه گهر له بوونه پيشمه رگه دوودلي نيستاش نه چووه
بچي دهتوانى په شيمان ببيه وه، خو ئه گهر به بي
ئيمهش ناتوانى له گهلت ده گه رپينه وه.
ئه ويش گوتى:

نا ته نيا خه مى باب و دايكه دهترسم رزگارى برام
شتيكيان به سه ر بيني.

گوتم: نا، با له پيشمه رگايه تي رابيين شهويك ديين و
دوای راوکردنی به عسيان، ئه و ده عبايهش له گه ل
خومان ده بهين، ده بيت تولهي دارو به ردی لي بکهينه وه.

مرۆفیک له ده عبا

(رزگار برای بهختیاری نزیکتین و خو شه ویستین
هاورپیم بوو، کی شهی نهك بۆ ماله باوانی بۆ هر كه سیك
درووسته كرد نه گهر ته نیا به ته نیشتی شی تیپه ریبا،
هه ئه ته منیش به دهر نه بووم لهو کی شانیه ئه و ده عبا به
بوئی درووسته کردین، رۆژیک له دهر گای جامخانه ی
دوو گانه که یدام و دهستم له نیو کاردا بوو، خه ریکی
شوشتی ئه و چا که تانه بووم که ده بوو به به نزینی ته یاره
بشوری و دواتر به وشکه ره وه بچۆر پندریته وه، ئه و کاته

من هم قوتابی بووم و هممیش هاوکاری براگه وره کهم
ده کرد له به پروه بردنی دووکانه هه لمیه کهی، کاتیك که
خه ریکی کاری به نزمین بام نه ده بوو دووکان له کهس
بکه مه وه، که چی رزگاریش جگه ره یه کی دیمووری دریژی
به لالیویه وه بوو تووند له دهرگای جامخانه کهی دهداو
دهیگوت:

سه گبابی فه حبه باب خیرا ئه و جامخانه یه بکه وه،
منیش به دهستی به به نزمینه وه هه ره له ویدیوی
جامخانه که وه پیمگوت:

کورپه دهستم له ناو به نزمیندایه ئه توش دهموچاوت
سوورد اگه پراوه و جگه ره شت به دهمیه وه، دته وی ئاگرم
تیبه ردهی، دوایی وهر وه با ئیشه کهم ته واو کهم، رزگاریش
که ئه وکاته زور تیکچوو بوو گوتی:

بو ئه تو له به نزمینخانه کار ده کهی یان ئوتووی هه لم؟
فشه فشی مه که و خیرا ئه و جامخانه بکه وه کاریکی زور
به په له م پیته.

رزگار شه للاتییه ک بوو نه بیته وه، نه ک هه ره مالی
خویان ته واوی گه ره کی کاره بای تیکدا بوو، به لای
هه ره که سیکدا رویشتا که سه که له دلی خویدا دهیگوت:

خودايه بمانپاريزى، چەندىن جار شكاتى لىكرابوو ھەر دوۋاي ئازاد بوونى بە خراپترىن شىۋە دەگەرپايەۋەدە ئەۋ وانانەى لە بەندىھەكانىدى فىر ببوو بەۋانىدى تاقى دەكردەۋە، شپرو شىتالى مالىيى ۋەسەرىھەك دەگەرپاند، بابى ئەۋەندە لىي بىزاربوو زۆر جارن كە لەگەل ھاورپىيەكەم دەچوۋمە مالىيان دەيگوت:

يارەبى بەبەر زىليكى عەسكەرى بگەۋى و شەرتبى بەشەرتىخۋاي ئەمىش خىرىكى بگەم، ئاخەر ھەراسانى كىردوۋىن و شەرمەزارى ھەموو دىئاي كىردىن، بابە ۋەللاھى ئەمن ھەزم لىنىيە ئەۋلادى ئاۋا خويپرەم ھەبى، باشە بەختيارىش ھەر لەۋ داكوبابەى نىيە ئەدى بۇ ئەۋ ۋادەرنەچۋو؟ پىۋاۋى چابن لەگەل خۆتانى بگىپرن و تۆزىك نىسەتى بگەن بەلگو بگەرپتەۋە، كورە ئەۋ ھەتىۋە زۆر سەيرە لەبەر دلى داكى بەقسەى خۆش لەگەلى دەچمە پىشى و ئەۋى بىھۋى بۇيدەكەم، دەنا ۋەك سەى بەرەللاى دەكەم، نابىنن ھەر كارىكى بۇدەكەم دوای دوو رۆژان ھەرايەكەم بۇ دەنىتەۋە، لىي توورە دەبەم دەيكاتە شەرو گەرەكەم ۋەسەر دەگەرپىنى، ئىستا تىماۋم نازانم چ لەۋ ھەتىۋە بگەم، لەمن و نەكەۋى بىبەن و

بزانن كارىكى بۇ نادۇزنەو ھەندىكىش لەبەرى
بپارپىنەو ھەنگو رەھمان پىبكاو پىتەو ھەرخۇي.
ئەمن و بەختيارى براشى ھەمىشە بەدوويەو بووين و
ئامۇزگاريمان دەگردوو نانمان بۇ دەكرى و پارەشمان
دەدايە، بەلام زۇرى پىنەدەچوو ھەك خۇي لىدەھاتەو،
خزم و كەسەكانىشى نەياندەو پرا ھەرلىي نىككەونەو
چونكە چەندىن جار شەرى بەوانىش فرۇشتو ھەپرەكى
ھىنابوونە سەر، ئەو رۇژەش كە لە جامخانەى
دووكانەكەمىدا زانىم كەتنىكى كرددو ھەبۇيە پىم گوت:
جگەرەكەت فرىدە، ئەوئىش جگەرەكەى فرىداو دەرگاى
جامخانەم كرددو ھەرخۇي بەژورىداكرد، ھەتا بنەبانى
رانەو ھەستا، گوتى:

ھەتىو ئىشىكم پىتە دەبىت بۇم بكەى ئەمىش گوتەم:

بلى: بزانم چىدەوئى؟

دەستى بۇ بەر پشدىنى برد دەمانچەيەكى رەشى زۇر
نوئى و نازدارى دەرھىنا.

گوتى: يان لىم بىكەرە يان بۇم ھەنگرە؟

ئەمىش كەھىشتا خەرىكى دەست سىرپىنەو بووم
يەكسەر دەمانچەكەم لىو ھەرگرت و لەبەرچاوى ئەو

خستمه بنجه ريدان، ئەو جهر يدانهى كه دواى ئوتوو كردن
جلوبه رگمان تيوهر ده پيچا، دەستى بۆ باخه لى برد
وامزانى شتيدى پييه كه پاكت و شقارته كهى دهره ينا،
ئەميش ههروهك دەمانچه كه پرمدايه و لييم ستاند، گوتەم:
هەتيو دەتەوى دووكانه كهى بسوتيني ناييم ئيشى
به نزين دهكەم ، په ردهى دواوهم بۆ هه لدايه وه پيشانمداو
گوتى:

ئەوه به راسته سه گباب وه مزانى درۆم له گه ل ده كهى،
(ئاخر بۆنى به نزينى ته ياره زۆر تير نييه به لام
تروسكاييهك به سه بۆ راکيشانى ئاگرو سوتانى
هه موومان) دەستيم گرت و رامكيشايه دهره وهى
دووكانه كه له دلخۆمدا گوتەم: نه بادا كه سيك خو
به ژوو ريدا بكاو جگه رهى پيى ئه و جار پيمگوت :

ئەو شته چيه و له كويت بوو؟ ئەو يش گوتى:
ئەتۆ ههقت چييه ئيستا لييم ده كرى يان بۆم
هه لده گرى؟ يهك شتيشى به سه ر بييت له تۆم ده ويته وه جا
نه ليى پيى نه گوتووم، ئەميش له دلخۆمدا گوتەم: به
خوداى توشى گونهره شى خوۆم هاتم، پيم گوت:

جارى با كارى به نرينه كه خه لاسكه م نيو سه عاتيدى
وه ره وه قسيكى ليد ه كه ين.

چوومه ژوورى و ده رگاي جامخانه كه شم داخسته وه
ئه ويش به بى ئه وهى يه ك وه لامى هه بى چووه به رام به ر
دووكانه كه م و ليد انيشت، ئه ميش كارى خو م ته وا و
كردوو دواتر ده مانچه كه م ده رهيئا، كه ته ماشام كرد
ئه ستيره يه كي گه ش به ده سكه كه يه وه بوو جو ره كه ي و
ناويم نه ده زانى به لام زانيم ده مانچه يه كي نايابه، له
شو ينيكى با شتر شاردمه وه و ئه و جار ده رگاي جامخانه م بو
كرده وه و گوتم:

وه ره ئه و جار دانيشه، بزانه م ئه و شته ت له كوئ بوو؟
گوته: هه تيو محاسه به م ده كه ي؟ هه قت نه بى ده ي كرى
يان مشت هرى بو بينم؟

گوتم: ده ته وئ سهرى خوشت و ئيمه ش به قورپدا كه ي
نازاني هه رچى ئه من و ئيستغباراته بو جل شوشتن و
ئوتوو كردن دينه ئه م دووكانه ؟ ئه و جار مشت هرى بينيه
ئيره ئه وه جاسووس ده رچوو؟ خو سهرى ئه ژدادوو ئاباد م
ده چيته قورئ، تو زيك بير بكه وه ئه و جار قسان بكه .
رزگار كه مي ك بيدنگ بوو ئه و جار گوته:

که ليمناکري بدمهوه دهرؤم.
پيمگوت: يه کهم پارهي ئه وهم نييه، دووهم ناتدمهوه
تا نه زانم له کويت بوو.

گوتی: هه تيو ليئماگير ده که ی؟ چوو له لای جهريدهکان و
دهستی بهو شوينه داگرد که لييم دانابوو، به لام
نه يدؤزيه وه، بو يه پيي گوتم: بدمهوه دهرؤم.
دامنیشان دوو پيم گوت:

رزگار گيان ئه گهر هه تا ئيستا به قسه ی منت نه کردوو
ئه و جارهيان به قسه م بکه، ئه وه ی تو ده يکه ی
مه ترسي داره، پيم بلئ ئه و شته ت له کوي بوو؟
گوتی: راستيه که ی شهرم له گه ل بابم کرد، دياره ئه و
به پياوم نازانی وه لاهي ئه و دهمانچه م لي نه کري يان بو م
نه فرؤشی ده چمه بازار ي دووان له و سه وتولانه ی
حکومه ت سلار ده که مه وه ئه و جار بابم ده زانی ئه من
کيم، دوايش راده که م و ده چمه شوينيک شه يتانيش بيري
لي نه کرد بيته وه.

گوتم: ئاخو کور ي باش يه که م هه موو خيزانه که ت
له ناو ده چن و له سي داره يان ده دن، دووهم بچيه سه ر
ئه ستيره يه کی ديش هه ر ده تدؤزنه وه، وه ره لي ره

كىشەكەى كۆتايى پىدئىنن، دەستمىرد بۇ باخەلم
سىوپىنچ دىنارى تىدا بوو، گوتىم: سى دىنار بۇ تۇ
دەمانچەكەش بۇ من، بەلام لاي كەس باسى مەكەو
بۇخۇم بەدزى دەيفرۇشم.

گوتى: ھەتىو ئەو ھەد دىنارىش زياتر دەكا.

گوتىم: ئاخىر خۇ پارەت پىنەداو ھە ناپىنى ئەو ھەندەم لە
باغەلىيە ئەو جار بىدەيەمن باشترە لە بىگانان، نەتۇ
تووشى كىشەدەبى و نەمالەو ھەش.

ئەو ھەش سى دىنارەكەى لىو ھەگرتەم و گوتى:

دەتوانم ئىستا جگەرەى پىكەم؟

گوتىم: بىكىشە بەلام پىاوى چابە چىدى كىشە بۇ خۇت و
ئەو خەلكەى درووست مەكە.

يەكسەر ھەلىدايەو گوتى:

دەزانى ھەتا گۇنگەلى نەنپەمەو ھە ئىو ھەگەلم شل ناپن،
بەزاتى خوداى نەمگوتبا دوان سلار دەكەمەو ھە قەت سى
دىنارت نەدەدامى، دەزانى بەشى ھەفتەيەك خواردن و
خواردنەو ھە دەكا، ھەستاو لىيدا رۇى.

ئەو رۇشت و ئەمىش يەكسەر بەدووى بەختياردا
گەرپام، كە چوومە مائىيان ھەموان پىدەكەنين، دوای
چاكوچۇنى گوتەم: ھا دلتان خۇشە؟

بابى بەپىكەننەو ھەلىدايە و گوتى:
دەدانىشە بۆ ئەو سەگابە دىلى دلمان خۇش بىت،
شەرتبى ھەمووى سەعاتىك نابى ھەراى لەگەل كردين،
بەلام ئەوجارەيان ھەر بە خشكەيى چۆ دەرى و ئىشاللا
ھاتنەو ھى نابى.

يا سەبىجەى داكىشى ھەلىدايە گوتى:
خوانەكا پياو ھە ئەوجارەيان خەلكى وەسەر
نەگەراندین، بە خوداى كورپكى لیدەردەچى برنجى ئەتۆ
بزانه چۆن لەبەرى دەحەسىنەو، دە دووعاى خىرى بۆ
بەكە.

منىش تەماشايەكى بەختيارم كر دوو ئەویش يەكسەر
دەموچاوى منى خویندەو ھە گوتى: بەمناو ھەختە، ئاخىر
ئەتۆ قەت لەم كاتانە دووكان بەجى ناھىلى چۆنە
ھاتووى؟

بابى كە ھېشتا خەندەى لىدەبارى دەموچاوى
ئالۇزداگەپراو قسەى بەختىارى وەرگرت و گوتى: خۇ ھىچ
نەبوودە؟

گوتە: نا بەلام دەبىت كارىك بۇ رزگار بدۇزىنەو دەنا
سەرى ھەموان بە فەتارە دەدا.

بابىشى كە ئەوجارەيان سىماى زىاتر ترسى لىدەبارى
گوتى :

چىكردوودە خىرا پىمبلى؟

ئەمىش دەستەم بۇ پشەتەوودەى قەمسەلەكەم بردوودە
دەمانچەكەم لە بەردەمى دانا، ھەر كە دىتى يەكسەر
رەنگى ھەلبىزركاو گوتى:

ئەو نارەسەنە ئەووشىكرد، بەوخودايەى بەسەرىيەوودە
ناچى، باشە نازانى ئەوودەم لە مالى ئاشكرابىت مائەكەمان
بەسەردا دەروخىنن؟ بلى ئەوودەى چۆن بۇ تۆ ھىنا؟
منىش تەواوى چىرۆكەكەم بۇ گىرانەوودە.

ئەوجارەيان دايكى گوتى:

دەك رۆلە دووعاى من نەبى دووعاى شىخ و
موشايەخان بىت، ئەوورۇ مەپتەكەت بىتەوودە، يارەبى

وہبەر گوللەي گەرم کەوی و ئەو شیرەشت لیچەرام بیت
کە داومیەتی، دەکەرۆلە چونت بیو هاتنەوت نەبی.
بابیشی بە رەنگی پەریوەوہ روی لە سەبیحەي ژنی
کردوو گوتی:

توخدا ئەوہ ئەوولادە بۆمنت هیناوہتە سەر دنیا،
ئەتۆ وەرە حکومەت بەو گەورەو گرانیەي خۆت
پیینەوی، هەر حەفتەيەکی سجن دەکەي و وەک سەي
تیمان بەردەدەيەوہ، ئیستا چبکەين و چیلیبکەين؟
دەستی لە باغەلێ راکرد سی دینارەکەي دەرھینا گوتی:
هەتا ماوم مەمنوونی تۆم، بەو خودایەي ئەتۆ نەبای
سەری هەموانی لە قورئ رادەکردین، ئەو روداوش باس
مەکەو ئەمن چارەسەری دەکەم.

زۆر هەولمدا پارەکەي وەرئەگرەوہ دواچار بەختیار
پارەکەي هەلگرت و گوتی: بابڕۆین، لە دەری بەزۆر لە
باخەلێ هاویشتمەوہو چوینەوہ دووکان، کە دەرگای
جامخانەم کردەوہ یەکدوو عەلاگە جلیان هەلدا بۆ ژووری
و ناوی خۆشیان لە وەرەقەيەکی نووسیوو، منیش
بەبەختیارم گوت: چارە نییە دەبیت کاریکی بۆ

بدۆزىنەۋە يان رەۋانەى دەرەۋەى كەين بېيىتە پېشمەرگە
خۇ ئەگەر لەۋيىش بەرپىكەنە دەرەۋەى ولات باشتىر.

گوتى: بەۋ خودايەى ھەلىدەيە سەر ئەستىرەيەكى
دېش ئەۋ توخمە ناگۆرى، ھەر ئەۋە مابوۋ، شەرتبى
چەكى بکەۋيىتە دەست، يەك پېشمەرگەش قوتار ناکا،
ئەدى دوۋگانمان بۇ دانەنا لە بنى ھىناين، نەچۋە تىمى
مەلاراي ھاۋىنانەۋ كابرانى قاۋىلى ۋەبن خۇيدابوۋ،
ھەمۋانى شەرمەزار كرىن، ئەتۋ ۋەرە بەشەر جگە لە
ئىشى قۆرۋ فەرتەنە يەك پياۋەتتە لە دەست نەيا، باشە
دەيىت ئەۋ شتە كە ھەر لە دەعبادەچى نامۇكانى
دەرەۋەى ھەسارەى خۇمان نەبى؟ پىم بلى شەرتبى لە
فيلمىش شتى ۋا نەگبەتم نەديۋە.

منىش دلخۇشىم دايەۋەۋ گوتەم:

ئەۋەندە پياۋەتتەيە كىرد ھاتە لاي من، ئەدى ئەگەر
كەتنىكى پىكرىدا يان دابايە جاشىك جاسوسىك، لىگەرئى
كىشە بە پارەى چارەسەربىت ھەر كىشە نىيە، لەۋ قسانە
دابوۋىن رزگار بەبەردەممانداۋ بە زەرفىك خوارنەۋەۋە
بەرەۋ سىپىدارەكانى رۇخ روبر شۆر دەبۆۋە، ھەربە

خوپرپه تيش به دهنگى بهرز هاواري كرد، ها كونه
حيزه كان وه زعتان چونه؟)

بابيئنه وه سهر حيكايه ته كهى خومان، به ختيارى
هاورپم برائى ئه و رزگار ه شهلالاتيهيه كه بوم باسكردن،
تازه جيقونى خوى له و ماله گهرم كردبوو، كه له گوندى
ديرى بومان دياريى كرابوو، قسه كانى منى وه رگرت و
گوتى:

شهرت بى باشترين بيركردنه وه يه، خو ئه گهر
حكومه تيشمان پينه رووخى به رزگارى دهويرين، خودا
شاهيده بهر له ههر چالاكييهك دهبيت ئه و خوپرپهيه
ته مبي كه م.

جن بو خويم

چوونە چیا

زۆری نەبرد ریشدارە نوورانیه‌که‌و دوو پێشمەرگه‌یدی
لێمان وه‌ژوور که‌وتن، ئەو ژنه‌ی له‌ ماله‌که‌ی ناو گوندی
دێری پێشوازی لێکردین و پێمان گوت: ئێمه‌ میوانی
فلانین ناوی ئەستی بوو، هەر که‌ ریشداره‌که‌ هاته‌ ژوور
یانه‌ستی چاوی ده‌گیرا به‌لام هیچ قسه‌ی نه‌کردوو
پێشوازیه‌کی گهرمی لێکردن و خوانی بۆ رازاندنه‌وه‌،
ریشداره‌که‌ش دوا‌ی چاکو‌چۆنیه‌کی دوورو درێژو

پرسىنى ھەوالى ناوشارو رژیيم، ئەوجار كەوتە
ئامۆژگارى ئیমে، پيیدهگوتین: ئیوه لەنیو شارچاوی
ئیمەن بەھاتنتان بۆ دەرەو ھیچ نابینین، بۆیه دەبیئت
خویندن تەواوگەن ئەوجار بریاری ھاتنە چیا بدەن،
ئەو ریشدارە لەسەر نانخواردنیش كە ساوەرۆ باينجانیان
بۆ لینا بوون، لەگەل قاپیك سەوزەى ھەوشەى خۆیان و
نانى تیری ھەر قسەى دەکرد، دەیگوت: ئیوه
بەرپرسىاریەتیكى قورس دەخەنە سەرشانم، ئاخر
ئەوھندەى ئیमे لیڤه پيویستیمان بەوھیه ئەوھندە لە
شاخى سوودتان لینابینین، زوو زووش بەدەم پاروو
کردنەو دەیگوت:

یانەستی قاپیك شلەى باينجانى دیشم بۆ تیکە، جا
رووی لەئیمە دەکرد ئەدى بۆ ئیوه نانى ناخۆن؟ دیارە
شتى چەورترتان خواردوو، كوپرە ئەو ھەو خواردنى
دەستی ژنانە لە شاخى ئەوھتان دەست ناکەوئى، بخۆن.
كەوچكىكى لە شلەى باينجانەكە دەداو ھەلئى
دەلووشى، شەرتبى وەھای دەخوارد دەتگوت

تیشتوگۆشتی دهخوا، بۆیه له دلی خوّمدا دهمگوت
به خودای ئەمهش ئاوا برسی دهبین و نانوپیاژیسمان
دهستناکهوی، ریشداره کهش زوو زوو دهیگوت:

به قسه م کهن په ژیوان ببنه وه، هیشتا کاری زورمان
به ئیوه ماوه، یائهستیش قسه ی لیوهرده گرته وه و گوتی:
دهک رحمهت له دایوبابیت به خولای قسی دلی
منت کرد، سه رپووتی وه کو ئیوه کوا پیشمه رگایه تی
پیده کری، هه ی له منو نه که وی ئه لعان له نیو شاری کی
چاوساگی بو ئه وان پیشمه رگانه بکات؟ به قسی ویش
ناکهن به قسی داکه خوتان کهن و ژه وان ببنه وه.

منیش هه لمدایه و گوتم:

پوور ئەستی به خودای تازه له نیو مال و برادران
قسه مان کردوه ئه و جار خو نابینه بارگرانی، وه کو
هه موو پیشمه رگه کان رادیین و ده توانین له شاخیش
بیته ئه رکیان سوکتر بکهین، له شاریش دوو شانهمان
ماون له ئیمه یان باشتر ده بنه نه ناو شاری، برپاریکه
داومانه هه رگیز پاشگه ز نابینه وه، جا ده بینن له

ھەموان باشترو ئازاتر دەبىن، كورە ئەو ژيۇردەستى و
سەگبابىيەى لە ناو شارىداھەيە ئى ئەوھى نىيە لىي
بژى.

يائەستىش گوتى:

بەشىخى سىندۆلان دوو لوسكەلەى وەك وەم ھەن
ئەلەانىش بۆخۇمىيان دەشۆم.

ئەمەش ھەرسىك تەماشای يەكتىمان كىردوونەھەش
گوتى:

پوورى گىيان ھەروا نامىننەو، راستە زەويمان
نەكىلاوہ بەلام لە شارى گىرەمان بە بەعسىان كىردو،
لوسكەلەكانى خۇشت رەگەل مەخە، تا فىرە چىاو
چۆلانىيان كەين.

رىشدارەكەش كە ئەو سووربوونەى ئىمەى دىت و تا
قسەى زىاترىش لىك ھەئەبەزىنەو و بشزانىن مىردى
پوور ئەستى پىشمەرگەيە، قاپە شلەكەى ھەلگرت و
تەواوى ئاوەكەى چۆراندە نىو دەمىەو و گوتى:

ياخوا براژنهستی دهستهكانت نهپرزی بهراستی
خواردنیکی بهتام بوو خۆزگه همهی میردیشت لیی
خواردبا.

يا ئەستیش که ریك چاوهپرئی قسهیهکی ئاوا بوو
گوتی: ئەدی بۆت لهگهڵ خۆ نههینا؟

ریشدارهكەش گوتی: شەرتبى دوو رۆژانەم چاوهپرئ
کرد، ئەو لهگهڵ مەفرەزەیهکیدی رۆیشتۆتە بادینان
لهوانهیه هەتا مانگیکی دیش نهگاتەوه سنووری مه.

يا ئەستیش گوتی: ئەوجەلهی لهگهڵ خۆتى بینهوه
مندالیش غەریبیاں کردوون.

ریشدارهكەش گوتی: براژنهستی بۆ نالئی ئەمن
غەریبیم کردووه؟

يائهستی: لهوان قسه قۆران گهپرئ ئەلعان مادام ئیوه
تیرتان خواردووه، وادهزانم همه خواردووویهتی، رهبی
نۆشی گیانتان بیّت، ئەو جەل غەریبیشی کهم خۆ چ
حهیبهی تیدا نییه.

ریشدارهكەش گوتى: دەى مەمان بەۋە ئەۋسەرى
ئەۋجارەيان بىۋى نايەمە ناۋشارى، ئەۋجا براژن
بىرپارمانۋايە نەمىننەۋە چۆن ھاتۋىن ئاۋا
دەگەرپىنەۋە كارى خۇمان تەۋاۋ كىردۋە.

ریشدارەكە روۋى لە پىشمەرگە ھاورپىيەگانى كىرد
گوتى: تىرتان خۋارد، ئەۋانىش گوتيان دەستى براژنى
خۇش ئەرىۋەللا ھەتا قورگمان ھاتۋە.

ریشدارەكە ھەر بە پشدىنەكەى دەمولىۋى سىرپەۋە
گوتى:

براژن جا چايەكەشمان دەيە، ھەتا لەگەل ئەۋ
پىشمەرگە نوپىيانە ۋەرىپكەۋىن.

براژنەستىش يەك رىزە چاى سەماۋەرى بۆ تىكىردىن
ۋ ھەموان خۋاردمانەۋە، شەرتى چايەك بوۋ قەت
تامەكەى لەبىر ناكەم، بەتايبەتىش كە ریشدارەكە
لەبارەى ئىمەۋە ۋرتەى لىنەھات ۋ پىشى گوتىن
پىشمەرگەى نوۋى.

ئىدى ھەر سىكمان بە خۇو ھەگبەيەك لە جلوبەرگ
و كارى تەواونەكراوۋە، لەگەل ھەگبەيەكى گەورەى
خواردن كە يائەستى بۆى دانابوون، بەرەو چيا
و ھەوويان كەوتىن، ھەتا لە گونديش دەرچووين لە
ھەرپەناو پەسيويك، كەسيك ھاوارى دەكردو و ئەوانيش
وشەيەكى نەينيان دەگوت و رەگەل مە دەكەوتن، تا
دەھات ژمارەمان زۆر دەبوو، ريشدارەكەش چوونكە
بەرپرسى ھەموان بوو، يەك بەيەك لىي دەپرسين
نانوخواردوۋە؟ ئەوانيش دەيانگوت مېرپووين، پيدەچوو
تەواوى چوونە دەرەو لە گوند بە پيشمەرگەكانى
خۇيان تەنرابى، تەننەت لە رۇخى گوندو تا نزيك
بوونەو لە دۆل و بانەكانى پيش گەيشتن بە گوندى
چۆم خېرگەو سونى و قەبرى بايزى ھەر ھەمووى
پاكرابوونەو.

ھەورازو نشيوى زۆرمان برى، گويمان لە خورەى
ئاوى شەوانە دەبوو، باى كوستان فينكاتى بە
جەستەمان دەبەخسى، تا زياتر دەرۆشتين روناكى شار

دوورتر دەكەوتەو، ناخۇشترين رۇشتنماندى، بەتايىبەت رۇشتنى ناو زەويە كىلدراو، هەر وەك رۇشتن وابوو بەناو بەفردا، بەژىر سەنگەرەكانى دووژمندا رەتبووین يەك يەك و دوو دوو بەبى ھەستكردن بە جولەو روناكى يان مەترسيەكى راستە قينە، كە ھەر شەبىت بۇسەر ژيانمان قوتار بووین.

دەبوو بۇ پىكردىنى ھەر جگەرەيەك پرس بە ريشدارەكە بكەين، بەبى پشوودان ئەو كوستانانەمان دەبىرى كە رۇژانە لە دوورەو دەمان ديتن، ھەبىەتى پيشمەرگايەتى وزەو تواناى پىدەبەخشين و تا دەھات لەشار دوور دەكەوتينەو.

چونكە ھەرگىز بەبى دايكم و كەسەكانم بۇ ھىچ جىيان نەرۇشتبووم، بەتايىبەتیش زۆر جاران بابم دەيگوت : ئەو ەسكەرى نەكات نابىتە پياو، واتە ئەمن ھىشتا مابووم بۇ ئەو پلەيەى بابم بە پياوھتى دادەنا، بۇيە بىر كەردنەو لەمالەو بەيدەنگى كەردبووم، خەريك بوو مندا ل دەبوومەو، لەگەل ھەر ئاوپىكم بۇ

قه لادزى بۆ شارى كچه نازدارو كەسەكانم، زياتر كوئى
گريان قورگى دەگرتەم، چونكە پيمابوو ئىدى شار
نابىنمەو، دوورنىيە لە چالاكە كدا شەھىد بىم و
خانەوادەكەم نەتوانن پرسەشم بۆ دانىن، ھەستم بە
ماندوو بوون نەدەگرد بەلام لە ناخەو ھىندە ماندوو
بووم، نامۆيى ھەنگاوەكانى شل دەگردمەو، ئەو كاتى
بوونە پيشمەرگە قورس نەبوو، بەلام بىرم لەو
دەگردو ھەتوانىن ئەو ئەركە لە ئەستۆ بگرين؟
بەردەوام بوون رومان دىنى؟ ئەو سى ھاوړپيە ھەر
بەيەكەو دەبين يان جيامان دەكەنەو؟ ئەو
پرسيارانەو دەيانى تر بە ميشكەدا دەھاتن و دەچوون.
پيشمەرگەكان لە پيش و پاشمانەو بەرپرز دەرويشتن
ئيمەشيان لەنيو خوياندا دابەش كرددوو، خۆم لە
بەختيارى ھاوړپيم نزيك دەگردو ھەر بە چرپە
پرسيارم ليدەگرد تا بزائەم وەكو منە، ھەوايم دەپرسى
و پيم دەگوت:

خۆ ماندوو نەبووى؟ ھەرچەند دەمزانى وەكو منە،
بەلام شەرم رېگر بوو بۆيە دەيگوت:

زۆر باشم ئەودى ماندوو بوون بىت نازانم چيە.
چوومە لاي ئەحە، گوتەم: ماندوو نەبووى بارودۆخت
چۆنە؟

گوتى: دەليى تۆپەم، بەلام قسەكانى پوور ئەستى ھەر
لە ميشكەدان، باشە دەبيت جيى خۆشوشتنى ليبيت؟
گوتەم: ھەموو شتيكى ليىە خەمت نەبى.

ئەو تەنيا بۆ دلخۆشى ئەحە بوو، دەنا ھيچەم
ليىنەدەزانى، ئيدى كە پيشمەرگەو ئەوانى ديم دەديتن
ھيۆر دەبوومەودەو ھيچەم بەسەرخۆم نەدەھيىنا، بەلام
دايە نازدارەكەم ھەرگيز لەبەرچاوان بزر نەدەبوو،
ھەر لەو بىرکردنەوانەدا بووم، روباريكى سەرشيت كە
دەبوو ليى بپەرينەو ھاتە رېگەمان، پيمووبى ھەر ئەو
روبارەيە كە بە گوندى چۆمخر كەيدا ديت و بە
تەنيشت قەلادزيىدا رەتدەبيت و ھەر لە پشت قەلاتى
لەگەل روبارەكەيدى تيەل دەبيتەو، ھەتا ئەژنويان

خۇمان ھەلکرد، پىلاو و گۆريەکانمان لە گەل ئەو شت
و مەکانەى پىمان بوو لە کۆلئىناو بەو شەوہى يەك
يەکو دوو دوو لە روبارەکەماندا، ئاوەکە زۆر سارد بوو،
زيخوچەوى بنپىمان لووس لووس ببوون، دەستی
يەکتريمان گرتبوو بەريز ھەموومان پەرينەوہو بەلام
ئاوەکە ھەتا بن گونمان ھات، بۆيە پاشەلى ھەموانى تەپ
کرد، لە نەديوئک کہ کەوتبووہ ناوچەى ئازادکراو
پيشمەرگەکان ئاگرئکى خوشيان کردەوہ، ھەموان
بەدەوريەوہ خۇمان وشک کردەوہ، دواى پشويەکى نيو
کاتزميرى بەر پرسەکەمان گوتى:

لە مەترسى دەرچووین و بەلام ھەردەبيت وريا بين
چونکہ زۆر جاران دووژمن بۆسە لەنيو سنوورى
ئازادکراویش دادەنى، دواتر بەرەو يەکەم بارەگای
پيشمەرگە بەريکەوتين، لەگەل گزنگى دەمەوبەيان
کۆمەئک لە ئىستري قاچاخچيەکان کہ ھەر
قاچاخچيەک دوو ئەوہندەى پيشمەرگەکان چەکیان
پىبوو، تیکەل ئيمە بوونەوہ، ئەو ديمەنە بۆمن جيگەى

تېرپانمان و سەرسوپمان بوو، بەيانى باشيان ليكردين و
ئەوان رويان لە دۆليكى چىرو بيشەلاناوى كردوو
شۆر بوونەو، ئيمەش بە بزىنەريپىهكى بارىكدا لە
نيوقەدى چىايەكى هەزار بەهەزار، روو ناوزهنگ
بەريكەوتين، بەردمان لە بنپىي خلۆر دەبوو، تەنھا
خزينىك بەس بوو بۆ ئەوئەدى بۆ هەتاهەتايە بزىرى،
ئەوئەندەنا گۆرونش دەبوين و كەس نەيدەتوانى
بتهينيتەو، هەر لەوكاتەدا بىرم لەو دەكردەو ئەگەر
بەشەو گەشتباينايە ئيرە چۆن بەريپى خۆمان دەدى؟
ئەمن قەت لە هەورازو نشيوان نەترساوم بەلام ئەو
ريپەى دىتم ترسى هاويشته دلم و بەلام بەسەرخۆم
نەهينا، ئاخىر ريپەكە هەر بارىك نەبوو لەزۆر شوينان
ئو درىبووى تەرتەرى كردبوو، شەرتىي هەركەسيك
لەوى هەلخلىسكابايە هەلا بەهەلا دەبوو، هەر لەويو
تيگەيشتم كە هەمووجار ئەو پيشمەرگە قور بەسەرانە
ئەو ريگە سەختانەيان بريوہ تا گەشتوونەتە نيو شار،
ئيمەش بە تەنيا يەك دوو كاترمير چالاكى خۆمان

دەکردوو دەچووینەووە مائی بۆناو جیگەیهکی گەرمونەرم، بەیانینیش بەرچای حازرو بە پوخت و خاوینی دەچووینە قوتابخانە، ھەر لەوئ تێگەیشتم کە پێشمەرگایەتی ئاسان نییە.

لەبەر ئەوەی لەدیوی نسانی ئەو چیاپە بووین کە بزنیەرییەکی پێوە بوو، بۆیە ھیشتا خۆر لەئیمەمی نەدەدا، بەلام بەرامبەرمان روناک بوو یەکیارچە دارو دەوێن دایپۆشی بوو، لە ھەندئ شوینیش دووگەلی ئاگرو ئاوەدانی دیار بوو، جموجۆل دەبینراو ھەستت دەکرد ژیان لەنیو ئەو دۆلۆدەوونە چروپرانە زۆر جوانە، بزنیەرییەکی نەماو لە پێچیکدا کە ھەر چەند سەد مەتریکی مابوو یەگەم بارەگای حزب بەدەرکەوت، لە خوشیان جگەرەییەکم داگیرساندوو ریشدارە نوورانییەگەش جگەرەییەکی لیوەرگرتەم، بەدەم جگەرەکیشانەووە تا بەردەرگا نەوہستاین، ئەمما لەم کورتە ریئە کە ھەر چەند خولەکیکی خایاند ھەناسەکانی ئازادی دەروونی ئارام دەکردینەووە، ھەستی

سەربەخۆيى تەواوى ئەو ترسانەى بىر بردىنەووە كە
لەناو شار ھەمان بوو، ئاسودەدەيىھەك نەمدەزانى لەكوپووە
دى بەلام دەمزانى بەخشىنى ئەو خەوانانەيە كە پيشتەر
بەمەرپووە ديومانە، نازانم ھەستىكى ناوازە كە پيشتەر
نەمدىبوو تەنيا بەخەيال بۆى چوو بووم داگىرى كردم.

كە گەيشتىن و چووينا نيو ژوورى بارەگا تاريكو
روونى بەيانى بوو، ئاخىر بارەگا كە لە شوپىنىكى ھىندە
قول درووستكرابوو پيموابى ھەتاوى ھەرنەدەگەيشتى،
لە سى چوار پيشمەرگە بترازى ھىچىدى لىنەبوو، دواى
ماندوو نەبوون ئيمە ھەگبەگانمان دانائو
پيشمەرگەكانيش كە باريان زور قورس بوو تاقمەكانيان
لە خويان كردنەووە لەسەر گازەراى پشت ھەموان لىي
راكشايين.

ئەمن يەك چركەش خەو نەچووە چاوم، سەرنجەم
لە دارەپى ساپىتەكە گير كردبوو، بەلام بىر كەردنەووەم
لەلايەكىدى بوو، ئەوانيش واتە پيشمەرگەكان پرخەيان

دەھات، ھاوړپيښه ك كه دواتر زانيم ئەوه ناوی مام
جه باره پيی گوتم:

ھاوړی به خه بهری ؟ ئەو وشەى ھاوړپيښه زۆر دلی
خۆشکردم.

منیش گوتم :به لئی

دهگوتی وەرە نانی بخۆ، كه لیلی چوومه پیش
ته ماشامکرد نان و په نیرو ههنگوین، له گه ل هیلکه وورۆن
دانرابوو، ئاخر له دلخۆمدا دامنابوو به نانه رهقهش
دهتوانم بژیم، شهوانه له بن تاشه كان و خو له نیو
گونیه یه كه دهئالینم و دهنووم، كه چی خواردنی
به یانیانی ئەو باره گایه له هی مائی دهوله مه ندر بوو،
بۆیه یه کسه ر دهستمکرد به نان خواردن، له راستیشدا
زۆر برسبووم، هه ربۆیه زۆرم خوارد تا ئەگه ر سی
رۆژی دیش خواردن نه مینئی بهشم بكاو به زیندوویی
بمیینمه وه، بهختیارو ئەحهش ههستان و نانیان خوارد،
دهستم برد بۆ کۆکردنه وهی خواردنه كان تا هاوکاری
بکه م، مام جه بار گوتی:

نا ھاۋرپۇ دەستى لېمەدە جارى ئىۋە تازەن و منىش
ئەمپۇ خەفەرم، ھەروا ھاۋرپۇيان زۇر ماون و تا ئەوان
نانى نەخۇن خوانەكەى كۇناكەينەۋە، ئەگەر لېرە
بمىننەۋە سەرەى ئىۋەش دى، يەكسەر تىگەشىتم و
زانىم چوۋىنەتە ناو سىستەمىكى جىاواز لەمالە باوان و
ئەركمان ئاسان نابى، بەلام چوونكە پىشتەر جۇرەھا كارم
كردبوو، بەتايبەتىش دووكانى ھەلمى كە جل شوشتن و
ئوتوو كردن و دواجارىش خویندن بۇيە زۇر ترسم
نەبوو.

دواتر چوۋىنە دەرەۋەى بارەگاۋ سەرنجەكانمان ھەر
ھەموو دەوروبەرى بەنامۇيى دەدى، چەندىن
پىشمەرگە بەخىراتنىان كردىن و جگە لە ھەۋالى
ناوشار يەك پرسىيارىدىان لىنەدەكردىن، تەنانەت
نەياندەگوت ئىۋە كىن، ئىمەش بەر لە دىتنى بەقاز
بوونى پەيمانگاۋ كۆلىژەكان، بەقاز بوونى
پىشمەرگايەتىماندى، بەلام نەكەس قىقەى بۇ كردىن،
نە دەيانگوت ئىۋە كىن و لە كويۋە ھاتوون، ئاخىر زۇرم

حەزلىبوو كەسىك تەنيا بلى ئىوھ كىن؟ تا يەك سەعات
قسەى بۇ بىكەم و بلىم ئەمە ئىدى پىشمەرگەين، وەكو
ئىوھين و دەتوانين دوژمن بتوقىنين، خۇشەويستى
هەموو گوندوو شارىهكانين و وەكو ئىوھش ريشمان
دەھىلىنەو، بەلام كەس پرسىارى نەکرد.

ھەر لە دەرەوھى بارەگا دەسوراپنەو، پىاويكى زۆر
نازدارو خاودن ھەئويست و قسەخۇشم ناسى ئەويش
ناوى (حەمە يوسف) بوو، ئەو پىشمەرگەيە لە
خزمەتى ھەمواندا بوو، كەوى بەخىو دەگردوو پىموابى
كەوھەكانى لە داکوبابى خۇشتر دەويستن، يەكەم
دیدارمان دواى ھەوال پرسين، پىى گوتين:

ئىوھن پىشمەرگە نوپىهكانن؟
گوتە بەلى.

ھەر بەبى چەندوو چوون گوتى: دەك لەفسىوبەم
بەخوداى بەعس بەمە نەروخى بەئىوھ زەحمەتە.
تووشى سەر سورمان ھاتم، بەلام جوابم دايەوھو
پىمگوت:

لەنيۆ شاری لە فسى هەندىك بەعسيانمان بردوون،
هاتوپنه ئيره لە فسى ئەوانى ديش ببهين.

حه مه يوسف گوتى: جارى هيىچوو پيناليم لوسكه لهى
شارين، ئەلعان خودا هافيز.

قهفهزى كهوهكانى بهدهستهوه گرت و روى، ئەمهش
هيىچى ديمان نهگوت، بهلام ئەحهى هاوپيم گوتى:

كوره ئەهويش پيماندهلى لوسكه له! قهينا كهوى ليين،
هەر زۆر برسيمان بيت و خواردن نه ميني ئەوه لەفسى
ئەو كهوانه ده بهين و دهيانخوين .

نيگه رانيه كانمان ورده ورده دهرهوينه وهه و خهريك
دهبوو ناشنايهتى له گهل دارو بهردهكانى ئەهويش
پهيدا كهين، ئەهوى زۆر دلخوشي ده كردين يه كه م
نه بوونى دووژمن له دهو روبه رمان، تهواو نازاد بووين،
دووهم باره گاهه مان شويني خهوتن و خواردنى لیبوو،
چهند كاتزميريك هەر خهريكى چاوگيران بووين به
دهورى باره گاهه وه، تهواوى سروشتى ئەهويمان تهنها
به چاو پشكنى، دهستان بو هيج نه ده بردوو

نەشماندەۋپىرا دوور كەۋىنەۋە، خۇ يەك كۆلەن و
بالە خانەى لىنە بوو، بەلام دەبوو لەژىر فەرمانى
ریشدارە نوورانىە كە دەرنەچىن و تا جىگەۋرئىگەى
خۇمان نەزانىن ئەو دەورو بەرە جىنە ھىلئىن،
لەسەربانى بارەگا كە باگردىنئىكى لىبوو ھەرسىكىمان
لەۋى دانىشتبوۋىن و ئەمن زىاتر لەدە جگەرەم كىشا
باسمان لە ناو شار دەكردو بەختيارىش دەيگوت:

ئاخ يەك جار بەچەكەۋە بچمەۋە مالى و ئەو رزگارە
خوپرىە ۋەپىش خۇمدەم ھىچم ناۋى، ئىمە لەنىو
پرسىارو سەرسورمانى خۇماندابوۋىن، كە بانگىان
كردىنە ژورەۋەو گوتيان كاتى نانخواردنى نىۋە رۇيە،
كەچوۋىن ھەركەسەۋ قاپئىكى بە دەستەۋە بوو،
پىشمەرگە ماندوۋەكان ھەستابوون و بەلام ھىشتا
پشدىن و تاقم تەفەنگەكانيان بە دىۋارەۋە
ھەلپەساردبوو، سەرنجم لە مەنجهلەكاندا دىتم برنج و
شلەيان ھەيە، ئىدى تەۋاۋ دلىيا بووم كەمانەۋە لە
پىشمەرگايەتى قورس نىيەۋ دەتوانىن بەردەۋام بىن،

ھەرچى گومان بىت بەو دوو ژەمە خواردن و
 خوارنەوھىيە نەمانما، ئاخىر بىروھۆشى ئىمەى تازە
 پىشمەرگە تەنھا لاي خواردن و خەوتن بوو، ھىشتا
 مەترسى شەرو كەوتنە خوارەوھى تۆپ و راجىمەمان
 نەدیتبوو، بەسەر كەمىندا نەكەوتبووين و رىيى
 دوورمان نەبىبوو، ھىشتان چەند كاتر مېرىك بەفرمان
 نەشىلابوو، بۆيە تەواو دلخۆش و ئاسودە بووين، بەلام
 دواتر ئەوھى كە زۆر نىگەرانى كردين سى شەو و سى
 رۆژ ماينەوھ تەنانەت رىشدارە نوورانىەكەش لەبارەى
 چارەنووسى ئىمە قسەى لەگەل نەكردين، ئەوھندەنا
 بەرپرسەكەمان بەكارىكىدى رۆشت و بۆمان نەبوو
 پرسىارى شوپنەكەشى بكەين، كەس نەيدەگوت خەلكى
 كوین و بۆچى ھاتوون، ئەگەر گویشمان بۆ ھەندى
 پرسىارى ئەوان ھەلخستبا ھەر زانىارىمان دەست
 نەدەكەوت چوونكە دەيانگوت حزب دەزانى، بۆيە لەم
 نىوھندەدا ھەموو شتيان دەزانى ئىمە نەبى، ھەرچەند
 دەمانگوت بۆ خەفەريات و چەكمان نادەنى؟ يان بۆ

له گه لّ خوٲان نامانبه ن دهيانگوت جاري زووه، با
به رپرسه که مان بيٲه وه، ته واو وهره ز بووين، هه ستمان
ده کرد متمانه مان پيناکه ن، بوٲه دواي گه رانه وه ي
ریشداره نوورانیه که شه ويک چومه لای پيمگوت:

چيه ده لئي متمانه مان پيناکه ن؟ ئاخر له نيو شار
له مالي ئيمه نه ده مانه وه ره بييه ماوه نارنجوکی ئيوه ي
هه ئنه ده ني؟ ديوار ماوه دروشمه کاني ئيو مان
لينه نووسي ي؟ ياني چي متمانه مان پيناکه ن؟ نه ويش
زور به نهرم و حه ليمي وه لامی دامه وه و گوتي:

هه ر هيچ نه بي ئيوه له ريکخسته ن کاني مندابوون،
دهيان جار ژياني خوّم و چه ندين پيشمه رگه م خسته ٲته
مستي ئيوه، باسي متمانه مه که به لام به رپرسی سياسي
و سه ربازي مان ليره نييه، تا بزاني ن له کويٲان داده ني ن،
هه روا بيٲه وه بوونه پيشمه رگه ش هي نده ئاسان نييه،
کي ده لي وه ک زورينه ي جار ان که رويداوه که سوکارتان
نايه ن و ناتان به نه وه چوونکه هيشتا ئيوه که مترين
تالي و سوٲيريتان ديوه.

له قسه كانى ئه و ريشداره نورانييه زور شتم
 خوينده وه، به نام به دوو هاورييه كهى ديم نه گوت،
 مانه وهى ئيمه له و باره گايه دوو ههفتهى خياند، له و
 ماويه دا دوو جار ان ئه مه يان برده فرؤشگا و شتومه كيان
 پيهيناينه وه، وهك مه رى دابه سته مان ليها تبوو،
 هه موانمان ناسى و دنيا بووينه وه له وهى كه په يوه ندى
 به متمانه وه نييه، چوونكه به روژ چهكى خويان
 ده داينى و چه ند جار يكي ش فيره هه لوه شاندى
 كلاشكوف و به سته وه يان كردين، نه وه جگه له وهى له
 ناماده كردي خوار دن هاو كاريمان ده كردن، بو يه زور
 دنيا بووينه وه كه بهر پرسه ريشداره كه قسهى له گه ل
 كر دوون و نه وانيش رايان ته وا و گو رابوو، نه و روژانه
 حه مه يوسف مان با شتر ناسى، به تايبه ت مام جه بار
 هه ميشه با سى نازايه تى و قسه خو شه كانى بو ده كردين،
 تيگه يشتين كه هه رچى بي نى له فس ييده با، كه س
 هه لئا بو يري و نه گه ر كه وه كانى نه يان خو يند با نه وه
 له فسى وانيشى ده برد، نه وه نده نا له فسى نه و

خواردنەشى دەبرد كە بەدلى نەبا، لەوەش كەلئى دەنا،
لەوانەش كە دەيانخوارد، رۆژيەك پيشمەرگەيەكى
قسەخۆش كە ھەميشە بەسەرھاتى بۆ دەگىرپاينەووە
تازەش برينداريەكەى چاك ببۆو، ھاتە ژورى و سلاوى
لە ھاورپيان كرددو بە ھەمە يوسفى گوت: براژنيم ئى
دەچۆنە؟

بەو پرسيارە ھەمەيوسف ئاگرى تيبەربوو،
ھەزارجنيوى سوكى پيدا، تاويدا تەفەنگى، باش بوو
ھاورپيان پرياندايەو ئاراميان كرددو، ھەموان
پيدەكەنين، ئەمەش لەنيو سەرسورمانى خۆماندا
بووين، ئاخىر ئەو تەنيا گوتى: براژنيم ئيدەچۆنە؟ ئەو
تورە بوونەى نەدەھينا، دواى ھيور بوونەوہى ھەمە
يوسف، ھەموان چوونە دەرى و ئيمەش بەدواياندا، خۆم
لە ھاورپى ھەمەيوسف نزيك كرددوہو پيم گوت:

ببورە پرسيارم ھەيە، ئەويش چوونكە لەنيەتى ئيمە
گەشت و دواتر تەواو ببوينە ھاورپى و دۆست گوتى:
دەبلى ئەتۆش قەندەكەت بشكينەو ھەى لەفسيت بەم.

ئەمنيش گوتەم: خو ئەو ھاوړپييه هيچي خراپي
نەگوت، ئەتۆ بؤوا پرتدايه؟
حه مه يوسف گوتي:

جهلې پرتدايه بؤ سهى به كاردې ههى له فسيت بهم،
بلې بؤواى لیتوره بووى، كوره ئيوه نازانن ئەو
توتكه سهگه مه خسهدى چى بوو، دهستى رادپرايه
گرديكى كه چاله گلينجانيان پيدهگوت، دياربوو گله بانى
باره گايه كەش هەر بهو گلهى كرابوو، ماينيكى
ليبه سترابؤوه، گوتى: ئەوهى به ژنى مندا ناوه چونكه
هەر من خزمهتى دهكەم و ئاليكى ددهمى وادهزانى
سواری دهبم، شهرتبی رهزگی ویمناى سواری ئەو ماینه
بهسته زمانهى نه بووم، ئەوجه لهى خو ئەوه يه كه مجارى
نييه ئەو ناماقوليهى دهكا، هەر له ژوورى نه بيم دهلى
ئوه هه مه يوسف چۆته كن براژنيم، خو له كن من
ناویرى ئەو ناماقوليانه بكا، ئەمما ئيوه شك برد
وايزانى شهرمتان ليدهكەم و قسان ناكەم، ئەوجا
به كورپى خوّم بليّم هەر كه وه كانم بيانهوئى بخوينن ئەو

يان تەنەكەيەكى ھەلدەداتە سەر بەردان، يان
فېشەككىكى بەھەوايدا دەتەقېنى و دەلى لہ دەستم
دەرچوو، بۆتە مۆزلى سەرى من، ئەمن قەتم كەس
نەتۇپاندوو بەوخودايە رۇژىكى فسېدوايە پىدەدەم
و دەلىم لە پىتەم دەرچوو.

تىگەيشتم و زۇرىش پىكەنيم، پىشم گوت:

كۆرە چەند تورەبى زياتر سەرتدەخاتەسەر لىيگەرئى
چدەلى بابلى، جەلىكىدى ئەوئندە تورەمەبە.

لىي جيابوومەوہو چومەوہو كى ئەھو بەخەى، دىتم
وہرەزىان پىوہ ديارە چىرۆكى ھەمەيوسفم
بۆگىرانەوہو زۇر پىكەنين.

ھىندەى پىنەچوو مام جەبار لەدوومان ھات و گوتى:
كۆبوونەوہتان ھەيە، ھەرسىكىمان خەنى بووين، لە دلى
خۇماندا گوتمان ديارە بەرپرسەكان ھاتوونەوہ، كەچى
وادەرنەچوو، بەرپرسىكى رەزاگران ھات و قسەى بۆ
كردىن و دەيگوت:

ئىۋو دەتوانن چەك ھەلگرن و بە دەخەشاپەو كۆلە
پشتىكەو ھەخۇ بەنىۋو شارىداكەن؟ داربىرىنى زستانان و
بەفر مالىن و نازانم چى وچى....پىشمەرگايەتى چەند
گەورە كرد دوو ئەوئەندە ئەمەى گچكە كردهو،
ئەمنىش سالانىكى زۆر بوو سەروكارم لەگەل
پىشمەرگەدابوو بۇيە شەرمم لىنەكردوو گوتە:

بۇ جەنابت كەبوويە پىشمەرگە ئەوانەى باسى
دەكەى لەنىۋو زگى داکت دەرت ھىنا بوو، ئەوئەى گوتت
بەزىادەو دەتوانىن و بۇ كەيف و سەفا نەھاتوینە ئىرە،
ئەگەر تەواوى ئەگەرەكانمان لە بەردەم خۇمان دانەنابى
چۇن ئەو بىرپارە دەدەين، پىشمەرگەوت: ئىمە لەنىۋو ھزرى
خۇمان داماننا بوو لە ژىر تاشە بەردان بنووین، نانى
رەق و گىاوگۆلان بخوین، كەچى لىرە ھەموو شتىك
ھەيەو دەتوانىن لە ئىۋەش زىاتر بكەين.

پىشمەرگە رەزا قورسەكە كەپىم واپى خويىندەوارىشى
نەبوو چوونكە قەت كىتیبكى بەدەستەو نەدەگرت و

تواناي زۆر قسه كوردنیشی نه بوو به خهندهیه کی گالته
ئامیزه وه گوتی:

ئیوه کوری شارین ئاو قونی تهپر نه کردوون تهنها
زمانتان ههیه، ئەمن بۆومه ئەوهش که یفی خۆتانه.
خه ریک بوو هه ربه گالته پیی بلیم له هاتنمان
پاشه ئمان هه مووی تهپر بووه و چه ندین جار له ماسی
گرتنیش هه روا، به ئام ئەو لییدا رۆشت و به جیی
هیشتین.

ئه حه ی هاو پریمان زۆر بیدهنگ بوو که مترین جار
قسه ی ده کرد که دیتی ئەمن تورهم ئەو جار هه لیدایه و
گوتی:

جاوهره دایکیمه گی، ئەمه له شاری ئەو نوینه
گه رمونه رمه مان جیهیشتوه و هاتوینه ناو بۆن گۆریان،
ئه تو بروانه ئەدی کچه نازداره کانی ناو قوتابخانه و
گه ره ک، به و ژیانه رازین ئەو سه رزلهش ده یه وئی
په شیمانمان کاته وه، به چاوی منداڵ ته ماشامان ده کات
شه رتبی ئەو به هر پرسیه ی باسی ده که ن بیته شکاتی

لېدەكەم، دەبىت لە ژورىي بئاخنن، بە دەستى خۆم
قولزەلقۇرتى بۆدەبەم.

بەختياريش گوتى: با ھەر لەورگىخۇيدا، ئەمن
ھاتووم تۆلە لە رزگارو بەعس بگەمەوہ ئەتۆ راوہستە
با چەكم بدەنى.

منيش كە لەوان گەورەترو بە ئەزموون تروش بووم،
بۆيە ھيورم كردنەوہو پيەم گوتن:

خەمتان نەبى ئەو گلەييە دەكەم بەلام وانابى،
چارەيدى ھەيە تەنيا سەبرتات ھەبى .

تاجەند رۇژيكيدي ھەروەك خۆمان ماينەوہ، ئەو
بەرپرسە سياسىيە ھەرنەھات، بەيانىەكى زوو ھيشتا
ئيمە لە ژوورەوہ لەسەر نانخواردن بووين مام جەبارو
دوو پيشمەرگە خۇيان حازر كردبوو بچن بۆ فرۇشگا،
ئاخر زۇرجاران مام جەبار ھەتا وەرەز نەبين ئەمەى
لەگەل خۆى دەبرد، كەچى ئەو بەيانىيە ھەرسىكمان
گويمان ليبوو پيشمەرگە رمزا گرانەكە كە ساردىەك
كەوتبۆ نيوانمان گوتى:

مام جەبار سى قوتوو شىرىش بىنە، ئەمن
بەسەرخۇم نەھىناو بەلام بەختىارى ھاوشارىم
لەسەرسفرەى بەيانى دانىشتبوو و پارويكى پەنيرى
بەدەستەوہ بوو، ھەموو لەشىشى کردبوو بەگوى بۆ ئەو
پىشمەرگە رەزا گرانەى بەدزى و بەئاشکرا دژايەتى
دەکردىن، بەختيار پاروہکەى فرىداو گوتى :

خۇ ئەو سەگبابە ئەو قسەى لەگەل ئىمە بوو،
ئىستاش وادەزانى شىرە خۆرەين ھەرگىز نابى
بەسەريەوہ بچى، ئەمنىش تەواو دئىيا بووم لەگەل
ئىمەيەتى بەلام ھەر ھيۆرم کردەوہو گوتەم:

ئەو جارەى بەرەقى قسەى لەگەل دەکەم.

ئەو بەيانىيە ھىچمان نانمان پىنەخورا چوونکہ
ھەستمان بەبارگرانى دەکرد کہ بۆ پىشمەرگەکانمان
درووست کردى، ھەمە يوسف تازە لەشارى گەراپبووہ
دەستىک رانکوچوڭغەى جوانى لەبەر بوو، کہ ئەمەى
بەلاوازى دىت، گوتى:

ئەوہ كى عاجزى کردوون ھەتا لەفسىي بەم؟

ئەمىش جواپم دايەوہو گووتەم: ئى تۆ بەوى پيس
ناکەم بۆخۆم لە فسئى دەبەم.

حەمە يوسف لە نىگەرانى ئىمە گەشت و زۆر
لەبەرمان پارايەوہ نانى بخۆين نەمانخوارد، بۆيە بە
تەنى چوومە دەرى، زۆر لە رەزاگرانەگە گەپرام
نەمدیتەوہ، جگەرە لەدواى جگەرەم پىدەکرد، کە
هاتمەوہ بەردەرگای بارەگاگەمان هەردوو هاوړپىيەگەم
بە مړو مۆچى لەسەر کۆلکە بەرپويەكى برپاوى
ئەستوور دانىشتبوون، چوومە لايان و تىمگەياندن کە
لەو رەزا گرانە دەگەپرام.

پىشمەرگەيەك خەرىكى نان حازر كردن بوو، بۆ
نيوهرۆيە، دەيزانى تورەو بىزارين، بۆ دئنهوايمان پىي
گوتم: خەرىكى ئاور كردنەوہم ئەگەر هەندى قلىشكە
دارم لەسەر ئەو بيشە دارانەى بەر هەيوانى بۆ بىنى،
ئەحە يەكپى راست بۆوہو چوو باوہشيك دارى بۆهيئناو
هەر لەناو ئاگردانەگە کە لە بەردەمى هەيوانى

درووست كرابوو ئاوريان كردهوو مهنجهله ئاويان
وهسهرنا.

سهرتان نهيهشييم تا بهرهبهري نيودهروييه نهوجار مام
جهبارو وان هاتنهوو بهلام كه بهدركهوتن نهويشيان
لهگهله بوو، يهكسهر چوومه سهر ريي و پيمگوت:

كه جهنابت دهچيه فرؤشگا بو بهمام جهبار دهليي
قوتووه شير بيئي؟ شهرم ناكهي لهجياتي نهوهي
پيتخوشبي هاورپي دلسؤزت بو زياد دهبي بيزارمان
دهكهي؟ نهتؤ دهزاني بهقهد بالاي تو كتيبمان
خويندوتهوه ههناسهكانت دهزانين چي تيدايه خو
مندال نين، لهشاري مابايناياهوه دوور نهبوو نهمن بيمه
پزيشكي دهرووني و نهوكات دههاتم چارهسهرى توّم
دهگرد، ههي نهخويندهوار باشه حزب چكاريكي بهتويه
وهري گرتووي و ئيمهش دوادهخا، ها بزانه شيرت هيينا
ههتا بو هاورپيهكانمي بگرمهوهوه به چروچاوتدا
برشينهوه؟

که پيشمه رگه رهزاگرانه که نه و هه ماس و تورپه
 بوونهی منیدی باره کهی داناو چاوه پئی نه وه م ده کرد
 وه ناو یهک که وین، هه ره له وی شه ری هاوړی کوژی
 ده ست پیبکات، نه هه و به ختیاریش سه رو گاشه
 به ردیان له مستی نابوو تا وهک سه ی بیتو پینن، به لام
 دیار بوو مام جه بار له رییه نسحه تی کرد بوو، بو یه
 هات و دهستی له ملی کردم و زور داوای لیبووردنی
 کرد، دهیگوت :

کوړه نه من سوعبه تچیم و چوزانم به و قسانه تورپه
 ده بن، شهرتبی له خه می نیو هدام نه مهش هاوړی
 یه کترین، نه و جار دوست ده تگرینی و دووژمن
 پیتپیده که نی، نه وهی گوتوومه له دل سوژیمه وه بووه
 داوای لیبووردن ده که م و باب به جاری کیدی نه و
 سوعبه تانه ناکه م.

بوخوم لیم وه رگرت و به لام هاوړیکانیدی گوتیان:
 چوونکه داوای لیبووردنی له مه نه کردووه لیی خوش

نابىن، ھەر ئەو رۆژە لەگەڵ مام جەبار دانىشتىن و
ئەويش

رېشى لە بارەگايان سېي كوردبوو، پېي گوتىن:

كۆرەگانم بەو خودايەي وەروناگرن بەرپرسی سىياسى
بېتەو لەوانىدى توندترە وەك بىستوومە دووتان
شەشتان تەواو كوردو و يەكيشتان ماويەتى، جا بەقسەي
مامى خۆتان دەكەن ھەتا تەواو لەشارى لە چاوان بزر
نەبوون بچنەو، چونكە ئەمن ئەو بۆ بىست و قسوور
سالە ليرەم پېشمەرگەي لە تەمەنى وەم نەديوە، ئىيلا
ئەو مندالانەي لەگەڵ داكيان ليرەن، ئەمنيش لە دلى
خۆمدا گوتە:

خۆ مام جەباريش بە مندالمان دادەنى، بەلام چونكە
ئەو پياو زۆر بەريز بوو وەكو مندالى خۆي تەمasha
دەكردىن، بۆيە قسەمان نەكردوو، ئەو رۆشت و
ھەرسىكمان برپارماندا بەبى گەرانەو بۆ ريشدارە
نوورانىەكەي ھاوړپمان بگەرپينەو ناو شار، لە
راستيشدا ھەرسىكمان وەرەز ببوين، ئاخر ھەر خەريكى

خواردن و نووستن بووين، ههستمان دهکرد بارگرانين بهسهرياننهوهو خهريکه ئيسکمان قورس دهبيت، ههروا بيتهوه ئهويش، بيري کچۆلهکانی شاری و جل ئوتوو کردن و بهدزی خواردنهوهمان دهکرد، ئهوه جگه لهوهی بۆ يهکهم جارمان بوو يهک دوو ههوتوان خو نهشۆين، پرچم ئالۆز ببون و بۆن ئارهقهمان گرتبوو، ههموو جارئ ئهحه دهیگوت: کوره زۆر سهيره ههمان سابوونی شاری لیره ههيه کهچی کهفی ناکا شهرتبی خو بهو ئاوه ساردی بشۆم دوو ههفتان گهرم نابیتهوه.

بهکورتیهکهی ئهگهر بۆ خوشوشتنیك و پياسهکی چاو چاوينیشبا ههزمان لیبوو بگهپینهوه شار، ئاخیر قون شوشتنهوهش بهو ئاوه ساردی ئهوی زۆر ناخوش بوو، ههروابیتهوه ئهمن جار جار کتیبیکم به دهستهوه دهگرت و دهمخویندهوه، بهختیارو ئهحه ئهوهشیان نهدهکرد، بۆیه چوومه لای مام جهبارو تیمگهیاندا که برپاری گهرانهوهمان داوه، ئهويش گوتی:

ئەدى راناوھستىن تا بەرپىرسى شارتان دەگەرپتەوھ؟
ئەمنىش گوتىم:

نا لە نىو شار دەيبىنين، ئەمە خۇمان كۆكردبۆۋە
چاۋەرپى شەومان دەكرد تا لەگەل قاچاخچيان برۆين
بەلام مام جەبار گوتى:

ھەرگىز نابى ئىۋە ئامانەتى منن ھەتا مەفرەزەى
خۇمان نەگەرپتەوھ ناھىلەم برۆن، ئەو شەوھ مام جەبار
ھەر چاۋدېرى ئىمەى دەكردوۋ پېشمەرگەكانىشى
تىگەياندبوو كە نەھىلەن برۆين، زوو زوو دەھاتە لامان
وقسەى خۇشى بۆ دەكردىن ئەمىش دەمىك بوو
پرسىيارىك ھەراسانى كىردبووم و دەمويست لە مام
جەبارى بكم ئەمما غىرەتم نەيدەھىنا ئەو ساتەم
بەدەرەت زانى و غىرەتمدايە بەر خۇم و گوتىم :

مام جەبار پرسىيارىكم ھەيە ئەگەر لىم وەرگىرى و
تورە نەبى؟

گوتى: بلى كورم ئەمن لە ژيانمدا يەك جار تورەبووم
ئەۋپەرەكەى دەبىتە دوو.

گوتەم: مادام نايلىيم.

گوتى: شەرتبى دەبىت پىم بلىي و بەئىنىش دەدەم

تورە نەبەم.

پىمگوت:

باشە ئەوۋە پازدە بىست رۇژىك دەبىت لىرەين، ئەتۇ
نەچوئەتتەيە شار ھەروابىتەوۋە چەكەش ھەئناگرى و
يەك شتومەكىشت بۇنايا، ئەتۇ مال و مندال يان ھىچ
كەسىكت نىيە؟

مام جەبار كە تەواو گوئى بۇ پرسىيارەكەم قولاغ
كردبوو، كىسە تووتنەكەى كردهوۋە بە پەپە سىگارى
جگەرەيەكى پىچايەوۋە بە ئاخ و ئۇفكى قولىۋە گوتى:
كورم، خوشم بۇنى ھەمان پرسىيارم دەكرد، چۇن
مالومندالم نىيە! لە جياتى ژنىك دووانم ھەبوو، ھەر
ئەو دووژنىيە بوو ئاگرى لە خۇم و ھەموان بەردا،
ئاوارەى كردم و قوربەسەرى كردم، ئەو چىرۆكەى بۇتان
باس دەكەم ھىوادارم سودى لىوەرگرن، ھەتا ئىوۋەش
دووچارى ئەو ناخۇشيانە نەبن كە بەسەرم ھات.

حيكايه ته كه ي من لير هوه ده ستپيده كات (له ته ره فې
 لايه تيدا بووم بيوه ژنيكي جيرانمان ورده ورده خو ي
 لينزيك ده كرده وه، هه ر جاره ي به بيانوويه ك بانگي
 ده كردم و كاريكي مائي پي ده كردم، سه ره تا هه ر
 به داكمي ده گوت جه بووريم بو بني ره سه لاجه كه م
 كارناكا، ئيدي به من فير بوو، هه موو جاريكيش بو ي
 خوشي له خو ي دهاو ماكسيه كي ته سكي له بهر ده كرد
 سمته خره گاني به ولا ولاياندا ده برد، به ديتني ئه و
 گوشته تورت و له باره ئه من هه ر ئاگام له خو م نه ده ما،
 عه رزي به جه نابتان بكه م، جاريكيان به فيلي باول
 هه لگرتنه وه و له سه ر سندوق داناني، بردميه مائي
 خو يان، به ره به ري عه سري بوو، هه ر كه وه ژوور كه وتم
 ماكسيه كي نو يي له به ربوو به فيلي پيس بوون و دراني
 هه ر له به ر چاوي من هه لي كردوو دواتر له به ر خو ي دانا،
 رانه گاني كه هه ر له كه له م ده چوون ژووره كه ي روناك
 كرده وه، ته زوويه ك نازانم له كو يوه هات هه ناسه ي سوار
 كردم، يه كسه ر بو ي شتيكيم كرد، چوونكه پيشتر

پاريزى بۆ ھېنا بووم، لە ژيروهوش لىباسيكي پيازي
 لەبەر بوو، لە ھەياتم شتيوام نە لە فيلمى ديبوو، نە
 بەرستەى مالان و رستەى خوڤمانەو ھەلخرا بوو، ئاخىر
 ئاوەلگراس و دەريپي بنەو ھو ژيگرگراس و مەمكدانم
 ديبوون، ئەمما ئەو لىباسەنا، نەو ھەللا قەتم نە ديبوو.

دوايە كە بويەنە ژنوميرد زانيم ئەو ھو جلى نووستنە،
 ئەو شتە ھېندە تەنكو لووس بوو ھەموو گوڤشتە
 سپيەكەى لەبەنرا ديار بوو، ھەر كە پشتى تيكردم
 سەرنجەم چوو ھەر خرايى سمتى، ئاوپرى دايا ھو
 پيگەنى، ھەر ئەو جارەى بە فيلي جولاندنى
 كەنتۆرەكەى، كە ھەر جارەى بە فيلي ئەو لاو ئەو لاى
 ژوورپى پيدەكرد، لەپشتەو ھېرا ئەمنى بە ديوارى ھو
 نووساند، كەلپن و نەرماتى سمتى دەمارى پياو ھتى
 ھەكارخستم، ئى ئەميش تازە ھەتى سميلم دابوو توند
 ليمچەقاندو ھەردوو دەستم خستە سەر مەمكە
 خەرەگانى، ئەويش چوونكە پيشتەر ئەو بەزمەى لەگەل
 مييردى زۆر كرددبوو، دوايەش بەزمەكەى لى برا بوو،

بۆيە زۆر برسى بوو، منيش گەنجىكى جوان و جھيل
 بووم، ھەروايىتەوھ سەبرى ئەيىويشەم نەما، دواتر
 ھەردو دەستەم ئاودیوی قەدوبالای کرد، ئەويش
 نەيکرده نامەردى توند بەخۆيەوھ نووساندم و
 بەجۆريک رايدهمووسيم تا ئاستى ئەوھى ھەموو
 جوانەکانى دنيا م لەويدا دەدى، گەماچى دەکردم زۆر لە
 ماچى داکم و ئەوانىدى خۆشتر بوو، چونکە دەمى
 دەخستە ناودەمەم و ئەمەن خەريک دەبوو لەھۆش خۆم
 بچەم، ھەزار جارى خۆبەقوربان کردم، ئەوجار
 بەکۆرەکانى خۆم بلیم ھەر لەو رۆژەيەرا شەرمەم شکاو
 تەواو ئاويىتەى يەکترى بووين، ئەوھى گە زۆريش
 سەرسامى کردم، تا خۆى نەشوشتبا لەمىزى نەدەگرتەم،
 کۆرە بۆنىكى لیدەھات، بەفەخرى عالەم سەد لەبۆنى
 ميخەکو گولوى خۆشتر بوو، ئىستاش ئەو بۆنەم لەناو
 لوتىيە، بەکورتىەگەى دلەمى بۆ خۆى بردوو عاشقى
 بووم، داکم بەو کەين و بەينەى من و بپۆھژنەگەى
 زانى، چوونکە ھەموو رۆژى گە بابەم دەچۆ دەرى، ئىدى

ئەتۇ ھەقت نەبى و ئەمن پىكىدېنم.

ھەرۈەك گوتىشم داكم بە سەين و بەينى من و
 بىۋەژنەكەى زانىبوو بەلام نەيدەۋىرا لاي باوكم باسى
 بكات دەيزانى شىتوھار دەبىت، لەو كاتەش كە پىمگوت،
 داكم دەمى ئەۋەندە داچىرىبوو، سەرتان نەيەشىنم
 تەۋاۋى باسەكەم بۆ بابم باسكرد، ئەو نوتقى گىرابوو
 چەندى قسەم بۆ دەكرد ئەو رەنگى زياتر تىك دەچوو،
 نىۋچەۋانى گرژو لايەكى لىۋى بەلەرزىن كەوت، جىرە
 چىر لە ددانەكانىەۋە دەھات، سوور داگەراۋ دىمەنىكى
 ئىجگار ترسناكى ھەبوو، تەپلەكىكى جگەرەى بۆ
 راۋەشاندم خۇم لانەدابا نىۋە عومرى دەكردم، ھەستا
 سەر پىيان، داىكم بۆى لە بۆسەدابوو دەيزانى خراب
 دەيقەۋمىنى، ۋەھى خۇراپسكاند، ھەرچى قۇپچەى
 كراسەكەى ھەبوو بەگۆرئ ۋەربوو، داىكم نەبا شوينى
 ساغى نەدەھىشم، بۆيە بابمى گرت و نەيەشىت لىمدا،
 بەلام يەك دنيا جنىۋى ناشىرنى پىدام و چى دووعاى
 خراپە لىى كىردم، دەستى دەلەرزى و ھەرچى دەكرد

نه‌ده‌توانی شقارته‌که‌ی پیکات تا جگه‌ره‌که‌ی
 داگیرسینی، چونکه‌ هر که ده‌نکه‌ شقارته‌که‌ گری
 ده‌گرت نه‌ و هه‌ناسه‌ی نه‌وه‌نده‌ توندی ده‌دا ده‌کوژاوه‌،
 دوو‌اجار پیی‌ گوتم: نه‌ و باسه‌ی له‌ می‌شکم به‌ر مه‌ ده‌ری،
 نه‌گه‌رنا نه‌یه‌مه‌وه‌ مائی.

ئی منیش لاو بووم و بیوه‌ژنه‌که‌ش له‌زه‌تیکی وه‌های
 دابوومی که نه‌ له‌مائی و نه‌ له‌یه‌ک شوینیدی ده‌ستم
 ده‌که‌وت، له‌راستیشدا عاشقی ببووم، هه‌ستمده‌کرد
 هه‌میشه‌ له‌ می‌شکمدایه‌، بویه‌ باوه‌شیکی نه‌وم به‌
 هه‌موو دنیا نه‌ده‌گۆریه‌وه‌، دایکم له‌من و باو‌کم
 ده‌پارایه‌وه‌و ده‌لایه‌وه‌، به‌لام سوودی نه‌بوو، چونکه‌
 نه‌و هیور نه‌ده‌بووه‌و نه‌منیش جگه‌ له‌وه‌ی زگم
 به‌دایکم ده‌سوتا، دوو نه‌وه‌نده‌ رقم له‌بابم هه‌ستا بوو،
 به‌ینی خۆمان بی‌ت شوینیکی خوشتریشم شکه‌ده‌برد، که
 له‌مائی باوان ده‌ست نه‌ده‌که‌وت، سه‌رتان نه‌یه‌شینم
 نه‌وشه‌وه‌ هر که‌چه‌ومه‌ ده‌ری ری‌ک خۆم به‌مائی
 بیوه‌ژنه‌که‌یدا کردوو نه‌وه‌ی له‌مائی خۆمان رویدا

هەموويەم بۆ گىرپايەو، ئەويش لەباوہشىيى کردم و
گوتى:

نەدەبوو بۆ خۆت پيى بليى، دەبوو دايکت لەسەر
جيان يان کەسيكىدى راسپاردبا، بەلام قەينا ئەمنت
هەم هەتا ماوى لەسەرچاوانت دادەنييم.

هەر بەراستيش وابوو چوونکە ئەو بيوەژنە مائوھالى
خۆي هەبوو، ميژدەکەي لە شەري قادسيەي کوژرابوو،
کەسوکاری خۆشي لەو ولاتەي ئيمە نەمابوون و بەر
لەرۆيشتيان کچە عازەبەکەيان بەشوو دابوو، ئەويش
تەنھا يەك دوومانگ بەيەکەوہ ببوون و مەيتەکەيان بۆ
هينا بۆوہ مائي، مائە خەزووړيشي زۆريان حەولدابوو
بيبەنەوہ لايخويان گوتبووي مائي خۆم تيکنادەم، ئەو
شەوہش ئەمنى داناو زۆر ئامۆژگاري کردم، تيي
گەياندم کەمن لەو بچوکترم و ئەگەر پيى رازيبەم
نايەئي هەرچي کەموکوريە هەمبي، کارم بۆ
دەدۆزيتەوہو دەستم پيوەدەگري، ئەوہي کە زۆريش
بەويەوہ نووساندم هەر ئەو شەوہ بوو، بردميينە حەمام

و جوان جوان شوشتمى خۇ ھيئندە مندال نەبووم
ھەرچەند ساليك لەو گچكەتر بووم، بەلام وای شوشتم
قەد داكم وای نەشووشتبووم، خۇشى خاوين كرده وەو
دوای كاتزمير دوازده بردمىيە بنجىي خۇي، ئاخىر
لەدوای ئەو كاتە كەس نەيدەتوانى سەردانى كەس بكا
بەتايبەت مائە باوانى ميژدە كۆچكردوۋەكەي، بۆيە
تائەوكات رايگرتەم، ھەر كەچووشينە بنجىي، بەجۇريك
ئەمنى دەلستەوۋە قەت شتىوام بە خەونيش نەديبوو ،
وەك مندال ھەردوو مەمكى دەخستە نيو دەمەوۋە
ئەگەرچى ئەمن كەمئەزموون بووم و حەزم لەو شتە
نەبوو بەلام چوونكە ئەو پيى خۇش بوو دليىم
نەدەشكاند، دەمژيو ملچە ملچە ليۋەدينا، ئاخوئۇفيكى
دەگرد، ھەرزراوى منى برد، گوتم: ئەوۋە بۇ دەگريەي
خۇ قەپالم ليئەداوۋە؟

ئەويش بەئاخوئۇفەوۋە گوتى: دەك بەباوۋەت دەبەرمەرم
بىمژە زۇر خۇشە.

تيگەيشتم ئەو لەزەت لەوۋەي دەبينى ئەمما ئەمن نا.

هه رجار يکيش که له سه رم هه لده خلیسکا، خو ی
دها و پشته وه سه رم و له دوا ی هه موو ئاسووده
بوون يکيش پشوويه کی باشی وهرده گرت و جار يکی دی
هه مان له زهت و چه زی دهادم ی به جوړ يک که وتبووینه
ناو یه کتری هه موو شهرو شوږه کانی مالمان و ترس و
دلّه راوکییه کی له بیر بردمه وه، دوا ی هه موو ئه و به زم و
ره زمانه پپی گوتم:

چه بووری گیان ئه گهر به راستی منت بو ی ئه وا کار يک
ده کم زوړ به سانایي بگهینه یه کو وه کو ژنوم یرد،
به بی ترس هه موو شهو ی ئه و چه زو ئاره زوانه م دهادت ی
و نایه ئیش قهت که موکوړیم هه بی.

سه رتان نه یه شینم بو سبه یینییه کی درهنگ له خه و
هه ستاین، پیموایی هه ر یه کدوو سه عاتان نووستین، نان
و چایه کی وهای بو حازر کردبووم نه بیته وه، ئه منی
به دزی حیرانان کرده دهر ی و پیشی گوتم:

نه که ی شهرو شوږ له گه ل باوکت بکه ی هه و لده به
هیمنی کی شه کهت چه لکه، لای براده رو که سیش باسی

ئەوشۇ نەكەي، كەنگىنىش حەزت لىبوو دوور لەچاوى خەلك وەرەو، مالى خۆتە.

بەلام وامنەکرد، ھەستام لەرپگەي خزم و خەلكى ئاواييەو ھەتا سومعەي ژنەو ئىمەش نەچى بەبى باب وداك ھەندى خزم و ناسياوم تىگەياندن، بەتايبەتیش ئامۆزايەكى ھاوكوفى خۆم كە پىشتر بە نەينىەكەي دەزانى، دەشيزانى ئەگەر زوو ئەو كارە نەكەم ھىندە عاشق بووم دوور نىيە دووژمنايەتییەك لەم بەينەدا درووست بىت، بۆيە بە كونفەيەكونىك كە ھەر ھەفتەيەكى خاياند، ئەو چەند شەو و رۆژەش ھەر لە مالى ئامۆزايەكەم بووم، مامىشم زۆرى ئامۆژگارى كردم، بەلام دوايە تىگەيى كە كارلەكار ترازاوو عاشق بووم، تىكەلى بووم و لەو بترازى كەسیدی بەكەلكى مننايە، ئىوارەيەكى خوازبىنىم كردوو ھەر ئەو شەو ۋە ئەم مارەكردوو ھەرچى پىداويستى خۆيەتى ھەر بە پارەپخۆي كرى و ئەمنىشى پۆشتە كردوو چوومەو ھەر مالى حازرى.

ژنه مووچه‌ی شه‌هیدانه‌ی وهرده‌گرت و ئه‌منیش
ورده ورده سوکه‌ئه ئیشم ده‌کردوو خه‌ریکی کاروباری
کاره‌با به‌ستن بووم، له‌ ماوه‌ی سیّ ساڵان دوو منداڵم
لێی بوو، هه‌موو ئه‌و به‌ئینانه‌ی به‌منی دابوو به‌زیاده‌وه
بو‌ی ده‌کردم، ژیانیک‌ی هه‌رچه‌ند بلیی خوشمان هه‌بوو،
بابیشم له‌ خه‌م و خه‌فته‌ی من ئه‌و خانوه‌ی فرۆشت و
چوو هه‌رکیکی دوور له‌مه‌.

ته‌مه‌ن هاتوو‌پو‌وی ماوه‌ی چه‌وت ساڵان به‌یه‌که‌وه
ژیانیک‌ی خوشمان ده‌برده‌ سه‌ر منداڵمان گه‌وره‌ ببوو،
ئه‌میش له‌ دایه‌ره‌ی کاره‌بای ته‌عین کرام، چوونکه‌ هه‌ر
بو‌خۆم ئیشی کاره‌بام ده‌کرد، هه‌تا ئه‌هوکاتیش جگه‌
له‌دایکه‌م که‌ به‌دزی ده‌هاته‌ لام و ماچی ده‌کردم و چه‌ند
سوکه‌ جینۆیک‌یشی به‌ ژنه‌که‌م دهدا، به‌لام هه‌رگیز
ژنه‌که‌م وه‌لامی نه‌ده‌دایه‌وه‌و به‌لکه‌ ریزیک‌ی زۆریشی
لێده‌گرت، یه‌که‌ سوکارم سه‌ردانیان نه‌ده‌کردم، دوو
جه‌ژنان چوومه‌ مائی بابم ده‌ریانکردم، له‌وی له‌
دایه‌ره‌ی کاره‌با زۆر به‌جوانی ده‌وامی خۆمه‌ده‌کرد، هه‌ر

ئەۋەندەم خۇش بوو تا دوو موۋچەم ۋەرگرت،
كچۆلەيەكى خرىن كە لەشارى سلىمانىەۋە ھاتبوو
جاريكىدى ھەرۋەكو زەمانى بىۋەژنەكەى دەۋرو خولى
دەدام، جاريكيان ژنەكەم ھاتە دائىرەى پىمبلىّ ھەزم لە
چىيە بۆملىنى، كچە خرىنەكە دوايى ھاتە لام و گوتى:
ئەۋە داىكت بوو؟

ۋەك لە سەربانىك بەرمەنەۋە ۋابوو، لەراستىدا
جىاۋازى من و ئەو زۆر نەبوو بەلام چوونكە يەكەم
خۇشمدەۋىست، دوۋەم مندالى بىوو دوو مىردىشى
كردبوو، بۆيە تەمەنى پىۋە دىاربوو، ھەرگىز ئەو
جىاۋازىم نەدەدى كە لە نىۋانمان ھەبوو، بەلام لەو
رۆژۋە خورپەيەك بە دلمداھات، كەۋتمە بىر كىرنەۋە،
كچە زۆرزانە خرىنەكەش كە زانى ژنەكەم بىۋەژن بوۋە
ھىناۋمەۋ لە خۇم گەۋرەترە ھىندەيدى گىرنگى پىدەدام،
دەھاتە لام و دەيگوت:

بەساقەى ئەو سميّلە تەنكەتېم چام بۆ ھىناۋى
تامىكە بزانه ۋەك خۇم شىرىنە؟

عەرزی بە جەنابتان دەكەم جارېكىدى عاشق
بوومەو، ئاخىر زۆر جاران شەيتان دەھاتە كەولمەو
پىي دەگوتەم: ھەتتو ئەتۆ تامى كچانت نەكردو
دەبىت بىكەى، دەنا تەمەنت بە بەلاش دەروا، لە
راستیدا ئەو كاتى گەنجىكى زۆر جوان بووم، بەلام
شەھادەم نەبوو نەمدەو پىرا خۆ لەكچە شارىاندەم، ئەو
بىوہژنە ئەمنى دۆزىەو دەو دواجارىش كچە شارىەك
خستىمىە باوہشى خۆى.

دووسال بەسەر ئەو كەين و بەينەى ئىمەدا رەتبوو،
جارىكىان كچەتوو زۆر بە گەرموگورى لىمەتە پىش و
ئەو ئىوارەىە خەفەر بووم كچە شارىەكەش لە تەنىشت
دايەرەى دىوئىكى بۇخۆى لەنىو مالاندا بەكرى گرتبوو،
وہژوور كەوت و ئەوہندە خۆى ناسك كرددەو
بەتايبەتىش ماكسىەكى شارىانەى لەبەر كرىبوو ھەر
دەتگوت ماسىيە لەویدا، يەخەى كرابوۋە جووتە
مەمكەكانى قىت كرىبوۋە زۆر لە گولە رىواس دەچوو،
گۆيەكانى وەك گىوژى پايزان زەقبوونەو، سوراو و

سپياوى ھيىن عەنتىكەى لە خۆى دابوو ھەر لە ژنە
ميسريەگان دەچوو، ئەوانەى لە تەلەفزيۇنەكەى
بەغدايى پيشانى دەدا، خۆى لىنزيك كردهوہ بۆنيكى
لەخۆى دابوو نەك دليك ھەزار دلى بۆ ھەيران دەبوو،
پيى گوتەم: جەبەگيان.

كۆرە ھيىن بەناسكى ناوى ھيىنام خەريك بوو ھەر خۆم
نەناسمەوہ، ئاخىر پيشتر بابم ھەر بە گاميش و پالاخ و
بەراز بانگى دەكردم، بۆيە چاويكم لەپشتى خۆمكرد تا
دنيا بيمەوہ بزائەم لەگەل منيەتى، گوتەم: گيانى جەبە.
گوتى: كەس ھەيە لەمن جوانتر؟

ليى نزيك بوومەوہو گوتەم: نەوہللا دەليى پەرى،
بابانخەرابوو ئەوہ چت لەخۆت كرددوہ؟

پەنجە ناسكەگانى بە ريشمداھيىناو سەرى بەسيىنگى
كردم بيىەكو دوو خۆى لە باوہشى ھاويشتەم، ئەوجا
گوتى:

جەبەگيان لە تۆ بترازى كەسىدى شىكناپەم، لەو
 دايەرهش لەتۆى جوانتر و قۆزترى تىدانىيە، ھەر
 لەيەكەم دىتنەو شەيدات بووم، ھەى بەساقەت بەم.
 سەرو نەھىشىنم ئاويژانى يەكترى بووين، ئارەقەى
 رەش و شىنمان دەردا بەكۆرەگانى خۆم بلەيم: ئەوئەندە
 خرپنبوو پەنجەگانم لە ناو سەمت و سىنگيدا قەمدەبوو،
 ئەو مەلەونە مەكرو نازىكى دەكرد مردووى زىندوو
 دەكردەو، ئەوئەى ژنەكەم لە شەوى دەركردنم لە مالى
 خۆيان دايمى ئەمنىش ھەروام لەويكرد، ئەوئەىش كە تا
 ئىستا ئەو لەزەتەى نەدىبوو بۆيە كارلەكار ترازو ئىدى
 ئەو چىدى بە پاكىزەى نەمايەوئە ئەمنىش ھەستم بە
 تاوانىكى گەورە كرد، زانىم خراپ قەومانوو مەو
 دەبىت باجىكى قورس بەدم، بەلام ھەرچۆنىك بىت
 منىش ھەرودەك ئەو رۆژەى بىوئەژنەكە بەفريام ھات و
 دلى دامەو، ئەمنىش بەلئىنى ھىنانم پىداو ھەموو ئەو
 تەمەم رەواندەو كە لە كچە خرپنەكە نىشتبوو، ئەوئەى
 كە زۆر سەرسامى كردم بەھەموو شتىك رازى بوو،

دهيزانى ژنم ههيهو ئهو منى كردۆته ئهو پياوه،
دریژهى نهدهمى، خه ميكي زۆرمخوارد، ده مزانى
تاوانبارم بهلام دلخۆشى خۆم بهوى دهدايهوه كه مادام
ئهو تامى دوو پياوانى كردوو، دهبا ئه ميش تامى دوو
ئافرهتان بكه، له نيوان خه تاو مافدا تيمما بووم، دواى
بينه و بهردهيهكى زۆر، دواى ئهوى دوو روژان خه و
نهچۆ چاوم، غيره تمدايه بهر خۆم و تهواوى ئهو
نهينيه م بو ژنى يه كه مم باس كرد، ئه ويش له بابم
زياتر تووره بوو، دهسته كانى دهله رزين و كه و گيريكي بو
راوه شاندم به فه خرى عالم وي مكه وتبا نانم له ت
نه ده كرده وه، هه رچى له دلیدا بوو پيى گوتم، ده شى
گوت:

سبه ينى ديمه دائيره ي و ده بى تيتكى به سه رى ئهو
تيا ترۆيه وه نه هيلم، ئه و كچه شاريه ده يه وى ئه تو له من
بدزى، راوه سته با به يانى دابى بزانه چۆن حه ياي
هه ردووكتان ده به م هه ي بينمه ك.

ئەمىش بە جۆرئىك لەبەرى دەپارامەو
 لاقودەستەكانىم ماچ دەکرد، دەيوست دەرم بکات، بەلام
 دوو مندالە نازدارەكەم بوونە رىگر، دواى كىشەو بىنەو
 بەردەيهكى زۆر، بە ناچارى هەموان رازى بوون، بەو
 مەرجهى هەر دواى يەك دوو مانگان تەلاقى دەم.

ژنى دووهمىش گواستەو، باوەرتان هەبىت هەر
 هەفتهيهك خۆشيمان بە خۆمانەو دەيت، جەنگى عىراق
 و ئىران گواسترايهو مالىمه، دوو مندالەكەم كە هەراش
 ببوون و دىن و ئىمانيان ئەمن بووم، لىم بوونە
 دووژمن، جەهەندەمىك لەمالى ئىمه دایساو بە ئامان و
 زەمان نەدەكوژاوه، ژنە گەورەكەم دەيگوت يان ئەو يان
 من، ئەوى دىش بەهەمان شىو، مندالەكانىشم كە
 هەرگىز لە قسەى من دەرنەدەچوون، وایان لىهاتبوو
 ئەووى من پىم خۆش با نەيان دەکرد، لە مالى ئىسكەم
 ئەوئەندە گران ببوو يەك كەس قسەى لەگەل نەدەکردم،
 بابو داكو كەسەكانىشم بە ژنى دووهمم هیندەيدى هار
 بوون و حاشاى يەكجاریان لىکردم، رۆژئىك بەناخىرى

گيانم زوو چوومهوه مال، تهماشام كرد دهموچاوى ژنه بچوكه كه ميان دامالئوه ته خواري، ههرايه كه نه بيته وه، كورپه گه وره كه شم دانىشتوو ه پاكه توجه رخي داناوه و جگهره ده كيشى.

گوتم: ئەو بێئەدەبىيە جىيە؟

گوته: بێئەدەب ئەوانەن خيانەت لە داىكم دەكەن.

ئىدى تىگەيشتم شوينىك بۆ من و ژنه بچوكه كه م نه ماوه، بۆيه ههه بۆ سبهى بردمه وه مالى باوانى له سليمانى، چونكه له هه موو لاوه سه رزه نشت ده كرام و به ينى خو شمان بى ت كه سو كاري ژنه سليمانىيە كه م هه ره شهى كو شتنيان لى كردم، به لام ته لاق نامەم بۆ نار دوو جيا بووينه وه، ژنه گه وره كه شم وه رينه گرتمه وه، بۆيه هيجم به ده سه ته وه نه ما را كرده نه بى ت، را كرده له و بارودوخه دژواره ي تى كه وتبووم، يه ك كه س راينه گرتم، ناموزا كه شم كه پشتى يه كتر بوو ين پشتى تى كردم، ئىدى رووم له چيايان كرد، چه ندين باره گاي حزبانم كرد لى ره م ئارامتر نه دى ته وه.

جا كورپهكانم ئهوه چيرۆكى ژيانى منە، وهك گوتەم
يەكجار لە ژيانم توپە بووم ئەويش ئەو رۆژە بوو كە
كورپهكەم ليهه لگه پرايه وهو لەبەر چاوى من هەر لە جيى
من پالى بەباليغه كه مه وه دابوو، مژى لە جگه رهى دهادو
حسابى پوشيشى بۆمن نه ده كرد.

ئىستاش نه هاتووم بە عسيان بپروخينم نه يهك كه سيشم
پياده كوژرى، نه سياسيم و نه عهسكه رى، هەر
له وه ده قهى ئيوه ديت وامزانى منداله كانى خو من،
هاتوونه ئيره، هەر بويه حەزم لىبوو هيچتان بەسەر
نهيا، پياوى چابن قەت بە مندالى مه كه ونه نيو مه كرى
بيوه ژنان و كچه شار يانه وه، ئەگەر ئەو خو
رووتكر دنه وهو خو ناسكر نهى ئەو دووه نه بان ئاوام
بەسەر نه ده هات، بە دووان لە خشته يان بر دم، تازه ژيانى
من روى، شەش دانە ساله يهك كهسى خو م نه ديوه،
بەلام ئەو پيشمه رگانه جيگه ي ئەوانيان بو
پر كردوو مه وه، شەرتبى ئىستا كورپه كانى خو م بيينم
نايان ناسمه وه، ده زانم ژنه بچوو كه كه م مي ردى

کردۆتەو، ژنەكەى ديشم ھەرچەند وەلامى بۆ دەنيرم دەليت ئەمن نەبام لە برسان دەمرد، خيانەتى لیکردم و ژنى بەسەر ھينام، شەرتبى وەك سەى لەبەر چاوم كەوتوو، ئیستا ئیره بۆتە نیشتمانى من و لەگەل ئەو وەزەى راھاتووم.

لە دلى خۆمدا گریانم بۆ مام جەبار ھات، بەلام بيوەفایى و سادەو ساكارىەكەى ئاويتە بەبى كەسىيەكەى كارىگەرى لیکردم و بۆیە لە گولاندنەوہى برینەكانى داواى لیبووردنم لیکردو ھىوامخواست دلى لیمان نەيەشابى.

ئیمەش ھەرسیکمان لەنیو تەمى چیرۆكەكەى مام جەبار توابووینەوہ بیریشمان لەو ھەموو دلسۆزى و ورەى ھەمانبوو دەکردەو، كە لە دەستماندابوو، وەك جەنگاوەریكى شكست خواردوو تەماشای خۆمان دەکرد، بەپەلە بووین و دەمانویست ھەرچى زووہ بگەرپینەوہ شار، ھەر ھىچ نەبى ئەو ئەركەى لەسەر شانمان بوو جیبەجیمان کردوو لە ناخەوہ ئاسودەبووین، بەلام

نيگه رانى ئيمه له وهدا بوو كه ئهو وينه جوانه يه له
ناوشار بۆ پيشمه رگايه تي له هزرى خۆمان داماننا بوو وا
دهر نه چوو، نهك هه ر ئه وهنده گومانمان له سه ر ئه و
دروشمانه ش درووست كرد، كه به ي بىر كرده وه
ديواره كانى شارمان پى رهنگاو رهنگ ده كرد، خۆزگه مان
خواست ئامۆزگاريه كانى ريشنه نورانيه كه مان له گوئ
گرتباو گيانى به ر خودان له نيومان هه ر زيندووبا،
نازانم ئه و به ر پرسه گه و ره سياسيه ش بوو به چى هه ر
نه گه رايه وه، له ئيمه ببوه ئه ستيره ي سيوهيل
هه ر ده ر نه كه وت و نه كه وت، ئيستاش نازانم شكلى چۆنه،
هينده يان بۆ باس كردين ئه حه ي هاو رپم ده يگوت:
له وانه يه له جياتى كلاشكوفى تۆپى نه مساوى به شان وه
بيت.

به خه ش ده يگوت: نا دوور نييه چه ند ده باب به يه كو سى
چوار سه متى له ده ورى برۆن.

بەختيارى ھاورپېشم تەنيا خەمى ئەوھى بوو تۆلەي
لە رزگارى براى نەگردبۆۋە، دەيگوت: ئەتۆ وەرە ئەو
خوپرپە چ بەختيكي ھەيە.

ئەھەش كە كەمترين قسەي دەگرد ھيشتا
چيرۆكەكەي مام جەبار لە ميئشكى نەچووبۆ دەري
رووي لەمن و بەخەگرد گوتى:

ھەتيوينە ئەو مام جەبارە زۆر زۆلە، بەخوداي
لەوانەيە نيوھى شارى گابى، خو ئەمەش لوسكەلە
بووين، چانەبوو پاريزى ليئەگرتين، ھەر باش بوو
سەلامەت بووين، دەك ئيمەش داوھشيئەتۆۋەرە تامى
دوانى كردوۋە شەيتانئيش ناياتە خەوى من .

گوتەم:

ھەتيو ئەتۆ قسان ناكەي كە دەشيكەي تەنيا قسەي
قۆر دەكەي، مام جەبار پياوى چاكە بەلاويەتى توشى
ئەو بەزمانە بووھ ليى مەگرە، خو پيوستيشى بەو
شتانە بيئت ئەوھ ماينى ليئە.

ئەھەش گوتى:

راسته ھەربۆيە يەك مئينهش روى لەو بارەگايە
نەکرد.

جوابم نەدايەووە بەختياريش گوتى:

بۆ جەنابت شتيوات بۆ ھەلگەوى بەسەريدا
بازدەدەى؟ ئەحە ويستی قسان بکا ئەمن نەمەيشت.
ئەو شەووە و دوورۆژى ديش ماينەووە دواتر
مەفرەزەيەكى خۇمان كە ريشدارە نوورانىەكەشيان
لەگەل نەبوو، بەلام ئەو ماويە بوونە ھاوړى و
ھاوخەممان، پييان گوتين: خو كۆكەنەو شەو
بەريدەكەوين، لەراستيدا ئيمە ھەميشە نامادەبووين،
ئيوارەكەى نانمان خواردوو تەواوى پيشمەرگەكانى ئەو
بارەگايە لە دەورمان كۆبوونەووە ئامۆژگاريان دەكردين،
ئەوئەندەيان بەشان و بازووى ئيمەدا ھەلدا، ھيندەيان
داواى ليبورردن كرد، ھەتا ئيستاشى لە گەلدايى
ھيچمان لەدليدا نەما، ئەوان گوتيان بابە ئيوە چەند
ساليكىدى جيى ئيمە دەگرنەووە، خو ئەگەر يەكتان
بييتە پزيشك بارتەقاي ھەزار پيشمەرگە خزمەتى جيا

دهکا، برؤن خویندن تهواو کهن و حسابکهن
پیشمه رگهن.

له راستیشدا ههروایه و نهوهی لهناو شار بهئیوه
دهکری بهمه ناکری، پیشمه رگه رها گرانه کەش که نهو
رؤژه رهزای خوی لهلای ئیمه سوک کردهوه هات و
ههرسیکمانی ماچکرد، پاکهتیکی سوّمهری جهوت
رقه می دا بهمن و گوتی:

بو رییه بیکیشه، بهلام له بن ره بیاننا، ئاخر بهتهنی
من جگهره دهکیشا، چهکو چوله کهه ی پیشمه رگانی
لیبهستین و وینهیه کی یادگاریمان گرت، دواترو دواي
نازاد بوون وینه کهه ی داینه وهه ههتا ئیستاش ماومانه،
ئهوجار هه ر به گالته گوتی:

جا که چوونه وه شار سهرو قوتوو شیر بوّمه بنیرن،
هه موان پیکه نین، شه رتبی دهر وونیان هیئنده هیور
کردینه وه عهیب نهبا له گه رانه وه مان په شیمان
دهبووینه وه، با ئه وه شم له بیر نه چی، له دواي
توور په بوونی ئیمه له شیر، ئه گهر شیر ی راستیشیان
هیئابا ناو بارهگا، ئاخر زور جار ان شوانه کان که
بهته نیشماندا رته ده بوون به ستل شیر یان ده داینی، کهس

ناوی نهدههینا و ههندی جاریش ههر بۆفشه‌ی همه
یوسف دهیگوت: هاوریان نهو ماستاوه‌ی له‌به‌ر دهستان
هه‌لگرن، دهنه له‌فسی ده‌به‌م و هه‌مووی ده‌خۆمه‌وه،
زۆر جاریش ته‌نیا ته‌ماشای مه‌یان ده‌کردوو پیده‌که‌نین،
خۆ نه‌گه‌ر به‌یانیان شیریشیان کولاندبا ده‌یانگوت
ماستاوی کولاویش هه‌یه نه‌گه‌ر ده‌خۆن.

سه‌رتان نه‌یه‌شینه‌م وه‌رێ که‌وتین و بزنه ریو ره‌بیه‌و
روبارو هه‌موو رییه‌که‌مان بری، چۆن هاتبووین ناوا
که‌راینه‌وه‌و خۆمان به‌قه‌لادزی‌دا کرد، هیشتا دنیا
تاریک بوو که‌ به‌سه‌ر هه‌رسی مالدایا دابه‌ش بووین،
که‌من چوومه‌وه مائی دایکم نه‌وه‌نده‌ی بۆنکردين
هه‌رنه‌بیته‌وه، خواردنی حازر کردوو له‌ ژوریکي لاجه‌پ
داینان، نه‌وجار چای هیناو هاته ژوریکي گوتی:

کورم نه‌وه بۆ تفه‌نگت پی نییه‌و نه‌وانی دی پیا‌نه؟
نه‌منیش گوتم: وه‌لا دایه وه‌ریان نه‌گرتین گوتیان
خویندنه‌که‌تان ته‌واو بکه‌ن.

دایکیشم گوتی: به‌خوای چاکبوو نه‌منیش هه‌روام
دانابوو.

ئەو رۇژە لەمالى ئىمە بوون و دايكم تەواوى جلهكانى
بۇ شوشتن و ئەوہى پىويست بوو بۇيكردن، جا گوتى:
ئەوہ دەچمە بازار چتاندهوى بيهينم؟ ئەمنيش بە
دەرفەتمزانى گوتم: دايە دوو قوتوو شير بيئە.
داكم گوتى:

ئەيەرۇ قوتووى شيرتان بۇ چييه خۇ مندالتان لە
گەل نيهە؟
پيشمەرگەكانيش دايانە پيکەنين و گوتيان وەلا تۆلەى
خۇت كردهوہ.

هەر بۇشەوى پيشمەرگەكان نازانم چكارپكيان هەبوو
كۆمانكردنهوہ و مالئاواييان كرد، ئەمەش بۇ سبەيىن
بەبى خۇ رادەستكردنهوہ لەگەل بەختيارى هاورپم
وہنيو بازارو گەرەكان وەربووين، بەبەختيارم گوت:
ئەرى رزگار چۆنە؟
بەختياريش گوتى:

وہك خۇيەتى هيج نەگۆراوہ، ئەو دەعبايە قەت
نابيتە بەشەر، هەتا بەيانى پىي رابواردم، دەيگوت تەر
بوويه پيشمەرگە، ئەدى هەتيو نەتگوت دەتبەمە شاخى
و فەلاقەت دەكەم، وەلا نەتوانى گونيشم بگرى، هەر

لەلای ئەو پېشمەرگە میوانانە ھەيای بىردم، خەرىك
بوو پىيان بلىم بىتۆپىنن بەلام نەمویرا، گوتەم با
كەریەتى نەىگرى خەبەرمان لىدا، بۆیە بە بیست و
پىنج دینار رىكەوتنى یەك مانگمان مۆركرد.

ئىدى وازمان لە باسى رزگار ھىناو بە كەیفى
خۆمان تەماشای كىچ و كالمان دەكرد، نامەى گەرانەوہم
بۆ خۆشەویستەكەم ناردوو ھەر ئەوہندەنا یەكترىشمان
دیت، تەنھا ئەوہندەى پىگوتەم (شار بەبى تۆ چۆل
بوو) ئىدى وەكو سەركەوتوویەك خۆمان نمايش دەكرد،
ئەمما ھاشەھاشى ئاوى كوستان و بۇنخنىكى نىو بارەگاو
تامى خواردىنى ئاگرى دارەكانیان ھەتا چەندىن سال
لىمان نەبۆوہ.

راپەرىن

بارودۇخى ئىراق شىلەزا، ئەو شىلەزانە ھەر ناو شارەكانى
نەگرتەوۈ چىشى تۈۈشى داخۇرپان كىرد، منىش
خۇيىندىنم تەواۋ كىردىۋو چاۋەپى دەرفەتمان دەكىرد تا
بۇيدەرجىن، لەگەل دوو ھاۋرپىدى چۈۈينەۋە چىيا،
ھىشتا سەرەتاي رووداۋ و گۇرانكارىيەكان بوو، شەپى
ئىراق و ئىران ۋەستا بوو، لەۋى چىبىنم ھەر بابا بوو
خۇى رادەست دەكىردەۋو زۇرىنەشيان رەۋانەى

دەرەۋەى ولات دەرکرد، چوونكه حكومت دەستى بەتال بوو، ھەرچى ھىزى ھەيە بە جاش و جەيشەۋە بە چىياني ۋەرکرد، بىئومىدى لە لوتكەدا بوو، منىش كە ھىشتا جىقونى خۇم لە بارەگاي گۆرين گەرم نەكردبوو، چوومە مالى دۆستىك لە شارى سەر دەشت.

راپەرىن شارەكانى خوارووى ئىراقى ويران كوردبوو، سەرەتاي گەيشتنى بوو بەكوردستان، مەفرەزە گەرۆكەكانى پىشمەرگەش لەگەل بارەگاۋ ئەوانەى بۆ ماۋەيەك خۇيان سەر كوردبوو خەرىكى خۆ كۆكردنەۋە بوون، بەلام شلەژانى چىاو راپەرىن و مقومقوى ئازاد بوون، ئەمەى ھىنايەۋە ناۋچە ئازادكراۋەكان، بەكونفەيەكونىك دەست بە ئازادكرنى شارەكانى كوردستان كراۋ بەعسىەكان ھەرەسيان ھىنا.

پىاۋە رىشنە نوورانىيەكە لە رانىيەى پەيدا بوۋەۋە مژدەى ئازاد كوردنى نىشتمانى خستە نىۋە دروشمەكانەۋەۋە ئىمەى لەگەل خۆى بردوۋ ھەموو لەشى بەتفەنگ و گوللەۋ ئەۋ كەرەستانەى ھى شەر

بوون داپوشين، به لام بهر له وهی لولهی تفهنگه کانمان ناراسته‌ی داگیر که ران کهین، خه لک به شی هه ره زوری نه و نه رکه‌ی جیبه جی کردوو پیش نیمه رژانه سه ر شه قامه کان، دهسه لاتیان به بوک برد، ته مومژه کان ره وینه وه و نه و سه رسوره بیانیه‌ی هه راسانیان کردبووین توانه وه به فیهله ق و هه موو به رپرس و جاشه کانه وه که وتنه به ردهستی خه لک، به لام به ره‌ی کوردستانی که بالترین دهسه لاتی نه وکات بوو، له هه موان خویش بوو.

یهک له و نامانجه قورسانه‌ی هه لمگرتبوو به ئاسانی هاته‌دی، نه گه رچی برینیکی نیجگار قولی له نیو شاره کهم قه لادزی جیهیشت نه ویش به تهخت کردن و راگواستنی بو کومه لگا زوره ملیکان، دوا‌ی نازاد بوون دووسالان له خزمه‌تی نه و شاره‌دا بووم، تا هه ستایه وه سه ر پی، له بهر نه وه‌ی نوینه‌ری حزب بووم له به ره‌ی کوردستانی، هه رچی کیشه و گرفتگی نه و شاره‌یه رووبه‌روی نیمه ده‌بووه، هه ر له سه‌ریچی و شیش

دەرھيئانى بينايەكان و ئاوديوكردىنى ئامپىرەكان و سەنگەر لەيەكگرتنى ئاغاو جوتيارەكان و دەيان كيشەيدى.

لەم ماوہ كەمەدا دنيايەك ئەزموونم وەرگرت، تيگەيشتم دواى سەرکەوتنەكان خەلکانى دوو روو ھەن، لەوانەى پيشتر خوڤرۇش بوون و لەنيو باوہشى حزببىكەوہ يەك باوہش پشگىرى دىنييت و بوٲ لەسەر ميٲزى بەرەى كوردستانى دادەنى و دەلى منيش بەشدارى تيٲكوٲشانى ئيوہم كردوہ، دلنيابوومەوہ كە پاكوپيسەكان بەھوٲ رٲزانى ئەندامبوونيان و كوٲكردنەوہيان بوٲ سەر سندوقەكانى دەنگدان، بەزەحمەت ليٲكجىادەكرينەوہ، ئەو دوو سالاہ پيشمەرگەى مەردم ديت چوہ ناو خانووى كرىوہو جاشيشم ديت خەرىكى دەرھيئانى شيشى بالەخانەكان و داگىرکردنى سەربازگەو گوندوو نيوہى نيشتمان بوو، بەرپرسم ديت چى نانە رەقەو كتيب و بەياننامەى ناو كوٲلە پشتهكەى بوو فرىيداو خوٲيگەياندە گومرگو

پريگرد له پاره، مهفرهزه پارتيزانهكاني چيا لهسهر
ميراتي بهعس گوللهيان بهيهكترهوه دهنأ، لهبري
ئهودهستو دهستگردني كتيببه شورشگيرپهكان،
ئوتومبيله بيرهقهمهكاني حكومت لهنيو يهكتريدا ساغ
دهكرانهوه، پهنجهرهوه دهرگا لهگهل يهك لا قهنهفهم
ديت بهسهر پشتي كهسيكهوه تالاني دهگرد، به
نقهنقيش هاواري دهگرد بروخي بهعس.

لهوسهروبهندهدا چوومه بهنداوي بيخمه، بهچاوي
خوم كهمنهزمووني بهرهه كوردستاني و ههلوهشاندي
ژيرخاني ئابووري نيشتمانم ديت، بينيم ههموو
ئاميرهكاني نهوي بهسهر سنگي پشدهرو بالهكايهتي
دارماودا ئاوديو دهكرين، لهكاتيكد چهندين شاروچكه
لهگهل زهوي تهخت كرابوون و تهواو پيوستيمان
پيان بوو، داهاتهكاني گومرگيش پارتيه سياسيهكان
وهكو برا كه ههرگيز باوهريان بهبرايهتي نهبوو
دابهشياندهگرد، بهچاوي خوم بهرميله تي ئين تيم
ديت لهناو بهنداوي دووكانيان هاويشت و تهقانديانهوه،

ماسى ھولەو درشت و ورديان سەر ئاۋ خست، قرانيان لەماسى نيو ئەو بەنداۋە کرد، دەشيان گوت: لەخوای بەزىاد بى.

ھەر لەو سەرۋەبەندەدا ھەوالى بردنى کارتەکانى بەنداۋى دوۋکان بەئىمە گەيى، ھىزىكى گەورەمان كۆكردەۋەو دەستۋەرد رزائىنە سەر بەنداۋەكەو ھەرچوار دەۋرى فېرقەمان گرت، لەبەر ئەۋەى يەكگرتوۋ بوۋىن، نەك نەمانھىشت كارتەكان بەرن، بەلكو پاشەكشەشمان بە فېرقەۋە كرددو رۆشتنەۋە ئەۋدىۋى كركوك، ئىدى بۆ چەندىن سال ئەركى پاراستنى بەنداۋەكەيان بەھىزىكى ئىمە سپارد، بەلام تا ئىمە كە ھەفتەيەكى خاياند و لە بەنداۋەكە ماینەۋەو ھىزىكمان لەۋى جىھىشت، چى گەلابەو شۆفل و بلدۆزەرو ئۆتۆمبىلى جوان ھەبوۋ لە رىگەى كىلىۋە گەشىتبوۋنە سەردەشت و خەرىكى خواردنى جوۋجە كەباب و فالۆدە بوۋن.

رىكخراۋەكانى مافى مەرۇقم دىت، دەھاتن و بەبارستايى خزمەتەكانيان كەوتبوۋنە ناۋ ئەو

گەندەئىيەى دواتر نىشتمانى لەخۇيدا نقوومکرد، ئاخىر دەيانگوت بيانىهگان كەمخۆرن، كەچى ھەر بەچەند مانگيک لە ئىمەيان زياتر ھەلدەلووشى، قازى چۆمخپرکەيان بەبى سەربېرىن دەبرژاندوو بە دوان تەنيا ئىسكەکانيان دەھىشتەو، لە ئىمەشيان زياتر کۆکردەو بوى دەرچوون.

لەنيو ئەو ئالۆزى و بىنەو بەردەيەدا، لەنيو ئەو ھەموو ميليشيا چەكدارەى كە لىوان لىو بوون لە جاش و خۆفروش كار بو ھەلېژاردن كرا.

ئىدى ھەر بەدوای ھەلېژاردنى يەكەم پەرلەمانى كوردستان، روو ھەولېر شارى دوو دەم كەوتمە رىو لەوئى چوومە مالى باوان و كەوتمە كارى راگەياندن، بارەگای پارتەكەمان لەسەر چوارپانى عەنكاو بوو، بەرامبەر سەربازخانە گەورەكەى پىشترى بەعس، ھەر لە بەلەكۆنەى ژوورەكەمەو تىكوپىكشكانى دەسلەلتى پىشترم دەدى، پىم سەير بوو ئەو سەربازخانە گەورەيە كە ھىندەى شاريك دەبوو ببوو دەشتىكى كاكى بەكاكى

لەوسەرى تا ئەوسەرى ديار بوو، ئەورۇژەم بىر ھاتەوہ
كە لەو سەربازخانەيە بەندكرام، لە گەياندىنى نامەى
پېشمەرگەيەك بۆ كەسوكارى قۇلبەست كرام، ھەر لەناو
ھەولپىر چاويان بەستم و ھەئياندامە ژوورپىك لەو
سەربازخانەيەى كە تەنيا بۆن مپزى لپدەھات،
ئاخرجگە لەوہى پېناسەكەم بۆ درووستكرابوو، نامەى
پېشمەرگەشم لەنيو گۆريەكاندا شاردبۆوہ بەلام بەخت
و ئەزموون و ئازايەتى خۆم فرپام كەوت و لە
گواستەنەوہم بۆ شوپىنىكى ناديارخۆم لە ئىفايەكە
فرپداو زۆر بەسەيرى رزگارم بوو، ھەميشە كە چىرۆكى
رزگار بوونم بۆ خانەوادەكەم و ھاورپيان دەگپراپەوہ،
لەمن زياتر ترسيان لپدەنيشت، چوونكە گوللەى
راستەقپنە كە ھەرھەموويان ئاگردار بوون، بەنيو لاق
و دەورووبەرم گاسكەى دەكرد، كەچى يەكيانم
ويئەكەوت، ئىدى ھەر لەو بەلەكۆنەوہ ھەولپىرى
كەورەى رەنگاو رەنگ، لەگەل لەشكرى پارتەكاندا خۆى
نمايش دەكردو خەيالى منيش كەوتبووہ نيو

هەزەکانی ئاویتەبوون و عاشق بوون تا بەمھۆیەوہ
هەنگاویک لہ چوون بۆنیو ہەسارەکان و دلخوازەکەم
نزیک بېمەوہ.

نەدەگرا چیدی بەتەنیا بېم و ئەو ئازیزەى سالانىک لہ
چاوەروانىمدا بوو، ھەروا بېئیتەوہ، ئاخى دەیان
خوازبىنى ھاتبوو ھەر ھەمووی رەتدەکردنەوہو بابىشى
یەكدوو جاران پىی گوتبوو دیارە شتیکت لہ ژیر کەوئى
خۆتدا ھەشارداوہ بۆیە ئەو کورە باشانە رەتدەکەیەوہ.

جاریک پىی گوتبوو کچم ئەو کورەى ھاوپۆلت ھىچ
عەببى نییە بابى برادەرمەو خیزانىکی شایستەن بۆ
رەتیدەکەیەوہ؟ ئەویش درۆیەکی شاخدارى کردبوو و
بەبابى گوتبوو: ئەو کورە چەند سالیک دئى بە
کچیکەوہ بووہ بۆیە دئەم بۆیناچى، بابىشى لہ وەئامى
بابى کورەکەدا راستورەوان ئەو درۆیەى کچەکەى
لەمستى کردبوو، بابەش دەچیتەوہ مال و سەرزەنشتى
کورەکەى خۆى دەکات و دەئى: ئەگەر کچیکیدیت لہ
میشکیدایە کورم بۆ خیانەتى لیدەکەى و ئەمنیشت

شهرمه زارى ئەو پياوه ماقولە كرد؟ كورەش چەندى
 سويندى بۆ دەخوا بابە باوەرناكات، تا كورەكە دیتە
 مالى نازیزه كەى من و ئەو گله يیهى لیدەكات، ئەویش
 بەشهرمه زاریه وه راستیه كەى پیدەلئیت و دەلئیت: بۆتۆى
 كور هیچ نابى بەلام بۆمن كیشەى گەوره رودەدات،
 بۆیه تكایه ئەو باسەى دیزه بەدەر خۆنه بكه، كورەش
 زۆر پياوانه بوو، چونكه ئەو چیرۆكەم لە دەمى
 كورەكە وه بیست هاته لام و بۆیگپرآمە وه، منیش دواى
 سوپاسکردنى ئەو هەستم کرد لەبەرآمبەر نازیزه كەم
 كەمتەرخەمەم، داخۆ چەند كیشەى هاوشیوهى ئەوهى
 چارەسەر کردوو وه ئەمن بیئاگام، بۆیه بیرم کرده وه
 ئەو چاوهروانیهى ئەو نازاریدام، تیگەیشتم كه ناکرئ
 دواى وەرگرتنه وهى زهویه زهوت كراوهكانمان و نازاد
 بوونى نیشتمان بەدووى گەردوون بكهوم و بمهوى
 ئەویش بدۆزمه وه داگیری كه م و ئەو جار بیر لە خیزان
 بكه مه وه، دلتیا بووم ئەو لەبەرمن زۆر كۆسپى
 لا بردوون و بەتایبه تیش ئەوانهى خوازبیینیان کردوو،

زۆرينه يان ژنيان هيئاوه و ههروابيت هوه دهسته خوشكه كانيشي منداليان ههيه و زوو زوو كه سهردانيان دهكات بهمن دهلي و منيش له و نهينييه شاراوانه ي ئه و بيئاگام، تيگه يشتم كه ئيدي نابيت بيلم زياتر له چاوهروانيدا بيت.

له بهر ئه وه ي له راگه ياندين كارمده كرد، بويه كه وتمه نيو كچ و ژنانه وه هه موان راگه ياندين كار بوون، يهك له وانه زور نهيني كچاني بو باس كردم ئه و ده يگوت:

كه كچ خوازبيني دييت و ره تيده كاته وه، تاخوي شوونه كات چه زناكات كوره خوازبيني كه ره كه ژنبيني، ئه وه خوپه رستيه كي شاراهوي كچانه و له نيو زۆرينه ياندا هه يه، خوشيان نازانن بووان؟ ههروابيت هوه هه ر ئه و ژنه پيي گوتم:

كه كچان دهسته خوشكيكيان شووده كات، نيگه رانيان زياتره له خوشيان له و كاته ي كه له ناههنگه كه ي ئه و هه لده پهرن و شايي دهكهن ئيره يي له هه ناوياندا سه ماده كا، به ئام به سه ر خويان ناهينن و كه دهگه رينه وه

مال و سەربەسەرىن دەكەن فرمىسكى نىگەرانى
بالىفەكەيان تەر دەكات، ئەو ژنە مامۇستا بوو زۆر
نەينى كچانى بۆ باس كردم، دەيگوت:

ئەوانەى دلخوزيان نىيە و لەمالئەو، ھەمىشە چاۋ
لەدەرگان ھەزدەكەن ھەرچى زوۋە كەسىكى نامۇ بىت
و خوازبىنى بكات، كە دەرگای ھەوشەيان دەكرىتەو
باب و برايان دەبىنن و ئەو دىمەنە رۇژانە دووبارە
دەبىتەو ئىسكىان قورس دەبىت و ھەزدەكات دەرگا لە
نامۇگان بكاتەو، زۆر جارانىش كە رىگەى بەكۆلان
دەكەوى زۆرتىن كات لەوى دەمىنىتەو تا كورانى
گەرەك و دەوروبەر بىبىنن.

ھەموو ئەو قسانەى ژنە راگەيانداكارەكە وەك
تیسكەى تەنگ بە مىشكەدا تىپەرین، كارىگەرىيەكى
زۆرى لەسەرم جىھىشت و ئەو شىعەرەم نووسى كە زۆر
لە چىرۆك دەچى:

جيرانه كه مان كچيكي جوانى ههيه

له خویندن دهريان هیناوه

مۆبايلى نيهه و

ناشتوانى بيته بهر ده رگا

به ئام

كه بابى ده چيته مزگه وت

له حه وشه گورانى ده ئى و

دهنگى ده گاته

كورانى هه موو گه رهك.

* * *

كه له ژير ده رگا وه

ئاو ده پرژيته كو ئان

ده زانم كچه كه يه.

* * *

هه ر گو يى له دهنگى من بى

بانگى دا يكى ده كا

وهك بلى منيش هه م.

* * *

دايىكى پۇشاكى بۇدەكۈرئ
بۇيە كەسوارى ئۇتۇمبىلەكەيان دەبن
دەئىيى دوانەن.

* * *

كۈرپىكى گچكەم ھەيە
كە تۇپەكەي دەكەوئتە مالىان
تا تىر ماچى نەكا نايداتەوہ.

* * *

كەمىوانى پياويان دى
ئەو دەرناكەوئ
بەلام كەرۇيشتن
دەچىتە ژوورى ميوان
چونكە بۇنيان جيھىشتوہ.

* * *

ئەو كچە ھەزى زۇر لەخەوہ
تا تىر خەيال بى.

* * *

خوازبېئىنى زۆرى ھەيە

بەختى ئەو

ھىچيان نوپۇز ناكەن.

* * *

ھەمىشە تىنووئىيە

بەئىئى مائىئە تىر نائى

ھەزى

لە قومىك ئاوى دەرەوئىيە.

لەبەرەمبەر خۇشەوئىستەكەشم ھەستەم بە تاوان کرد،
زۆر نىگەرەن بووم و خۇشەوئىستى ئەو دەھىئىندە زىاتر
رژايە ناخمەوئە سەبرى لىبىرەم، بىرپارمدا ھەموو کاتە
بۇ گەئىشتن بەو تەرەخانکەم؟

چوومەوئە مال، ئەگەرچى چەند سالىك بوو دايکەم
کۆچى ھەمىشەئى کردبوو، بەئام خوشک و براژنەکانە
راسپاردوو ھەر ئەو شەوئە وئىو مائىان وەرەبووئىن،
خوازبېئىئىمان کردوو لەبەر ئەوئى ھەردوولا رازى

بووين بهبى كيشه تىپهپرى، زۆرى نه برد ئاههنگمان سازكردوو ههردووكمان ئاسووده بووين، بووينه خيزان و تينوواتى چهندين سالمان له نيو يهكتريدا خاليكردوهوه، بهلام هيشتا بهبى هيلانهو دوورله ماله باوان، بهلكو دواى ئهوه ههموو ماندوو بوونه بۆ نيشتمان، بوومه كرىچى، كرىچى ئهوانهى له كتيبهكاندا خويندبوومهوه (كه خهلكى شوپشگىرو تىكوشهر شههيد دهبن و بازركان و ترسنوكهكانيش دهبخون) ئهوه روژانه تىگهيشتم كه ئيمه داشى دامهين و له چهندين ئويندا بهكار هاتووين، چهند خوين بۆ نيشتمان برپىژى هينده زياتر مشهخورو ديوهمهكان ورگيان قهبهتر دهبى، ئهوه روژانهبوو جياوازيهكانم دۆزىيهوهو ماموستاي بىركارى راستيدهكرد كه هيله يهكتر برهكان ههميشه يهكترى ههلا ههلا دهكهن، ههروهك زانيارىيهكانى ناو كتيبى زيندهوهرزانى كه لهشى مروف گهردوونىكى فراوانهوه لهناويدا چهندين فايروسى زيان بهخش و ئهميباي نهديو ههن، بهلام لهناووشياندا بهرگرييهكى بههيز

دژيان وەستاوۋە بەردەوام لە جەنگىكى نەپراوۋەدان،
 فېربووم كە ئەستېرەكەى ئىمەش ھەر لە جەستەى
 خۇمان دەچىت جەنگى سنوورەكان حەزو خولىيى
 زلھىزەكان جىھانىيان پارچە پارچە كىردوۋە و ئىمەشيان
 بۆ خۇيان كىردۆتە كۆيلە، لەوئۆو بۆم دەرکەوت لە
 شارىكى بچوكى تازە ئازادكراودا چىنايەتى دەستى لە
 بىنەققاقى ھەموان ناوۋە كەچى بىدەنگىك لە پىناۋى
 نەگەرپرانەوۋەى كىلاو سوورەكان تادى دەستەمۆترمان
 دەكات، ئاخىر ئەو رۇژانە ماندوۋ بوون و تىكۆشانى
 كەمىنەيەك لەنىۋ ئەشكەوتەكاندا بەجى مابوون و
 كەس نەبوو بىانھىنىتەو، بۆيە تا دەھات گىانى
 نىشتمانى نەخۆش دەكەوت و مشە خۆرەكانىش لە سەر
 ئەو جەستە ماندوۋە قەبەتردەبوون، منىش لەگەل
 خىزانە بچوكەكەمدا خەرىكى درووستكردى
 نىشتمانىكى بچوك بووین ، ھەموو ئەو بىرەوۋەرىانەم
 لەخۆم دوورخستەوۋە كە لاويەتيان لىستاندم،
 حەزەملىبوو جارىكىدى بگەرپمەوۋە ناو ئەستېرەكان تا

بزانم نھيٰنى ئەم گەردوونە چيىھ! ئەو ھەموو
جياوازيانەى بۆ فريداوينە سەر زەوى و خۇشيان
بەردەوام لە گەشەو درەوشانەوئەدان، ھەزم لىبوو
بچمەوھە مندالى گەمان بەئەستىرەگان بکەم، لەوى
مالۆچکەيەك بۆخۆم درووستبکەم و ھەم لە کرىچيەتى
قوتار دەبەم و دوور لە ئەستىرەگەى خۇشمان ژيانىكى
يەكسان دەدۆزمەوھە، ژيانىبى شايستەى مرؤف و ھەموو
ئەوانەى ماندوو بوونيان لىدەتکى.

ھەروا ھەزم بوو پيش ئەو زانايانە بکەومەوھە گە
ھەندىکيان گەشتنە سەرمانگ و ھەندىكى ديشيان ھەتا
ئىستا بە دەوریدا دەسورپنەوھە، ئاخىر ئەوى خەونى
ھەموانە بەلام من بە تەنيا بۆى دەچم، نھينىەگانى
ئەوى دەدەمە ئىوھە ئىوھەش دەتوانن بىن، بەلام وەك
ئەوھى من دەمەوى دەبىت ئاوا بىن، چوونکە ئەوى
بەشى ھەموان دەکاو بەلام کەس ناتوانى بە ئارەزووى
خۆى فىللا درووست کات، خەيال و خەونى مندالىمە
لەنيو سى ھىواو ئامانجدا تەنيا ئەوھيان ماوھە، گەشتىک

بەبى ئىيۈ دەكەم و دواتر نىشتەمانىكى نوئى لە
ئەستىرەيەكى نوئى دەدۆزمەو، چىرۆكەگانى ئىرە بۆ
ئەوئى و روداوەگانى ئەوئى بۆ ئىرە دەھىنمەو، ئەوئەتان
بۆ روون دەكەمەوۋە كە كىپرەكى زلەپزەكان گەورەترىن
مەترسىن لەسەر تەمەنى ئەو زەويەى خۇمان و ئەگەر
ئاوا بىرۋات ھەموان دەبىت ئىرە چۆل كەين و ئىدى
ئەوسا نە سنوورىك دەمىنى و نە قىلاو نەماتىكى
كرىچى، ھەمووان وەكو يەك دەبن و ئەوئەى مرقۇفايەتى
بىيادىناوۋە جىدەمىنى، وەك جىمانى دروشمەگانى
ئەوئىرۆژى سەردىوارەكان و ئەو نووسىنە سەيرو
سەمەرانەى سەردەرگای ئاودەستەكان، كە بە خەباتى
نەپنى ئەژماركران.

مىۋانى ناۋەخت

ھاتنەۋەدى كارەباۋ بېران و فرەفېرى مۈھلىدەكان
ھەمۋانى ھەراسان كىردىبو، ئىمەش واتا خىزانە
بچۈكەكەمان ھەموو شەۋى گەرما دەيىردىنە سەربان
و لە ئارەقەيدا شەئال دەكىدىن، بەئام بۆمن باشتىن
ھۆكارى دۆزىنەۋەدى نەينىيەكانى گەردوون بو،
نووستى شەۋانەدى سەربان لە ھەسارەكانى نىكتىر
دەكىرمەۋە، بىنىنى ئەۋان دۆزىنەۋەدى مىندالى و
چوونەۋە ناۋئەۋ خەۋنانە بوو كە ھەموان ھەزىمان

لېيەتى ، منىش دەمتوانى بگەرپمەۋە ناۋى و ئەو
زانپارىانەى وەرمگرتبۋون لەۋپياندا بەتال كەمەۋە،
بە مندالى زۆر ھەۋلى ئاشكرا كىردنى نەينىەكانم دەدا
بەلام دەستم نەدەكەوت، بۇيە گەۋرەبۋون ھەندىك لە
ھۆكارەكانى بۇ نىزىكدەكردمەۋە، ئەگەرچى ئەۋەى لە
ئازادى نىشتاماندا دىتم جىاۋاز بوو لەو خەۋنە
گەۋرانەى گەۋرەكان بۇيان باس دەكىردىن،
ھەرۋابىتەۋە دروستكىردنى خىزانىش گەيشتنە بە
ئارەزوۋە خۇشەۋىستى و سىكىسيەكان، بەلام لە
دەستدانى زۆر ئازادىترە كە لەژيانى رەبەنىدا
ھەتبۋە، تا نىشتامان داگىركرابوو ھەموان خۇيان لە
پىناۋىدا دەبەخشى، ھەر ئەۋەندەش لە ئازادى
تېربۋون ئىدى كەۋتنە مژىنى ئەۋ نىشتامانە قور
بەسەرەۋ ھەر بابا بوو بەشىخۇى جىا دەكردەۋە، ئەۋ
رۇژانە نان كەۋتبۋەۋە قورگى شىرو مىلىشپاكان
دەستپان بەسەر تەۋاۋى ژىرخانى ولاتدا گرتبۋو،

ئەۋەدى لەگەنلىنبا تىروتەسەل و ئەۋانئىدى برسى،
ھەمىشە ماندوۋبوونى رۇژانى سەخت و دژۋارى ژيانى
چىياكانيان بەم گەلە داماۋە دەفرۇشتەۋەو لە
راگەياندەنەكانيان ئەو غولەيان ۋەبىر ھاۋنىشتەمانيان
دەھىنايەۋە كە تەرووشكى بەيەكەۋە دەسوتاند.

لەو رۇژانەشدا دروستكردى خىزان پىرپوۋ لە
ماندوۋبوون و ئەو بەرپىرسىارىيەتەيە كە نىشتەمانىكى
بچووك پىۋىستى پىي بوو، ھەروا دەبوۋ ئەورۇژانە بۇ
پشۋودان بە مىشكو دووركەۋتەۋە لە يانە پىر لە
چەكدارەكان لەمالئەۋە خۆت مەستكەي و بچىيە نىۋ
جىھانى تايبەتى خۆتەۋە، تا كاتى ئەۋەت ھەبى
بەسادەيى بىر بكەيەۋە ھەر بەخەيال شتە لە
دەستچۋەكان بگىرپىيەۋە، ھەروەك ئەۋەدى من كردم.

لەو رۇژگارەدا تەنيا ھەفتەي رۇژىكم بۇ مەستبوون
ھىشتەۋە، ئەۋىدى سەرجەم كاركردى بوو، ئەو رۇژانە
خاۋەنى مالىخۇم و سەرجاۋەى داھاتى خۇم بووم،

به تايبه تيش دوو کارمده کرد هم له دهزگايه کی
 راگه يانندن و هم کاری سهر به خوئی بازار ئاخر له
 شاری هه ولیرکریچی بووم و دهبوو هه وئی
 دروو سترکردنی بناغه یه کی توکمه بدهم، تاتووشی
 قهرزاری و برسیه تی نه بینه وه، هه روا به
 خیزانه که شه بلیم ده توانم سهر به رزانه خیزان
 به پړیوه ببه م به بی ئه وهی ده ست بوکمه سه کانم و حزب
 و ئه وانیدی پان بکه مه وه، بویه ئازادانه و له بهر چاوی
 هاوژینه که م مهیم نوش ده کرد، تا ناشیرینییه کانی
 مه ست بوون پاککه مه وه، له بهر ئه وهی وینه یه کی
 ناشیرینی مه سته کانی پیشان درابوو، دهبوو کاری بکه م
 جوانییه کانی کاتی مه سته بوون به چاوی خوئی ببینی،
 هه ر بویه ئه و جارانه ی ده مخوارده وه دواتر کوئی
 ئاره زوو کردبا به یه که وه ده چووین و دئیام کرده وه
 که مه سته بوون جوانییه کانی زیاتره له ناشیرینی،
 تیمگه یانند سهر خو شبوون له دهستی مروف خویدایه و

دەتوانى ئەۋەدى لە كاتى ئاسايى پېتتاكرى بە
مەستبوون ئەنجامى بەدى و سەرگەوتوش بى، ئەو
سەرەتايانە بۆمن پېرپوو لە ئارامى، ئارامىيەك لەنيو
ئالۆزىدا لەنيو گرانىيەكى لە رادەبەدەر خەلگى
پەريشان كوردبوو، بەلام سادەيەكانى ئىمە و رازى
بوون بە ژيانىكى مامناۋەند زۆر بەختەۋەرتەر بووين
لەو چەتەو قۆلپرو مافىيانەى لەنيو مىليشياكاندا
درووستبوون.

ئىدى خواردنەۋەدى مەى ببو بەرنامەى ھەفتانەم و
ئاسودەيىم لەويىدا دەدیتەۋە، ھەلبەتە دەرفەتى
سەرنجدان لە ئەستېرەكان و چوونە ناو جىھانى پېر
لەنھىنى ئەوان ھىشتا ئەو خەونە بەدى نەھاتوۋەم
بوو كە ھەۋلى گەيشتەم بۆيدەدا، بۆيە شەۋانە بەدىيار
ھەسارەكانەۋە خۆم لەبىر دەگردوو لە دوورى ئەوان
رادەمام، پىياسەم بەناوياندا دەگردوو سەرنجەكانى
منداليم لەۋى ھەلدەگرتنەۋە، پىم وابوو دەفرە

فرپوهگانى ئهوان گه يشتوونه ئيمه و دهكرى منيش
بياندۆزمه ووه گه شتيكيان له گه ل بكم، هه موو
نهينييه كان بيئمه ووه بيمه ئه و قاره مانه ي خه لكى
حه سووديم پيئبهن، هه ندى جاريش وامبير دهكرده ووه
چوون بۆوى هاوشيوه ي ئه و گه شتانه نيه كه پيشتر
كردوومن، دوورنويه بوونه وهره گانى سه ر ئه ستيره كان
له وانه ي ئيره درنده ترين و به كونفه يه گونيك
تيكوپيكت بشكين، هيج دهرفه تيك بو ئه ووه
نه هيلنه ووه په يوه ندى به زه ويه ووه بكه ي، يان هه ولى
گه رانه ووه بده ي، خو هه ندى جاريدى وامبيرده كرده ووه
باشه چكارم به و بيركردنه وانويه خو ليره ش ده توانى
خو له جياوازيه زوره كان گيلكه ي و له كونجيكى كریدا
ژيانىكى شايسته بدۆزيه ووه، ههروهك ئه ووه ئيستا
هه مه.

هه روا بيته ووه ليره مرؤفى هه موو شارو ولاته كان
له يهك ده چن، جگه له جياوازي زمان و رهنگ به لام

كېدەلئى بوونە وەرەكانى ئەوئى ئەگەر ھەبن وەكو
 ئىمەن، دوورنىيە ترسناكىن و ئىمە بە دووژمن
 دانىن، خۇ پېچەوانەكەشى راستە، بەلام لە ھەموو
 بارەكاندا باشترە ئەگەر ئەو دەرڧەتە ھاتە پېش
 يەكدوو پېك بخۆيەو و ئەوجار سەڧەرکەى دەنا ھەموو
 ئەو وشەو پلاناھى پېشتر ئامادەت كرددون لەبىرت
 دەچنەو و وەك ئەو رۇزانەى كە خۆت ئامادەدەكرد
 قسە لەگەل كچىك بكەى و دواتر ھەموو وشەكانت
 بىردەچوونەو، يان ئەو كۆرۈ كۆبوونەوانەى
 دەمانبەستن و ھەر كە نۆبەى من دەھات ئەو
 پېشەكەى دامناوو بىلەم، وەھام لىون دەبوو دەتگوت
 قەت بىرم لىنەكردۆتەو، يان لە بەرنامەمدا نەبوو
 زمانم تەتەلەو پەپەلەى دەكرد، ھەموو ئەو خەيالانە
 پىيان دەگوتەم زياتر بىرەكەو و ئەوجار دەگەيە ئەو
 خەونانەى ھەتبوون، تا ئەوئىوارەيەى كە لە
 ھاوینیكى گەرمدا بوو پىداوېستىيەكانى مەستبوونم

ھەمووی حازر کرد، ھەلبەتە کرێچی بووم و لەنھۆمی
 دووھمی خانوویکی قەراغ شاری ھەولێر دەژیاین، کات
 ئیوارەو سەردەمیش فرکانفرکانی میلشیا بوو لەسەر
 شەقامە تازە ئازادکراوەکان، نەبوونی ئاو و کاربە
 نەدانی مووچەو بەرپەللائی ھەرگیز خەلکی تورپ
 نەدەکرد، چوونکە ھێندە خولیاو تینووی ئازادی بوون
 ئەگەر ریشنە نوورانیکان ھەموو نیشتمانیان ئاودیو
 کردبە ھەروەك واشیان کرد، کەس نەھی لێو
 نەدەھات، ئەو رۆژانە بەفری چیا لەبازارەکان
 دەفرۆشراو چەندین کەسی بێتاوانیش لە سەردی
 سەھۆلی کارخانەکان کوژران، شەری براکان و
 سەنگەری سەر کۆشکە بەرزەکان ھەمان سیناریوی
 سەردەمی داگیرکاری بوو، بەلام بە شیوازیکی نوێتر،
 شەقامەکان بۆنی خوینیان لێدەھات و کەس خاوەنی
 خۆی نەبوو، بازرگانانی شەپ ھەرگیز نەیاندەھێشت
 ناشتی پشوو بدات، دەسکەوتەکانیان بەلولە

تفهنگه کانيان به ده دست دهينا، که چی منيش له نيو
ئه م بارودوخه پر له مملانييه دا خه ريکی
دهوله مه ندردنی ئه و خوانه بووم که نيو قاپ جنی
ئه بووشه بقه له ناوهراستی زه ئاته و پاقله ی کولواو دا
سه مای ده کرد، چاوه ری بوو بیچوړینه نيو
په رداخیکی شوشه ی پر له به فری چیاو فیئکی
که مه وه، ئه ویش جه سته م گهرم داهینی و به یه که م
ده ستلیدان مه ستمکاو به شداری ئه و سه مایه م پیبکات
که له گه ل دروو ستردنی یه که م پیکدا توانه وه ی خو ی
له نيو خوینی یاخیمدا به دیده کات و ته وای خه ون و
خه یال و خولیاکانم بو هینده ئاسان ده کات که
ده توانم له دواهمین پیکدا به ده ستیان بینم.

ئه و ئیواره تاریکو گهرمه، ئاویتته به منیکی تینووی
مه ست بوون، یان خو قوتارکردن له ژاوه ژاوی سه ر
شه قامه کان و یه کتری برینه وه خه ريکی دوزینه وه ی
خوم بووم له سه ر ئه و خوانه ی که له پارچه یه ک زه وی

ئەو ئەستېرانە دەچوو كە ھەموو خەون و خوليام
بوون، كەچى ميوانى ناوخت ساتى مەست بوونى بۆ
درەنگانى شەو دواخستم، پېدەچوو روداوهكانى ئەو
شەو دەرگاي بەخت و ئاسمانى بۆمن والا كىردى،
بيانويكى دابىتە دەستم تا لەگەل ميوانە دىندارو
خودا پەرستەكەدا باس لە بوون و دۆزدەخ و بەھەشت
بەكەين، ئەو ميوانە ھات و جىقونى خۇى بۆ كاتىكى
ناديار گەرمكرد، ئەو جىرانەمان بەھۇى ئەوھى
چەندىن جار لە تەلەفزيۇن دىتبوومى دەيزانى
شيوعيم، دەشيزانى نوپژناكەم و سەردانى مزگەوتىش
ناكەم، بەلام زيانم بۆ كەس نىەو رىزى ھەموانىش
وھكو يەك دەگرم.

بۆيە تا خودا خىرىكى بۆ بنووسى زوو زوو دەھات و
ھەولیدەدا بەگەرپىنپتەوھ،

لەھوكاتەى ئەو باسى روبارى شەراب و حۆرىەكان و
بەھەشتى بۆ دەكردم، ئەمن ھەر بىرم لای خوانە

راز او دهكهی سهرده بوو، كه هه موو ئه و شتانه ی له سهر
بوو كه ئه و باسیده كرد، بۆ نمونه نیو قاپ جنه كه ههر
له روباره شه رابه كه ده چوو، زه لاته و پاقله كesh
میوه كانی به هه شت و هاوژینه كeshم بارته قای هه موو
خۆریه كانی ئه وئ، ههر له و كاته شدا ترسی ئه و هم
هه بوو پشيله برسیه كان كه هه میسه سه ریان به نیو
ته نه كه كاندا ده كردوو هیچیان ده ست نه ده كه وت،
به گز ژیشكو دركودا ئیشدا ده هاتن تا زگیان تیركهن،
بچنه سه رخوانه كه م و ریسه كه م بكه نه وه خوری،
میوانه دینداره ناوه خته كه م هه میسه باسی گه رانه وه
بۆلای خوداو به هه شتی بۆ ده كردم، بیئاگاله وه ی
منیش هه زم لیبوو بگه مه به هه شتی خولیاكانم و
گه شتیك به و شوینه دا بكه م كه ئه و باسی ده كا، ئه و
ده یگوت:

قور به سهر، له دوا ی مردن گیانه كان به ره و ئاسمان
ده رۆن له وئ دۆزه خ و به هه شت ئاماده یه، ئاخړه و

گوتانهی ئەوم هەزاران جاریدی بیستبوو، نەدەگرا
دلی میوان بشکینی، بۆیه منیش دەمگوت زۆر حەزم
لەو فرینەیهو دەخوازم بەر لە مردن ئەوه بکەم،
هەرودەك چۆن یەکەم خەونم فرین بوو بۆ ئاسمان،
لەگەل ئامانج پیاسەمان دەکردوو شامان بەسەپان
نەدەزانی، ئیستاش حەزمە نەینییەکانی ئەوی بۆ
ئیره بیئمەوه پیش هەموو ئەو زانایانە بکەوم کە
لەو هتەی شارستانییهت دروستبووه بەدووی
کەوتوون، بچەم و سرووشتی هەسارەکان بۆ میوانەکەو
هەموان بهینمەوه.

دیندارەکەی میوانم دەیگوت: ئەوهی تۆ باسی دەکە
بە زیندوویی نایبینی بەلام بە گەرانهوهی تۆ بۆ
ریراست دواي مردن دەیبینی و خوداش خیریک
بۆمن دەنووسی، منیش جگەلهوهی بیرم هەرلای
خوانەکەی سەرەووم بوو پیمدەگوت:

ئەو رۈيەي جەنابت باسى دەگەي، حەزملۈيە
بەزىندوويى بىبىنم تا دواى مردنم شارەزايىم لەوئ
هەبى بىزىنەبىم و گەسەگانم بىبىنمەو، هەر و ابىتەو
ئەو رۈيەي جەنابتان خولايى منە، زۆرم حەزلىيەو
نەرم گەشتىك دەگەم، خو دواى مردنیش هەبى و
بىبىنم هەر باشتىر و شەرتبى بەتینتر بەدووى ئەو
رۈيەي جەنابتان بگەوم، بەو قسانەي من ميوانەگەم
دەموچاوى دەگەشايەو دەستى بەریشيدا دینا و هەر
ئەلحەمدوليللا ئەلحەمدوليللاى بوو.

هاوژىنەگەم چاى هینا، ميوانە ناوەختەگەشم كەتیر
تەماشای كرد گوتى: ئیشاللا براژنىش بو لەمەودوا
سەرپۆشى لەسەر دەگا.

ئەمیش گوتەم: لەناو مائیشدا؟

ميوانە چاوحیزەگەش گوتى:

بۇنا، ئەگەر ميوانتان هەبوو باشە سەرپۆشى

لەسەرگا و خوداش بەخیری بو دەنووسى.

ئەمىش رىقەم ھەستابوو ھەم لە دواكەوتنەم بۆ
خوانەكەى سەرەووە ھەم لەو تەماشاشا كەردنە
حيزانەيەى ميوانەكەم بۆيە گوتەم:

ئەدى ناكەرى لەميواندارى و لەو كاتانەدا كە
حورمەى مائەكە شتەك بۆ ميوان دەھينى، ميوانەكە
چاوى خۆى داخا؟

ميوانە ناوہختەكە گوتى:

ئاخرچا و ناگيرى ئيمەمانانىش بە نەزەرەوہ تەماشاشا
ناكەين.

لەو شەوہدا ھيچ باسوخواسيكەم نەدەوروزاند، ھەتا
ئەو نەئاخافتبا وەئامم نەدەداوہ، چوونكە
حەزمەكرد زوو بپروا، تا بچم لە سەرەوہ سەمايەكى
دەرويشانە لەگەل ئەو جنە بكەم كە لەچاوەپرۋانى
مندابوو، ميوانە ئيسك گرانەكەشم ميوہشى خوارد
ئەو جار پڤويشت، بۆيە ھەر دواى وى چومە سەرى و
سەرئجمدا تەنھا بەشى يەك پيەك بەفرى شاخى مابوو،

بەفرەگەم تێکردوو يەگەم پيکەم زۆر بەخیرایي
 خواردەوه، چوونکە لەسەر برسێبوون و بەخەستيش
 خواردمەوه هەستم بە شلبوونی جەستەو سەربوونی
 سەرمکرد، قاپيک بەفەری شاخی ديم ئامادەکرد، کە
 لەناو فەلینە سپیەگەدا شل ببۆوه، ئاخەر ئەو رۆژانە
 کارەبا ئی بەقايە نەبوو، بۆیە زۆرینەي مالهکان
 فەلینەیان هەبوو خواردنی ماوهو هەندی میوهو ماست
 لەناو ویدا دادەنرا تا خرانەبن، بەفرەگەم لە سەر
 خوانەگە دانا، سەرنجەدا جەنگەي هاوړيپم بەماتی لە
 سيبەرەگەي منی دەروانی، ئاخەر ئەو لە چاوهروانی
 مندابوو حەزی لیبوو لەنیو جەستەمدا شایي بکات و
 سەمایەکی شیتانەش فیڤی دەمارەکانی منکا، حەزی
 لیبوو هەرچی زوووە لە جیەانی خۆم بباتە دەرەوهو
 هەلمداتە نیو خەيالە بيشەرەمەکان و فیڤرە نامۆیمکا،
 جەنگەي هاوړيپم باش دەمناسی هەرگیز دلۆپيکی
 بەخەسار نادەم و وەك بەشیک لە خوینی جەستەي

خوم ته ماشای دهکهم، بویه ههر جاريك که ئاويتهی
یهکتری دهبین نه شئه و دواتر خه ويکی قولم دهداتی،
ئه وه جگه له پیکه نین و ئه و نوکته بیپهردانهی
له گه ل هاورپیان باسی لیوه دهکهن.

ئه و جنه هه موو کون و که له بهری من شاره زایه
دهزانی له کوئی پشوو بدات و به کویشدا برپوا، ههر
خه نیم دهکا، بویه که پیکی دووه می ده رژیته
جه سته م ئاسوده ییه ک ههر دوو کمان هه لده په رپینی،
دهستی یهکتری دهگرین و پیکه وه به دم گورانیه
خیرا کانه وه سه ماده کهین، له نیو یهکتریدا جیهانیکی
ئه فسوناوی درووست ده بییت، ریک وه کو ئه و هه زو
خه ونانه ی هه موان ده یبینن، ههر چه ند جاريك زیاتر
بچورپیه نیو جه سته م چونکه یهکهم جار بهر لیوم
دهکه وئی یهکتری لسته وه ده ست پیده کات و ئارامی
ته واوی گیانم ده ته نی، خه مه کانم بیر ده باته وه و
دهمباته سه ر نوینه کهم، له ویش له جیاتی دایکم

لايلايه م بو دهكات، باوه شينم دهكاو ورده ورده دست
 به پيلووه كانمدا ديين، دهمباته خه ويكي هيئده قولوه
 لهو شه وهدا هه ولير شاره ئاژن ئاژن كراوه كه م
 چوار جار له لايه ن هيژه ناكوكه كانه وه بگيري و
 بسه ندره يته وه به خه بهر نايه م، ئاخو بويه هه رگيز
 ده سته بر داري جنه كه ي هاوريم نابم، هاوژينه كه شم
 كه ئه م شيوازي مه ست بوونه ي من ده بيني هه رگيز
 نابيه ريگرو هاو كار يشم دهكات، له سه ر خوانه كه م
 داده نيشي و به دهم مه زه خوارنه وه حيكايه تي
 عاشق بوونمان ده گيرپه ته وه، باس له نيگا
 ئه فسوناو به كان ده كه ين، له و چرايانه ي ده مانگوت
 قهت ناكوژينه وه، هه روهك هه تا ئيستاش پين، له م
 خه يال و بير كردنه وانهدا ئاويته ي يه كتر ي ده بوين و
 ته واوي جنه كه ش ده چو نيو جه سته ي منه وه، جه زم
 لينه بوو ئه و جنه سه رشپه قهت بيته ده ره وه، ريك
 پيچه وانه ي ئه و شپه و شورانه ي ده چوونه لاي مه لاو

موشايه خان، تا جنه كه يان له جهسته دهركا، بۆخۆم و به دهستی خۆم پيشوازيم لیده کردوو دهمچۆراندە نیو جهسته مه وه، ئەو له ناوه وهم کاری خۆی ده کردوو له بری ئەوهی شیتما بیر کردنه وهی فراوان ده کردم، ههسته نادياره گانی وریاده کردمه وه و روی خوش ده کردم و زۆر جار ان هه ر له ریگه ی جنه که ی هاوړیمه وه گۆرم ده به ستن و به رامبه ر یه ک هۆردوو به شهر شيعرم ده خوینده وه، ده چوومه ستۆدیۆ و هه ر به راسته و خۆی هه واله گانم پیشکەش ده کرد، سه ره تا ئەو دهره یینه ره ی له سه ر میکسه ر بوو بۆنی ده کردم، ده تگوت نامیری نیستای ده ست پۆلیسی هاتوو چۆیه، بزانی خوار دوومه وه یاننا، که ده یزانی سه ر خوشم یه ک دنیا بۆله بۆلی ده کرد، به لām هیچ چاره ی نه بوو چونکه هه ر چه ند خوله گیکی ده ماو به توور ه ییه وه ده یگوت: هه له ش بکه ی هه قم نییه، که چی به پیچه وانه وه دهر ده چوو، نه ک هه له م نه ده کرد ده نگم

ھيىندە گۈرۈخۇش دەبوو دەسخۇشى لىدەگىردم، كە
شارەزاشم بوو ئەوجارەى پىش ھەوالەكان ئەوئش لە
گەلم دادەنىشت و دەيخواردەوہ.

خۇ ئەگەر ميوانە ناوہختەكەى جيرانمان دواى
خواردنەوہى ئەو جنەى ھاورپم ھاتبا قەت
نەمدەھيشت بىزار بىت، دنيايەك نوكتەى خۇشم بو
دەگرد، شيعرم بو دەخويندەوہو كەمىك پىرسارى دين
و ديانەتیشم دەگردوو باسوخواسى گەردوونیشم
لىدەپىرسى، ئاخىر ھەمىشە مەستەكان وان دلىان
فراوانترو سەخى و زۇرجارىش مندال دەبنەوہ،
ھەندىجار بەگريان و زۇر جارانىش بە پىكەننەوہى
دەگىرن، بۇيە من لەوانەبووم كە دلم بەقسەى خۇش و
پىكەنن دەگرايەوہ، ھەر لەم رىيەشەوہ زۇرجاران
ئەوانەى بەرامبەرم دلخۇش كىردوون، دەمتوانى ئەو
ميوانەش دلخۇش بكەم و دوور نەبوو لە رپى گالتەو
گەپەكانمەوہ ئەو بكەمە ماركىسى و خۇشم دىندار،

يان هەر له جياتى ئاو پيكيك جنى بدهمى و
به سه رخوشى رهوانهى كه مه وه، تا له گه ل مه لاژن تير
قسه ي خوش بكن، به لام چبكه م ئه و پيش
مه ستبوونم هات، ئاخىر وي نه يه كى وام پيشانده دا
ئه گه ر شاره كه ي چوار جار له م شه وه دا گيرابا و
به سندر ابايه وه ميش ميوانى نه با، فيره مه قامه كه ي
خاله تايه رم ده كرد (چه ه چه هه ي بوول بوول) تا
له بهر چاوى خوم بگرى و ژير بيته وه.

بوونه پالھوان

ھەر جنه كەي ھاوړېمه ئەمنی به گەردوون و زۆر
ھاوړی ناساند و تەنانەت بردمیه سەر ئەستیرهیهكو
هینامیهوه، راسته هیشتا بۆم باس نەکردوون، بەلام
زۆری نەماوه دەیخویننەوه، ئەو بوو لەناو برادەرەكانم
کردمیه پالھوان و دواتریش به ئەستیره ی بهختی
ناساندم، ھەرگیز ئەو رۆژەم بیر ناچیتەوه كه
چەندین سال له مەوبەر لەسەر زیی بچوكی پشدر و
لەسەر گۆمی خاسی، لەگەڵ چەند برادەریك لەگەڵ

جنى ھاۋرېم، خەرىكى سەما كىردن بووین ئېمە
لەناۋەندى پېكەكاندا پىاسەمان دەكىرد كە چۆرچۆر
دەرژايە ناخمانەۋە شەپۇلى زىيەكەش ئاۋازو
شەنيەكى فېنكى دەداينى، كاتىك پۇلىك پېشمەرگە
ھاتنە سەر خوانەكەمان و لەبرسان لىۋيان وشك وشك
بېۋە، بۇن ئارەقەيان رۇژەرپىيەك دەرپۇى، ماندوو و
كەنەفت، ھەستت دەكىرد تەنگ و تاقمەكانيان
بوونەتە بارگرانى بەشان و ملانەۋە، كالەو
جلوبەرگەكانيان لە خۇيان ماندووتر ديار بوون، لە
پېستى دەموچاۋيانەۋە برسپەتت دەخویندەۋە، چرچ
داگەرپابوون و ئارەقە يەخەى كراسەكانى بۆر
كىردبوون.

لەگەل ئەۋكاتەباشى ئەۋان ئېمەش ھەموان
لەبەريان ھەستائىن و توند باۋەشمان پىداكىردن، تاقم
تەنگو نارنجۆك و ئەۋ شىروشىتالەى لە خۇيان
بەستبوو لە كەلەكەۋ وركى ئېمە دەچەقى و
ماچەكانىشيان سوپر سوپر بوون، خەلگى

شارۋچكەكەى خۇمان دەرچوون و يەكتريمان باش
دەناسى، ئەو خواردنەى هېنابوومان لەبەردەميان
دامانناو وەكو ھار خەرىكى پاروو كىردن بوون، يەك
دووئىكيان ئەوئەندەيان برسى بوو قەراغى نانەكانى
سەرخوانەكەيان لولدهداو پييش پشكەگۆشتەكان
ئاوديويان دەكرد، ئەمن ئەوساتە زۆر نىگەران بووم،
جەكەى ناو جەستەم پالينام و چەند فرميسكىك
رژان، تىگەيشتم ئىمە لە كەيفوسەفاى خۇمانداين و
ئەو پيشمەرگانەش بە برسىەتى و شرودرى بوونەتە
پاريزەرى ئىمە، چەند رقم لەخۇم و ئەوانىدى
ھەستا، دوو هيندە پيشمەرگەكانم خۇش ويست، ھەر
بۆۋەى تەرىق نەبىنەۋە بەدەستى خۇم گۆشتەم بۆ
دەبرژاندىن و دەدانى، بەدەورىاندا دەھاتين و
دەچووین و چۆنيان حەزلىبا وامان دەكرد، ئەوانيش
ئەمەيان دادەنىشتاندهۋە دەيانگوت:

دانىشتنەكەشمان لىتتىكدان، ئەگەرچى هېشتا ئىمە
قوتابى بووین و ھەمووشمان سەر بەوان بووین،

دوای نانخواردن كەوتنە ھەوال پەرسینی ناو شارو وردە وردەش پیکیان بۆ خۇیان دەکرد، لەگەڵ چۆرپانەوہی پیکەکان بۆناو جەستەیان جنەگەى ھاوړیم سەمای دەکردو و ئەوانیشی دەکردە یەكپارچە پۆلا، شەرمی دەشکاندن و ترسی دەرەواندەوہ، لیویان تەر بۆوہو كولمەکانیان سوورداگەرپانەوہ، خەندەو خۇشى گەرپایەوہ سەر لیوہکانیان، تاقم تەفەنگەکانیان لەخۇیان کردبۆوہو لەگەڵ ئیمە بەشدارى خۇشیەکان بوون، ئامۆژگاریان دەکردین و ھانیان دەداین لە خویندن بەردەوام بین، ئەو رۆژانە وەکو ئیستا نەبوو، پێشمەرگە ھیچی نەبوو بۆیە لە ھیچیش نەدەترسا، چاوەرپیی پۆست و پاداشت و قیلاو مووچە نەبوو، خۇشەویستی ئەوان دلی ھەموانی تیر کردبوو، ئومید بوون و لەسایەى ئەوانەوہ بوو ئیمە دەمانتوانی دەنگ بەرز کەینەوہ، ئەوساتە ئیمە لەناو خانوخواردنەوہو خۇشى خۆماندا بووین، کە یەكێك لە پێشمەرگەکان قەت نەبخواردبۆوہو ئەو رۆژەش تەنیا نانی لەگەڵ

دهخواردين، دواى نوپژ کردن، لهسهه ئه و چهوه
 خاوينانهى ئاو لايدا بوون، جلهگانی داناو چووه ناو
 گوڤمى خاسى تاخوى بشوا كه چى به پهله قازده كهوت،
 يه كهه كهس كه خوى هاويشته ناو گوڤمه كه من بووم،
 چونكه ئاگردانه كهى به بهرد درووستمان كردبوو نزيكى
 گوڤمه كه بوو و منيش خهريكى چالينان بووم، هه روا
 بيتهوه جنه كهى هاوپيشم بوو پيى گوتم:

دهى روژى توپه، باوهشم ليداو ريشه دريژه
 خوساوه كهى كه هيشتا ئاره قهى نيو چياى پيوه بوو،
 كهوته سهه شانم، كه سهه رنجم له چاوه كانيدا پرپر بوو
 له ترس، پهله قازدهى مردن منى توند به خوپه وه
 نوساند، رهنگى سپى و دهسته گانی سارد سارد بوون،
 زور به خيراى هه ناسهى ددهاو دهيوست بايى چهند
 كاترميريك له يهه ساتدا هه ناسه وهه گري
 نه كو جاريكيدى نقومبى، چسته چستىكى ليوه دههات
 پيمو ابى شادهى دههينا، دههگوت: خودايه فريام كه وه،
 به لام له من بترازى يهه كه سیدی له ناو ئاوه كه نه بوو،

هەر تهگانیکیش که به رهو که ناری ددها شه پۆلیکی
بازنهیی به دهوری ههردوو کهماندا ده کردوو ئه رکیشی
گرانتر ده کردم، ههستم ده کرد ئه و به ههردوو پیی
له زهوی دهگه پری لاقی ناگاتی و دهیهوی خۆ به منه وه
هه ئواسی، منیش چوونکه ماسی نیو ئه و زییه بووم،
روژنه بوو دوو کاترمیر له ویدا مه له نه کهم، خۆم له
دهستی قوتار کردوو له پشته وه پرا پرچیم گرتوو
به رزم کرده و، به هه موو هیزی خۆم و هیزی
رۆیشتنی زییه که پالیکم به رهو که نار پیوه ناو دواتر
به دووی خۆمدا رامکیشا، له ماوهی ته نیا یه ک خوله کدا
زیاتر له بیست مه تر ئاوه که به رهو خوار رایداین
هیشتا هاوپی و هاوسه نگه ره گانی که ئه وانیش به
هانایه وه هاتن، ئا و نه گه یشتبووه ناوکیان که لاقی
ههردوو کهمان گه یشته زهوی، ئه و ساته تیگه یشتم
مردن کهس ناناسی و ترسیکه پاله وانه کانیش له
په لوپۆ دهخا، ئه وان له دیدی ئیمه وه ئه فسانه بوون
جیگه ی ئومیدو له ئیمه جیاوا تر بوون، که چی یه ک

لەو شەھىنانە توند خۇى بەمنەوہ نوساندوہو
بوومەتە جىگەى ئومىدى ئەو، ھاوار بۇ خودا دەباو
خۇ بەمنەوہ ھەلدەواسى، ھەرچۇنىك بىت بەو
شارەزايىەى لە مەلەکردندا ھەمبوو پىشمەرگەگەم
گەياندە رۇخى گۇمەگەو بەھاوکارى ئەوانىدى
بەھۇش خۇيمان ھىنايەوہو جلەکانى لەبەر کردەوہو
دوور لە زىيەگە دانىشت، ئەوانى دىش ھىندەيان
باسى پالەوانىەتى منکرد، چوبوومە پەرپەرەى
ئاسمان و زياتر لە دووجار بەرپرسى پىشمەرگەگان
بەدەستى خۇى پىكى بۇ تىکردم، لەلای برادەرەکانىشم
ھىندەيدى شىرىن بووم، ئاخر ئەوہى پىشتر گەداواى
گەوچكىکم لىکردبا نەيدەدايە دەستم و دەيگوت: خۇ
تیتدا نەشکاوہ دەستدرىژگەو بىبە، ئەو وەختە
خەرىكى وشککردنەوہى جلەکانى من بوو.

بەيەكىك لە ھاورپىيەگانم گوت:

چايەگە بووہ ئەگەر ئەزىت نەبى؟

ئەۋىش يەك پى راست بۆۋەو چوو چاى بۆ
هەموومان ھىنا، دئىيام پىش روداۋەكە پىمگوتبا
جرتى بۆ لىدەدام، كە چايەكەى لەبەردەمم دانا
ھەستام و چايەكىشم بۆ پىشمەرگە نىۋە خنكاۋەكە
برد، ئاخر ئەو دوورلە زىيەكە دانىشتىبوو دەترسا،
ترسانىك پىم وانىيە قەت لەبىرى بچىتەۋە، بەيەكەۋە
دەستمان بە چاخواردنەۋە كرد، ئەو لەۋكاتەيدا كە زۆر
سوپاسى منىدەكرد، پىشى گوتەم:

لەۋكاتەى نقوومبووم مندالىم ھاتەۋە ياد، لەژىر
ئاۋدا رستەيەك لە بىرەۋەرىەكان ۋەكو تىسكەى
تفەنگ بەمىشكەدا رەتبوون، ھەردوو مندالەكەم زۆر
بەجۋانى دىتن، بۆيە ھىندەى خەمى ئەۋانم بوو
نىۋەھىندە خەمى خۆم نەبوو، خەمى ئەۋەم بوو، دوو
مندالەم ھەيەۋ دەزانن ئەۋشەۋ دەچمە لايان، لە
نەغەدەى ۋلاتى ئىران ديارىم بۆ كرىون و تەمام وايە
ئەمشەۋ بياندمى، شتىكم لىھاتبايە ئەۋان ھەر لە
چاۋەرۋانى من و ديارىەكاندا دەمانەۋە، راستىەكەشى

شەش مانگ دەبىت نەمدىون لەوانەيە ھەرنەيان
ناسمەو، ئەدى ژنەكەم بە بىلاھى ئەوھندەدى غەرىبى
دەكەم خەرىكە شىتېم بۆى.

كە قسەى دەگرد لىوى زەرد ببوون، دەستى دەلەرزى
و بەزەحمەت چاپەكەى بۆ ھەلدەگىرا، پشتىشى لە
ئاوھەكە كەردبوو، دياربوو مردنى بەچاوى خۆى دىبوو،
لە راستىشدا روح شىرىنە، كە مردن نزيك دەبىتەو
ترس داواى خۆبەدەستەو دەدانت لىدەكا، خۆ ئەگەر
رووبەرووى ببىەو ترس ھەلدى، ئەگەر خۆش
بەدەستەو بەدى بۆخۆيت دەبا.

ئەمنىش دلخۆشىم داىەو ھىوام خواست ھەرگىز
مندالكانى بى باب نەبن، ئىدى ئەو رۆژە بۆمن
كرانەو ھى بەخت بوو، دەرگاى چوونەچىام بۆكەوتە
سەر گازەراى پشت، پىشمەرگەكان بەتېروپرى، بە
سەرىكى مەست و دواى تارىك داھاتن خۆيان
بەشارىداكردوو بەرەو ئامانجەكەى خۆيان رۆيشتن،
منىش لەوكاتەو ھىندەيدى بوومە ھاورپى جنە

سەرشىتەكە، ھەمىشە لەسەر خوانەكان تەنياو تەنيا
سەمام لەگەڵ ئەو دەگرد، ئەو منىكرده پالەوان و
منىش برىارمدا ھەرگىز نەيگۆرم، ئىدى چۆن ئەو
رۆژە لەبىردەكەم و ھەمىشە لەيادەودەريەمدا
دەمىنئىتەو، ئىستاش كە دەمەوى گەشتىكى دوور
بەكەم ئەو ھە جنى ھاوړىمە لەگەڵم دىت و دەمپارىزى،
ئاشناى سوړى خوينمەو ھەنگاوەكانىشە نەرم و
ھەلىم دەكا، ھەركوئى بوى لەگەلى دەرۆم
دەيچۆرئىنمە نىو خوينمەو ھەو با لەگەل خوى بمبا.

چوونە ناو گەردوون

خوانى ئەو ئىۋارەيە لە تەنكىدەدا، مەبەستم ئەو
ئىۋارەى ميوانە ناوہختەكەمان خواردنەوہى دواخستم،
دووا پىكى جنەكەى ھاوپرېم لە چاوەرۋانى چۆرانەوہى
بوو بۇناو جەستم ، لەگەل يەك دوو دەنكە پاقلەى
كوئاو پىكەكەم ئاودىوى گەدەم كردوو ئىدى خوانى ئەم
شەوہ درەنگە بەكوئا ھات، نەبوونى كارەباو تارىكى
شەو ھىندەيدى ئەستىرەكانى دەگەشاندەوہ چوومە
سەر تەختەى نووستن و سەرنجم كەوتە سەر ئەو گەلە

ئەستىرانەنى لە مندالىيەدە رۇزايونە نىۋ بىرمەدە، ئاخىر خەيالى مندالى ئاۋايە پىتۋايە دەتۋانى بە ئارەزوۋى خۇت ئەستىرەكان كۆكەيەدەدە لە باغەلىيان ھاۋىيى، چەندت خەزلىيە بۇخۇت بىانبەي، ئەو ئەستىرانە لە خەيالى مندالىدا دەكو ئەو وردە چەوانەن روبار لايداۋن، يان ئەو ماسىيە بچوۋكانەن كەنارگىر بوون، بەلام بەگەورە بوونى تەمەنت ئەوانىش لەنىۋ ھزرتدا گەورە دەبن ھەربۇيە سەرنجى ئەو شەۋەم بۇ ئەوان جياۋاز بوو، ئاخىر ميوانە ناۋەختەكەمان بەدرەنگى خىستبووم، بۇيە زووتر جىنەكەي ھاۋرپىم رۇزاندە نىۋ جەستەمەدە، سەرم دەسوراۋ لە گەۋرەيى و زەبەللاخى ئەستىرەكانەم دەروانى، يەككىك لەو ئەستىرانەنى لە ھەموان گەشترو جۋانترو بوو لە دىدى مندا چاۋى لىدادەگرتەم، جىنەكەي ھاۋرپىشم لە ناۋەدە كارى خۇي دەگردوۋ بەرەدە سىرپوونى دەبردەم، پىي دەگوتەم:

تۆ پالەۋانى چۆن تۋانىت شەھىنىك لەناۋ گۆمىكى قول رزگار بىكەي ئىستاش دەتۋانى گەشتىكى دوور

بكهى، ئەوئى جىگەى خەونەكانتەو برۆ نەينىيەكان
بىنەو، لەوكاتانەدا سەرم وەك ئەو دەفرانە دەسورا كە
لە گوڤارەكان خويندبوومنەو و لە فىلمە خەيالىەكان و
گرىندايزەردا دىبوومن، نازانم بۆ ھەر جاريك كە
مەستدەبم و دەكەومە سەرپشت ئاسمان خول دەخوا،
دەسورئى و وادەزانى ھەرچى خويىنى جەستەتە بۆتە
جن و ھوروزم بۆ ناو مېشكت دىنى.

جەكەى ھاورپم ئەو جارەش كارى خوى كر دوو
ھەئىدامە نىو دەرياي گەردوونەو، وەكو سۆپەرمان
لەنىو گەردووندا لە گەشتدا بووم، يەك يەك
ئەستىرەكانم بەسەر دەكر دەو، ھەندىكيان وشكوبرىنگ
و تۆزاوى ھەندىكى تريان ھىندە سوتا بوون، ببون بە
خەلۆز، بەچاوى خۆم ئەوكونە رەشە زەبەللاخانەم
دىتن كە داىەنى يان جىگەى لەدايك بوونى
ئەستىرەكان بوون، جگە لە دووربىنى ھابل و بنكەى
ناسا و ھەندى ئامپىرى بالدار كە مانگى دەستكرديان
پىدەلئىن چىدىم لە خولگەى ئەستىرەكەى خۆمان

نەدى، ئامانجى برادەرى تەمەن پېنج سالەم ھاتەوۋە ياد،
 چاوم لىدەگىپرا ئومىدم بوو بىبىنمەوۋە چونكە دايكە
 گوتى: لە گەل فرىشتەكان چۆتە ئاسمان، منىش ھەر
 لەو ئاسمانەدا بەخەون دىتم و پىاسەمان دەگرد، ئى
 خۇ منىش ئىستا لەنيو ئاسمانم بەلام لەوئىش
 نەمدۇزىيەوۋە، تىگەشىتم كەئىدى ئامانج بۇ ھەمىشە
 بىزبووۋە، يان خۇى بىزگردوۋە ھەروەك ھەموو ئەو
 كەسانەم كە رۇيشتن و بۇ ھەمىشە نەمدىتنەوۋە،
 دەرۇيشتەم و وەكو بالئندە بە بۇشايدا دەفرىم، جگە
 لەمن ھىچ تەنىكى دىكە لە بۇشايدا نەبوو ، بالئندە
 لەوئى نەدەژيان و بىدەنگى تەواۋى گەردوونى داگىر
 كىردبوو، ئەو روناكىە تىشك باوانەى نىازگيان
 پىدەگوتن كە ھەندى شەو دەماندىتن و بەبەرگە
 ھەواى زەوى دەكەوتن، دەيان گوت ئەوۋە گيانى پىاۋيىكى
 گەورەيە دەپرۇئى، لەوئى ھەبوون، بەلام روناكيان نەبوو
 ھەروا بىتەوۋە زۇر گەورەو زەبەللاح بوون ، كە
 بەتەنىشتمدا رەتدەبوون ھەستم بەگەرمى و ئەو

ھاشىيە دەکرد كە لىيانەوۈ دەردەچوو، بە ھەزارانىان
 بەنىو گەردووندا وەك تىسكەى تەنەنگ لە
 كەوتندابوون، لەو ساتانەدا رىك تەقینەوۈ گەورەكەم
 ھاتەو ىاد كە زانىان دەلین ھىشتا گەردوون لە
 تەقینەوۈدایەو دواتر ھەموو بەردە زەبەللاھەكان بە
 ئەستىرەكەى ئىمەشەوۈ دەگەرپنەوۈ شوینی خۆيان،
 ئەو جىھانە ھىندە فراوان بوو رىك ئەو ھىلە تەرىبانەم
 ھاتەو ىاد كە مامۆستای بىركارى دەىگوت ھەرگىز
 بەيەك ناگەن، تىگەىشتەم ئەو گەردوونە نە سەرەتای
 ھەيەو نەكۆتایى، خۆ كاتىك ترسى بزربوون و
 گەرپانەوۈ بۆسەر ئەستىرەكەى خۆمان دلى
 دادەخورپاندم، ئەوۈ جنەكەى ھاورپم دلتىای
 دەكردمەوۈ كە ئەو شارەزای گەردوونە، جگە لە
 سەرسوران و گەرمى ئەستىرەكانىدى كە وەكو
 رەشەبایەكەى لای خۆمان دەیلەراندمەوۈ، ھەستم بە
 ماندوو بوون نەدەكرد، زۆر گەرپام چەندىن گەلەستىرەو
 ھەسارەو كۆمەلەم دىتن، بەلام رەنگى ھىچیان وەكو

ئەستىرەكەيمە جوان نەبوو، زۆرىنەيان لەنيۆ تەمدا
 بزرۇ ھەندىكىيان خۆلەمىشى، لەسەر چەندىن
 ئەستىرەش نىشتمەو، جگە لە بەردى زەبەللاخ و
 قۇرت و شوينى سوتان يەك گيانلەبەرىشم نەدیت،
 زۆرىنەى ئەو راستیانەم بۆ روون بۆوۋە كە زانايەكان
 پىشتراستيان كىردبۆو، ئەوئەندە نەبى كەمن بەبى
 پۇشاكى ئاسمانى و ئەو بوتلە ئۆكسجىنانە بووم كە
 پىاوانى ئاسمانى لە خۇيانى دەبەستىن و نەشەدەخىكام،
 بەتەنى و بەنيۆ جوانيەكانى گەردووندا لەھاتووچۇدا
 بووم، بىرم لە گەورەيى گەردوون و درووستكەرەكەى
 دەكردەو، ھەندىجار چاوم لىدەگىرا، ئەگەر
 درەوشانەوئەيەكى جوانم دىبا پىم وابوو ئەوۋە خودايەو
 نابىت لىي نزيك ببمەو، چونكە دوور نىيە بە
 روناكىەكەى ببمە خۆلەمىش، بەلام كەبەناويدا
 رەتدەبووم ئارامىەك گيانى دادەگرتەم و جگە لە تەم و
 ئەستىرەيەكىدى ھىچم نەدەدى، بۇيە ھەر ئەوكاتانە
 بىرم بۆ ئەوۋە دەچوو كە ھەلەيەك لە تىگەيشتىن من بۆ

خودا ههيه، ناشى ئه و ئه و روخسارو وئنه پاك و
 بئگهردانه بئت، كه لهسهرزهوى له ئيمهيان گهياندوووه،
 بهلكو ئه و توانايهكى ونه، وهك ئه و موگناتيسهى كه
 هيژى كيشكردى ههيه و نايبينين، بهلام به توانايهكى
 زور بههيژترى ناديار كه زالّه بهسهر ئه و خولانهوانهى
 ئيستاكه من له گهردووندا دهيانبينم، گهردوونيك جگه
 لهمنيكى زيندوو يهك گيانلهبهريشى لئنييه.

خهريكدهبوو دئنيا بيمهوه كه ئهستيرهكهى ئيمه
 تاقانهيه و جگه له و ژيان له هيچ شوئنيكىدى نيه،
 بهلام جنهكهى هاوړيم ههر سهرمنا تهواوى جهستهى
 داگر كردبوو، دهيسوراندمهوه له ئهستيرهيهكى نزيك
 كردمهوه رهنگا و رهنگ، جياوازبوو له ههموو ئه و
 ئهستيرانهى سهردانم كردن، يان لهدووروه دهمديتن،
 دلمكرايهوه و خهونهكانم لهوى كهوتبوون، چونكه جگه
 لهرهنگهكانى ئيره چهندين رهنگى جياواز
 دهرهوشانهوه، بهره و ئهوى بهخييراويهكى زور
 دهرؤيشتم، لهگه ل نزيكبونوهوم بهر بهرگه ههواى

ئەۋى كەۋتەم، چاۋەپى بۇوم بىسوتىم يان لە سەرمان
 بىمە سەھۆل، بەلام وادەرنەچوۋ سەرەتا ھەۋايەكى
 فىنك ئارامى كىرمەۋە دواتر بۇنى گىاۋ گول و ئەۋ
 رۋەكە بەھارىانەم كىرد كە لەسەر زەۋى ئىمە ھەبۇون،
 ھەرچەند نىزىكتىر دەبۇومەۋە، زىاتىر خەۋنەكانەم
 دەھاتنە دى، فرىن لەنىۋ بەرگە ھەۋاى ئەۋىدا زۇر
 خۇش بوۋ، ھەرگىز ئەۋ ترسە لەدلمدا نەبوۋ كە بەر
 زەۋىەكى رەق و تەق دەكەۋم و ھەموۋ گىانەم دەشكى،
 لەساتىكى زۇر خۇشدا بۇوم ھەستەمكىد جارىكى دىش
 فرىوم بەلام ۋا بەرزو دۇور نا، ھەر لەۋكاتەدا بوۋ كە
 فرىنەكەى سەر زەۋىم بىر كەۋتەۋە كاتىك مىردمندا
 بۇوم و تازە پايسكىلىكى نۇيم كىرى بوۋ، لەنىۋ گەپەكى
 خۇمان پىاسەم دەكردوۋ پىم ۋابوۋ لەم دىنبايەدا جگە
 لەمن كەسى دى تىدا نىيە، پايدەرم لىدەداۋ چاۋم لە
 درزى دەرگاۋ ئەۋ سەربانانە دەگىپرا كە ھەمىشە كچە
 ناسكۆلەكانىان لىدەردەكەۋتەن، ئاخىر بۇ ئەۋكات پايسكىل
 ۋەك ئۇتۇمبىل ۋابوۋ، ھەموان تۋاناي كىرىنىان نەبوۋ،

ئەمن لە خەيالى خۆمدا بووم، كاتى كۆتريكى پەرلەپيى
 بەلەكى سىي و قاوھييم ديت لەسەر سويبانىكى تازە
 درووست كراو نىشتبوو، خانوگە هيشتا ديوارى
 حەوشەى بۆ نەكرابوو ھەربۆيە لميكي زۆر لە سەر
 شەقامەكە رۆ كرابوو، ئەميش لەخۆشى كۆترەكە
 چوونكە خۆشم كۆترم بەخيۆ دەگرد پاسكيلەكەم لە
 تەنيشت لەكە داناو بەديوارى پشتەووە سەرگەوتمە
 سەربانەكە تا كۆترەكە بگرم، خۆم گەياندە سەرى و
 دلشەم ھەر لای پاسكيلەكەم بوو، سەرەتا سەرنجەم لە
 پاسكيلەكەدا چ ببينم چاوم چۆ پشتى سەرم، منداليك
 كە نەمدەناسى خەريك بوو سوارى پاسكيلەكە دەبوو
 تا بيدزى، منيش دەرفەتى ئەووم نەما بە جيگەى
 سەرگەوتنم بيمەووە خواری، بۆيە بپارمدا بازدەمە
 سەر لەكە ئيدى جگە لەو ريگەيە چيديم بە ميشكدا
 نەھات رام كردوو بەھەموو ھيژم لە سەربانەووە خۆم
 فریدا، بۆ يەكەم جار فرينى ماوہ دريژمدى هيشتا لە
 ئاسمان بووم ديتەم كورە دزەكە ئاورى لەمن دايەووە،

ئەۋىش كەدېتى پرچوكراسەكەم لە ئاسمان با دەيبات و
 كەسېك بائى گرتوۋە بەرەو روويدى، بۆيە خىرا
 پايسكىلەكەى فرېداۋ رايكرد، فرېنى من چەند
 چركەيەكى خاياند، بەلام ھەر لە ئاسمانىش بووم كاتى
 ھەستەمرد ناگەمە سەر لەكەو لەسەر قىرتاۋەكە
 دەكەوم ھەربۆيە خۇم ئامادەكرد بۆ كەوتن، ھەناوم
 چوبوۋە سەرى لاقەكانم بە مامناۋەندى رەفكردن
 لەگەل بەرزەۋى كەوتەم شەپۆلىك لە بنى پىمىداۋ لە
 تەپلى سەرم دەرچوو، بۆيە ھەر لەو كاتەدا بە ھىزى
 كەوتنەكە خۇم خلۇر كرددەۋە جگە لە نازارىكى سەختى
 جومگەكانم نەمەھىشت ھىچ شوپىنىكم بشكى، بەلام سەرو
 گىژو وىژ بووم، پايسكىلەكەم لەسەر شەقام كەوتبوو و
 منىش خۇم گەياندە سەر لەكەو لەسەر گازەراى پشت
 لىي درىژ بووم، لەنىۋ ئەو ھەموو نازارەى خۇمەۋە
 سەرنجم كەوتەۋە سەر كۆترەكە، ئەو ھەر لە جىگەى
 خۇى بوو، منىش شەكەتوماندوو تواناى ھەستانم

نەمابوو، كاوسىنى جيرانىشمان ئەو دىمەنەى بەچاوى
خۇى دىبوو بۇيە خۇى گەياندە لام و پىى گوتەم:
هەتتو ئەو لەخۆت بىزارى؟ لە ئاسمان دىتمى
دەفرى، ئەو بۇوات كىرد؟ ئەمىش لەراستىدا نەك
تواناى وەلامدانەوہەم نەمابوو خواخوام بوو كەس
لەجىيخۆم نەجولئىنى ، پىم گوت:
هىچ نىيە سەلامەتەم.

ئەویش هەلى گىرمەوہەو لەبەر خۇيەوہە گوتى:
دەلئىن مندال فرىشتەى لەگەلن بەو خودايەى وانەبا
وہەك شوتى دەتەقى شوكر هىچت لىنەهاتوہە،
پاسكىلەكەم هىنايەوہە لاىخۆم و سەرنجەدا كۆترەكە هەر
لە جىگەى خۇيەتى، بەلام ئەوہى زۆر سەرسامى كىردم
نەمزانى بە چ عەقلئىك لەو دوورىە خۆم هەلداوہە، دلەم
هەرلای كۆترەكە بوو، مندالە چەتونەكەم لەياد نەماو
هەندە ئازارىشم هەبوو هەر نەمتوانى سوارى
پاسكىلەكەم بىمەوہە.

ئىدى ھەر لە ئاسمانى ئەستىرە نۆيىھە كە بووم و
 نىزىكى خاكى ئەوى بوومەوھە كە ئەو فېرىنەى بۆم باس
 كىردن ھاتەوھە يادەوھە رېم، زۆرى نەبىردوو بە ئارام و
 نەرمى پىيەكانم كەوتە سەر خاكىكى نامۆ و پىلاوھەكانم
 لەناو مېرگىكى نەرمونىاندا تەرىبوون، بۆنى پونگ و
 خورەى ئاويىكى كرىستالى ئاويىتە بەھەوايەكى پاك،
 (گەشتى ھەورامانى مامۇستا گۆرانى شاعىر) زەويە
 كلۆلەكەى خۇمانى بىر ھىنامەوھە، دەموچاوم شوشت و
 تىر لەوئاوھەم خواردەوھە كە رىك لەئاوى كانىھەكانى
 خۇمان دەچوو، كە لەدەم روباھەكان و بە قەدپال و
 چىياكاندا شۆردەبنەوھە رىبوارەكان تىر ئا و دەكەن، ئەو
 پروسكو كارىزانەيان بىر ھىنامەوھە، كە لەگوندىھەكان
 ھەبوون و سەقاو تىرى كەرەكانى لىپىردەكىردن و بۆ
 مالىنى دەبىردن، بەخواردەنەوھە ئاوەكە كەمىك ھىور
 بوومەوھە ئەو سەرسوپرانەم نەما كە پىشتر جنەكەى
 ھاوپىم دايبوومى، كەللەم ئاسايى بۆوھە، بەلام
 ھەرچەندى ئاوم دەخواردەوھە بىرم نەدەشكاو ھەستم

بەتېربوون نەدەگرد، چياو زەمەندى كاكى بەكاكىم
ديتن، جۇرەھا بالئەدى ھاوشىۋە سەر زەۋىيەكەى
خۇمان دەفرين، ھەندىكىان چينەيان دەگردو و ئەۋەى
ترس بېت نەيان بوو، لەمن نزيك دەكەوتنەۋەو لەسەر
شانوملم دەنيشتنەۋە، نەمەى باران و سروشته
دلگىرەكەى زۇرى دارودەۋەن و ميوە جۇراو جۇرەكان
ئەو بەھەشتەى بىر خستەۋە كەميوانە ناۋەختەكەمان
بۇيباس دەگردم، پىموابوو ئەمن بەھەشتيم و بەبى
فيزاو لىپچينەۋە، بەبى پەرىنەۋە بەسەر تالە مەكەدا
گەيشتومەتە شوينى خۇم و ھەربىنە حۇرىەكان
بەپىرمەۋە ھاتن، ئامانجى برادەرى مندالىم دىتو
فرىشتەكانىشى لەگەلە، ماموخالەكانم باب و داك و
خوشك و برا مردوۋەكانم لەۋين و دەيان دۇزمەۋە،
ئىستا ئەوان لە چاۋەرۋانى مندان و زۇرنابا دەست
لەملانى يەكترى دەبين، لەۋيش بىرم لەلاى ھاوسەرەكەم
بوو ئاخىر ئەگەر حۇرىەكان بىن ئەو لەۋينىيە كەۋاتە
نابىتە يەككە لەۋان، چونكە ئەو ھەرزىندەۋە لەسەر

زەۋيەكەي خۇمانە، چاوم لە روبارى شەراپ دەگىرا
تەۋاۋى ئەو جۇگەو ئاۋانەي دىتمەن رىك ۋەكو ئەۋانەي
لايخۇمان خورەيان دەھات ۋ بېرەنگ بوون، ھەستەم
بەھىلاكى جەنكەي ھاۋرېم دەکرد، بۇيە ھەزم
چوۋبوۋە قومىك لەو شەراپە كەچى ھىچەم نەدى، بەلام
سروۋشتە ناۋازەكەي مەنى بۇخۇي بردبوو چاوم
كەۋتبوۋە سەر جوانىەكان ۋ خەيالىش تەۋاۋى مندالىم
ۋ لاۋيەتى دەدواندم، ئەو رۇژانەي بىر دەھىنامەۋە كە
بەدۋاى لىكردنەۋەي خرنوۋكو ھەلگەندى گىرگازو
خواردنى توتىرگەۋە مندالىمانى ھەراش دەکرد، ئەو
رۇژانەي لاۋيەتى كەنىگاي كچىك بەس بوو تا خەيالى
شەۋانەمان ئاۋدا، رۇژانىك بەنيو گوللەكاندا دەرۇيشتىن
ۋ دوژمنمان ھەراسان كردبوو، ئەۋكاتوساتانەي لەنيو
ئاھەنگى ژنگواستنەۋەدا بىرم ھەر لايقورسى ژيان بوو،
ئاخۇ دەرفەتىك دەبىت تا بتوانىن ژيانىكى شايستە بۇ
خىزانەكەمان درووستكەين؟

لەو خەيالانەدا بووم كە جنەكەى ھاوړيّم سەرنجى
 خستە سەر ئەو جىپييانەى كە ھەر لەھى پيى خۆمان
 دەچوون، بەريگەيەكى وشكى ناودارستاندا دياربوون و
 جيّمابوون، خەيالّم پچراو پيموابوو خەلكى تريش
 پيش من ھاتونە ئيره بۆيە بەويدا رۆشتم،
 جىپيەكانە ھەلگرتن و ديمەنى سەرنج راکيشى ئەولاو
 ئەولاي ريهەكە ھەميشە خەيالى دەبردمە لاىخوى،
 پيدەچوو ئەو شوينەى من بوى چووم ھەميشە بەھار
 بيت، چوونكە گياى زەردوو وشك نەبوون، ھەنگاوەكانە
 لەسەر ئەو ئەستيرهيه زۆر شلوخاو بوون، ھەستم
 بەماندوو بوون نەدەکرد، دياربوو ھيزى كيشکردن
 لەلای ئيمە زياتر بوو، بەردەوام دەرۆشتم و چاويشم
 لە جوانيەكان دەگيړا، لە دوورەوہ ئاواييەكم ديت،
 پيدەچوو ئەو ژيانە بيت كە من بەدوویدا دەگەريّم،
 تيشكى خۆر ئاواييەكەى روناك كەردبوو، پيم سەير
 بوو بەرۆژ گەيشتومە ئەوى، ئاخىر من بەنزىكى
 نيوەشەو بوو چوومە ناو گەردوون كەچى ليّره رۆژەو

سروشتيكى بەھارى دەبينم، لەھوئى ھىچ ترسم نەبوو
دەرۋونم بە جۆرىك ئارام بوو دەمتوانى بەبى جنەكەى
ھاۋرپىم ئەو پالەۋانەبىم كە لەئەفسانەكاندا ھەن، ئاخىر
ئەۋەتا لەنيۇ قولايى گەردووندا ئەستىرەيەكى لە
ئىخۇمان جوانترم دۆزيۋەتەۋە، گەيشتومەتە شوينىك
ژيانى لىيەۋ دەتوانم بيانبينم، ئەۋەى تەۋاۋى زاناكانى
دنيا نەيانتوانىۋە بىكەن يان نەيگەيشتونى ۋالەۋىم،
بەدەم بىرگردنەۋەۋە رۇيشتن تادەھات لە ئاۋاييەكە
نزيك دەبوۋمەۋە، سەرم بەرزگردەۋە تەماشاي بۆشايى
ئاسمانم كىرد ئەستىرەكەى خۇمان لەنيۇ مليارەھا
ئەستىرەدا بزر ببو، ھەموان ۋەكو يەك بوون، جگە لە
تروسكەيەك كە لىيانەۋە دەردەچۈۋ ھىچىدەيت نەدەدى،
لەدىدى منەۋە تەۋاۋى ئەۋ كەسايەتى ۋ گەۋرە
پياۋانەى خۇيان بە ھىچ نەدەگۆرپەۋە، بەتايبەت
ئەۋانەى پىيانۋايە نەمرن ۋ لەۋان بالاتر نىيە، يان
لوتيان لەبەرزەۋ بەرپىيى خۇيان نابىنن، بوونەتە
گەردىكى ھىندە بچووك ئەگەر ئەۋ تۆزە تروسكەيەى

ئەستىرەكەى خۆمان نەبىت ئەوان ھىندە ونن تا ئاستى
 وشەى ھىچ، ھەر لەو ساتە وەختەدابوو بۆيەكەمجار
 نامۆيىھەكى قول داگىرى كردم، ھەستەمكرد ئەوشوئىنەى
 بۆيھاتووم پىناچى كەسى منى لىبىت، نەمردووھەكانمان
 و نەدۆستەكانم، تەنىايى لەوى زۆر قورسە ئەگەر
 نەتوانم بگەرپمەوھە يان رىگرىم لىبەكەن ئەوھە لە نامۆيدا
 وەزگ دەدەم، جارىكىدى خىزانەكەم بىرکەوتەوھە
 پىمەسەير بوو لەگەلخۆم نەھىناوھە ئاخىر جگە لە چوونە
 سەرگار بەبى ئەو يەك بەست نارۆم، زۆر بىرم كردن
 ھەستەدەكرد نەبەمردووھەكانم و نەبەزىندووھەكانم شاد
 نابمەوھە، كى دەلى سىماى ئەوانەى ئىرە و ھى ئىمە
 وەكو يەكە؟ خواردىيان ئەدى جلوبەرگ و مال و حالىيان
 ھەموو ئەو بىرکردنەوانە لەوساتەدا بە مېشكەدا
 رەتبوون كە سەرنجەم كەوتبووھە سەر ئەستىرەكان، بىرم
 لە ھاوژىنەكەم لە كەسوکارو دۆستان دەكردەوھە،
 تەنىايى غوربەتى ھەستاندم فرمىسك گلىنەى
 پىرگەدبووم و لەسەرىشى دەپزا، زۆر حەزمەدەكرد

كەسك ھاودەنگ و ھاورپمبا، تازە پەشىمان بوونەوئەش دادتانا لە خاكى نامۆيدام و دەبىت بەو قەدەرە رازىبەم كە سائەھايە خەونى پيۈدەدەبىنەم، لەو ساتانەدا بوو نىشتمانەم زياتر خۇشويست پيۈمسەير بوو ھەندىك نىشتمانى خۇيان جىدەھيلىن و بەرەو ھەندەران بۇ ھەمىشە دەچنە خاكى نامۆيىيەو، چۇن دليان ناتەقى؟ كاتىك چەندىن سالى لەخاكى خۇيان دادەبىرپىن و نىشتمان و كەسوكارىان نابىننەو، ئاخىر ھەر چەند ساتىكە گەشىتومە ئەستىرەيەكىدى كەچى پيۈمايە سەدەيەكە لە نامۆيىيەم، بۇيە روم سوراندەو پيش خۇم، جوئەي بوونەوئەرەكان لەبەرچاوم بوون، ئەوان سەر گەرمى كارى خۇيان بوون و مېش ميوانيان نەبوو، گەشىتمە ئەوئ و مرۇقى ھاوشىۈەي خۇمانم ديت، بەموو لەگەل ئيمە جياوازيان نەبوو، دەھاتن و دەچوون جگە لە سەرنجىكى نامۆيان ئاورپكى سادە ھىچيان پيۈنەگوتەم.

ھېشتا كە گومان منى داگير كوردبوو بۇيە چاوم
 لەكەسەكانى خۇمان دەگيپرا، لەدلى خۇمدا دەمگوت
 دوورنئيه ئيىرە بەھەشت بىت، ئەو كەسانەى دەيانبىنم
 دايكو باوكو خوشكو برا مردوھكانمن ھەموان لاو
 بوونەتەوھو لەوانەيە من نەيانناسمەوھ، ئەوانيش
 روخسارى منيان بىر چووھو يان گەورە بووم و
 نامناسنەوھ، لەنيو ئەو بىر كوردنەوھ ئالۇزانەدا بووم، كە
 تىپەرىنى يەك لە بوونەوھرەكان بەبەر دەمداو زۆر لە
 نزىكەوھ ئەمنى دلىا كرددوھ كە ئەوانەخەلكى مەنين
 و ھەرگىز كەسانى سەر ئەستىرەكەى خۇمان نىن،
 ھەربۇيە پىموابوو دەمگرن و دوور نىيە ھەموو گيانم
 بشكىنن، دەمخەنە زىندانەوھو رەقو وشكەم دەكەنەوھ،
 ئەوان بە بەرگىكى تەنكى زۆر سادەوھ خەرىكى
 كاربوون، سەرگەرمى ژيانى رۆژانەى خۇيان بوون،
 خانوھكانيان لەو دارو دەوھنەى دەوروبەرى خۇيان
 دروست كرابوو، لە نەخش و نىگارو بەرزى و نزمىدا
 وەكو يەك بوون و ھىچ جىاوازيەكيان نەبوو، كچە

ناسكونۆلەكانيان بهرانو پوزيكي سپيهوه خهريكي كار
بوون، هينده جوان بوون هەر لهو حۆريانه دهچوون كه
ميوانه ناوهختهكهمان بوى باسكردبووم، بهلام هيچيان
بهلاى مندا نههاتن، هەر حسابيشيان بۆنهكردم،
ئەوكاتە تيگهيشتم كهئيره بهههشت نيهه بهلام
لهويدهچى، چەند مندائيكى ژيكهله خهريكي گەمان
بوون، راکه راکيان دهکردوو يەك تۆز لەمن نهدهترسان
هەر ئاوريشيان لینهدهدامهوه، وهك ئەوهى كهسيان
نهديبى ئەميش بهدەرفهتم زانى و له دليخۆمدا گوتەم
با بياندوينم بزانهم كام قەومن؟ يەكيان ليمنزيك
كهوتەوهو گوتەم:

ئەوه گۆلگۆلئين دهكەن؟

مندالكەش هەر بهزمانى لهمهرخۆمان گوتى: بهلى
بو ئەوهى دنيا بيمهوه كه لهسەر ئەستيرهكهى
خۆمان نيم

گوتەم: ريان يان بهرشلۆنه؟

پيمووابى ليم تينه گه يى بويه وه لامى نه دامه وه وه
رايكرده وه لاي براده ركهانى.

سه رنجمدا منداله كان هيچ له من نه ترسان و ته نانه ت
نه چوون شكات يان هه واليش به گه وره كانيان بدن،
بويه زياتر نارام بوومه وه، نهو جارهيان لييان نزيكتر
كه وتمه وه له يه كه به يه كي منداله كانم ده روانى، ئامانجى
براده رى منداليم به خيرايى به ميشكمدا رته بوو، منيش
له نيو نهو خه ياله دا پياسه يه كي نه رمم به نيو
مندالكاندا ده كرد، سه رنجم جار يكيدي كه وته سه ر دوو
مندال هه ر دوو كيان خه ريكي درووست كردنى ساروخ
بوون، ريك لهو ساروخانه ي بهر له مردنى ئامانج
به يه كه وه درووستمان ده كردن، زياتر لييان چومه پيش
و له سيماي يه كيكيانم روانى، ريك به ئامانج ده چوو،
خورپه يه كه لي دانى دللى خير اتر كردم به نهرمى و به
ئه سپايى زياتر لييان چوومه پيش، ته واو ديقه تم له
منداله كه دا گومانم نه بوو كه نه وه ئامانجه،
به تايبه تيش ريك نهو ساروخه كاغه زينانه ي

درووستده کرد که له سه ر زهوى فير ببوو، به لام پيم
سهير بوو هه ر له و ته مه نه ماوه ته وه و گه وره نه بووه،
بويه بو دنيا بوونه وه م بانگم کردوو گوتم: ئامانج؟
ئه ويش به بيستنى ناوى خوى ئاورى ليدامه وه و به لام
هيچ گرنگيه كى پينه دام، زياتر لى چومه پيشى و بو
دنيا بوونه وه م گوتم:

ئه تو ئامانجى؟

براده ره كه ي كه پيده چوو تازه فيرى ساروخ
درووست كردن بووبى وه لامى دامه وه و گوتى:
هه ر كه سيك هه يه، ئه تو كى ليمان گه رى تا كارى
خومان بكه ين؟

نه مزانى له خوشيان بوو يان سه رسوپمان فرميسك
جاريكىدى له سه ر كوئمه كانم ريزيان به ست و ته واو لى
نزىك بوومه وه و ده ستم خسته سه ر هه ردووك روومه تى
و ماچيكي ته رو بونيكي قولى ئامانجم كرد، ئه من هيچ
گومانم نه ما له وه ي ئامانجه به لام ئه و هيچ گرنگيه كى
به من نه دا، ته نانه ت ته ماشاى ناو چاوى كردم و يه ك

وشه‌شى نهدرکاند، له بنگوئي به‌چرپه پيمگوت:
برادهره‌که‌تم ئه‌وه‌ی سه‌رزه‌وی.

ئه‌و جگه له خو خه‌ريک کردنی به درووستکردن و
فیرکردنی برادهره‌که‌ی به‌و ساروخانه‌ی له‌به‌ر ده‌ستیان
بوو دیسانه‌وه‌ گرنگی پینه‌دام، بۆیه هیندهیدی کوئي
گریان ئه‌وکی گرتم و ئه‌وجاره‌یان هه‌ر به‌ئاشکرا
ده‌گریام، تاهه‌ره‌هیچ نه‌بی‌ت سه‌رنجی بکه‌و‌یتته سه‌رم و
تۆزیک بی‌ته‌وه‌ هۆشخۆی و به‌مناسی، به‌لام دیسانه‌وه
وه‌کو نه‌بای دیبی و نه‌باران هیچ گرنگی پینه‌دام.

چاره‌م نه‌ما روم له برادهره‌که‌ی کرده‌وه و پیم گوت:
ئه‌ری ئه‌و کوره‌ی برادهرت ئامانجه‌و خه‌لکی ئیره‌یه؟
له سیمایدا بی‌زاریم خوینده‌وه، هه‌ستم کرد کاتیان
لیده‌گرم و ئه‌وان له پرسیاره‌کانی من بی‌زارن.

گومانم نه‌ما‌بوو که ئه‌و ژیکه‌له‌یه ئامانجه، به‌لام
ئیمه‌ واین هه‌رده‌بی‌ت له‌ده‌می خۆیانه‌وه بی‌بیستین،
بۆیه هه‌رچی پرسیارم ده‌کرد وه‌لامیان نه‌بوو، ئه‌وه‌ی
که‌زۆریش دوو‌چاری سه‌رسورمانی کردم ئه‌وه‌ بوو که

گرنگيم پېناداو ھەرۈەك خۇشى ماۋەتەۋەو گەۋرە
 نەبوۋە، ھەرچى دەمكرد نەمدەتۋانى لىيى دوور
 كەۋمەۋە، بەلام بەناچارى تا نەئەو دووچارى كېشە بى
 و نەمنىش، لىيان دوور كەۋتمەۋەو ئاۋرېكم لە
 ئاۋايىيەكە دايەۋە تا گەۋرەگانىان ببىنم و ئەو نەينىيە
 ئاشكرا بكم، بەتايبەتېش كەمن تۋانىۋمە ھەم
 گەردوون ببىنم و ھەم ئامانجېش لەئەستېرەيەكى نوئى
 بدۆزمەۋە، ھەروا بېتەۋە بە دىتنى كەسىكى ھاوشىۋەى
 ئامانج كە كەمترىن گومانېشم ھەبوۋ، فرمىسكەكانم
 وشك بوون و سەرنجم خستە سەر گەۋرەگانىان، تا
 لەۋەش دلىياببمەۋە ئەو شوئىنەى بۆى ھاتووم بەھەشتە
 يان ئەستېرەيەكى ئاسايى، دىتم پياۋەكان خەرىكى
 كاربوون و رېش و سىملىكى تەنك كەسايەتيةكى
 نازدارى بۆ درووست كردبوون، جگە لە جلو بەرگەگانىان
 كە لەھى ئىمە جياۋاز بوون، تەۋاۋ مرقۇقى ئاسايى
 لاىخۇمان بوون، ئەو دىمەن و جوانى و سادەيىەى ئەۋان
 پالى پىۋەنام زياتر لىيان بچمە پېش، كچۆلەى جوانم

زۆر ديتن بەلام نەمويرا قسە لەگەل يەكئيشيان بکەم،
لە دليخۇمدا دەمگوت نەبادا پياوہکانيان هيرشم بکەنە
سەرو سەرو گوياکم بشکينن، ئاخىر قەد ئەو رۆژە
لەبىر ناکەم کە کابراى شوفيرى تەکسيەك ھەر لەکن
مالى خۇمان پرسیارى لە کچەکەى جيرانمان کردبوو تا
مالى دۇستىكى پيشاندا، پياوہکان لىي ھاتنە دەرو
ئەگەر ئەمن و يەك دوانىکىکە فرىاي نەکەوتباين
کەلوپارچەيان دەکرد، دواتر کەزانيان ميوانى
جيرانەکەيانەو لە دوورەوہ ھاتووہ ھەر ئەوہندە مابوو
دەستوپيى ماچنەکەن، ھەربۆيە بەدزى نەبى ھەر
نەمدەويرا تەماشاشيان بکەم، تا لە دوو پياويان نزيك
کەوتمەوہو بەزمانى خۇمان گوتەم: سەلام و عەليک ؟
پيموابى تينەگەيشتن بۆيە وەلاميان نەدامەوہ.
بە دەست سلاومکرد تا لەزمانى ھيماکان بگەن
بەسەر وەلامياندامەوہو گوتيان: ھا...کەسى نامۆ چى
ئەتۆى بۆ ئيرە ھيئاوہ؟

پيش ئه وهى وه لاميان بدهمه وه، زانيم ئه وانيش وهك
ئيمهن و ده توانم ته واوى نهينيه كانيان ليوه رگرم، هه روا
زمانى ئيمهش ده زانن بويه پيم گوتن:

ته نيا بۆ گه شتيك هاتووم و ده رۆمه وه، به لام
پرسيارم زۆره وه له وه لامه كان ده گه رپيم، پيده چييت
يه كه م كه سبم هاتبمه ئيره وه نابييت به ده سته تالي
بچمه وه، يه كه م پرسيار كه به ميشكمداهات پيم گوتن:
به په نجه ئيشاره تم بۆ ئامانج كرد ئه رى ئه وه منداله
ژيكه له ده ناسن؟

يه كيكيان وه لامي دامه وه وه گوتى:

ئه وانه هه موان مندالي مه ن،

پيم گوت: له نيوياندا منداليكي ناسياوى منى تيدايه.

ئه ويش گوتى:

ئه گه ر وه كو مه بن هه موان ناسياوى تۆن به مه شه وه.

گوتم: ئاخىر ئه وه ناوى ئامانجه وه ئى ولاتى مه يه.

به ده موچاويكى گرزه وه گوتى:

كه سيان ئى ولاتى ئيوه نييه و هه موان ئى خو مانن.

منيش هيما ناشير نه كهى نيؤچه وانيم خوينده وهو بو
ئوهى باشر بيان ناسم برپارمدا پرسىارى وردتريان
لييكه م تا دنيا بيمه وه كه من له سهر ئهستيره كهى
خوماننيم، سهر و سهكوتيان زور بهئى ئيمه دهچوون
بهتايبه تيش كه ئامانجم ديت.

له وساته دا بيم كرده وه بزانه چ دينيكن پيويسته بيمه
دينى ئه وان نه بادا به زنجير يان شمشير ليئمه دن يا خود
له ئاگرم هاوين و بمسوتينن پيويسته لي ره وريابم و
سهر كيشى نه كه م چونكه به ته نييم و پيمده ويړن، بويه
برپارمدا شهيتانيش بپه رستن شه هادهى پييينم، كوره
مانگا و په يكه رو كه ريشيان خوشبوئ ئه منيش ئه وه بيم،
ئاخر ناهه قم نه بوو چونكه دين ته واوى زهوى خومانى
سهر قالا كرده وه، غيره تم دايه به رخوم و لييم پرسين: چ
دينيكن؟

ههردوو كيان ته ماشاى يه كتر يان كرده و يه كيان گوئى:

دين چيه؟

وہلأمم نہدانہوہ بہلام تیگہیشتم ئەم ئەستیرہیہ
ہیشتا دینی نہگہیشتوتی و بۆیہ سہرقالی ژیانی ئاسایی
خۇیانن، ئەو دابونہریتانہ پەیرہو دەکەن کە خۇیان بۆ
خۇیان درووسترکردوہو کەس بەسەریدا نہسەپاندوون.
جنہکەہی ھاوریئم ہیشتا لەگەلم بوو و بەرینەدابووم،
چونکہ نہمن لەوان دەترسام و نہ ئەوانیش لەمن،
گومان لای ہیچمان نہبوو بۆیہ راستەوخۆ پیمگوتن
سەربە چ پارتییکن؟

بەم دوو پرسیارەم ئەوان ئەمنیان خویندەوہو زانیان
ہیشتا لە قوناغە سەرەتاییەکاندا، سەرنج و
تەماشاکردنی یەکتری ئەوان ئاویتە بە
زەردەخەنەگەیان جرتییکی دوورودریژ بوو بۆ
پرسیارەکەم، بەلام شەرم وشکۆی پر لە ریزو نیانیان
بۆیان نہکیشام و پێیان گوتەم: ئیمە پئویستیمان
بەوشتانہ نییە کەباسی دەکەہی، چونکہ ئەوانہی
پرسیارت لەبارەیانہوہ کرد بۆ ئیمە بوونەتە میژوو،
ئیمە ھەموومان وەکو یەک کاردەکەین و لەژیانیکی

سادەدا خۇمان دۇزىوۋتەو، پېشتىر باپىرانى ئىمەش بەھۇي ئەو پىرسىيارە كۇنانەي ئىوۋو زۇر ماندوو بوون، دەزانىن خەلگى ئەم ئەستىرەيەنى و دەتەوئى زانىيارىەكانى ئىمە بۇخۇت بەرى، وە دەشزانىن لە نىو ھىرتدا خەرىكى دروو ستكىردنى دوو شتى يەكەم مائۇچكەيەك تا تىيدا بىرى دوو ھىرىكى پىكەوۋەنانى رىكخراوئىكى سىياسى تا ئەستىرەكەي ئىمەش بگەپىنىيەو سەدان سەدە لەمەوبەر، باشتر وايە خۇت بەو شتانەو سەرقال نەكەي دەنا پىشوازىت لىناكرىت و وەكو كەسىكى گەمژە يان بوونەو ھىرىكى درندە سەير دەكرىي.

سادەيى و زىرەكى ئەوان سەرسامى كردم، بۇيە يەكسەر بىرەو ھىرىكەكانم بوونە بالئندەو لە زەو يەكەي خۇمان دەگەرپا، نىگام بە ئاسمانى ئەو پىدا گىپرا مىليۇنان ئەستىرە دەدرەوشانەو ئەستىرەكەي خۇمان كە ھەروەك ئەوانىدى دەھاتە بەرچا و زۇر بچوك دىاربوو، پىم سەيربوو ئەو شتە بچوكە جىگەي مىلياران مرؤف و

گيانەوهرە، لە ھەرگۆرانكارىيەك لە گەردوون و تىكچوونى سورانەوھى ئەستىرەكان گيانەكانى ئەوئى دەكەونە مەترسىيەوھ، ئەو ساتەبوو كەنىگاو بىرەوھريەكانم ئاويته بوون ئاخر مروڤهكانى زەوى زۆر گەورە ديارن، بەئام كە لەگەردوونەوھ سەرنج لە زەوى دەدەئى ئەوكات دەزانى مروڤ چەند بچووگە، مامۆستاي زانست بوو پيى گوتم :

ژيان لە خانەيەكەوھ دەستى پيكر دووھ تا گەيشتۆتە ئيىرە، ئيدى بۆ خۇمان بە گەورەتر بزائين؟ مامۆستاي بىركاريش گوتى ھيئە تەريبەكان قەت ناگەنە يەك و يەكتر برەكانيش خەريكى لەتكردى يەكترن، ئەوھ ياساي زەويە، ئەوھى خۇمان بۆ خۇمان نووسيوھتەوھ.

بىرم لە خيىزانەكەم و خيىزانەكان و نيشتمانەكەم دەكردەوھ، ئيىستا ئەوان لە خەويكى قولدا يان لەھاتوچوونىكى پر مەترسيدان، دەنگى تەقەو گەرماو نەبوونى كارەباو پيداويستىيەكانى ژيانم دەھاتنەوھ بەرچاوا، كە لەگەل ئيىرە بەراوردم دەگرد

جياوازيه كان زهق دهبونوه، ئاخىر كىپر كىپيه كەي
ئەوى و سادەييه كەي ئىره لەكۆي؟ ئىمه بۆ دزايەتى
يەكترو خۆ گەورەكردن و گەندەلى ھەموو شتىك
دەكەين، كەچى لىره بۆ خوشگوزەرانى ئەوانىدى كار
دەكەن، ھەرەك نەوى پىشترمان كەبۆ خوشگوزەرانى
ئەوانەي ئىستا كاريان كرددو، ئىرەيى ئەويە ھاتە
پىش چاۋ كەچۆن برا ئىرەيى بەبراۋ خوشك ھەرۋاۋ
ھاۋرپىيەتەش خراتر، كەچى لىره ئەو رەفتارە ناشىرنە
بەدى ناكرى، ھەموان بەردەوام لەكاردان تا دللى
ئەوانىدى پىخۆش كەن، نەسەندىكەي كرىكاران و نە
پارتى ھەزاران و نە بزووتنەۋەي چىنايەتيان ھەيە،
كەچى ھەموو كاروبارەكانيان رىچكەي ئاسايى خۆي
ۋەرگرتوۋە.

سەرنجەم ھەر لەسەر ئاسمانى ئەوى بوو لەنىۋ ئەو
خەيالئانەدا پىياسەم دەكرد كاتىك فرىشتەيەكى نازدار
كە ھەر لەپەرى دەچوو بەبەرچاۋمدا رەتبوو، نىگەي

منى پياو له سهر پوزو سمته نازداره گهى نىشت و تهواوى ئاسمانم له ياد كرد، له زهتت ك كه نازانم چۆن و له كوئوه هات له نيو جهسته مدا رژا، نيانى و له رينه وهى مه كه كانى كه له ژير قوماشيكي ئاوريشمىنى ته نكدا خويان نمايش ده كرد، ده تگوت مه له بهى تازه دروو ستراره و شير له ژير پيستته كه يه وه دياربوو، هات و چوونى سمته خره گهى كه چه پوراستى ده كرد، منى به ته واوى بوخوى برد، چه زم ليبوو قسهى ميوانه ناوه خته كه مان هاتبايه دى و له جياتى هه رحه فتا حوريه كه ئه وه يان دابامايه، يا خود له سهر زهوى بام و له خه ويكي قولدا وه كو شه يتان هاتبايه نيو جيگه كه م و به كه يفى خوم نيش بامايه سه رى، به گه وزان دبايه وه جهسته ي هه ردوو كه مان له نيو ئاره قه ي يه كتريدا شه لال بووبان، دهنگو هانكه هانك به هه ركوى ده گه يشت با بگه يشتبايه.

رەتبوونی ئەو نازدارە خەيالی منی بوخوی برد،
 گەراندمیەو بەو باوەشی نازدارەکانی لایخۆمان کە
 هەمیشە بەدزیەو کچە مایهکان لە درزی
 دەرگاگانهو بە هەمان شیو خۆیان نیشانی ئیە
 دەداو سەرنجی پەر لە هەزو ترسی ئاشکرابوونیان
 دەداین، لەوساتەدا جوانیکم دیت جیاواز بوو لەو
 هەموو جوانانە لە زیاندا دیتومن، هەزمدەکرد
 پیاوەتیم بکەوێتە باوەشی ئەو فریشتەیهی کە لە
 ئەفسانەکاندا بیستبووم، ئەو تەنیا چەند ساتیک
 خۆی نیشاندام بەلام من بایی سەدەیهک جوانی و
 هەزم لێوەرگرت.

پێم سەیربوو کە دوو پیاوەکە ئەوی غیریان لێ
 نەکردم و جنەکە هاورپێشم نەبوو بەر بەستی
 تەماشاکانم، هەر بۆیەو لەهەمان ساتی خەيالە پەرشی
 و بلاوەکەمدا، ئەو رۆژە سەر زهویم هاتەو یاد، کە
 حەمە هاورپێی لاویەتیم، بەدل کچە جیرانەکەیان

خۇش دەۋىست و ھەمىشە باسى جوانى وعىشقه
پاگەگەى بۆ دەکردم، چەندىن مانگ بەسەر ئەو
باسو خواسانەدا تىپەرى، كەرۇژىك منى بردوو
خۇشەۋىستەگەى پىشاندام، ئەو رۇژە ھەمان
ھەستونەستى ئەورۇى دامى، جوانىكم دىت پىشتەر
نەمدى بوو، بۇيە بەچەند جارىك دىتنى
خۇشەۋىستەگەى ھاورپىم، ئەمىش وردە وردە ھەزم
دەچوۋىھەو ئارەزووم دەگرد ئەمىش جوانىكى ئاوام
ھەبى، چەند بىرم لەكچە خزم و جىرانەكان دەگردەو
كەچى جگە لە دەزگىرانەگەى ھەمەى ھاورپى
لاۋىھەتىم، چاوم كەسى نەدەدى، ئەمن لەدلى خۆم و
بەتەنى و بەنھىنى تەنى ھەزم لەو بوو، لەكاتىكدا
دەمزانى ئەو منى ناۋى و خاۋەنى ھەيەو بە خىانەتى
گەوردەش ئەژمار دەكرى، بەلام دلم واینەدەگوت و
بەتەنىا ھەر ئەۋى دەۋىست، ئاخىر پىشتەر ھىچ كچىكى
سەرزەۋى خۆمان نىگای خۇشەۋىستى نەدابوۋمى،

كچانى ئەوكات ترسى ئەوئندە گەورە ئاخىرايۇ
دئيانەوۋە بە گالتەش نەياندەويۇرا سەرنجيان بخەنە
سەر كورەكان ئەوئندەنا خۇ ئەگەر لە قوتابخانە يان
كۆلان و شوينىكى گشتى لەگەل كورپىك وەستابان
باسى خويندن و ھەندى بابەتى گشتيشيان كردبا
ئەوۋە چەندىن چىرۆكى جۇراو جۇريان بۇ درووست
دەكراو ناويان دەچوۋە لىستى ياخىەكانەوۋە، بۇ منىش
ھەروا بوو جگە لە دەزگىرانەكەى ھەمەى ھاورپى
تەمەنى لاويەتيم، ئەوئش بە متمانەيەكى زۇرو وەك
ھاورپەكى گيانى بەگيانى نىگاي دەدامى، بەئام دلى
من بەجۇرپىكىدى نىگاكەى لىۋەردەگرت و لە
شوينىكى ھەلەى ناو دلمى دادەنا، ئەورپۇزانە منىكى
عاشق ئىرەيم بە ھاورپىكەم دەبردو غەمىشم لە
عاشقوبونى خۇم دەخوارد، چوونكە دەمزانى
جگەلەوۋەى سەرچەم ھەولەكانى دلم بىھودە دەبىت،
كەچى بەخيانەت و تەنانەت رسوا بوونىش كۆتايى

دېت، بەلام ديسانەوہ دلم دەيگوت : نا لەو بترازی
جیگہیہکیدیم بۆ کەسیدی نییہ، خەریک دەبوو
شیتانہ عاشقبم، عاشقبوونیکی یەك لایەنہ کە جگہ
لەمن کەس بەنہینیہکە ی ناو دلمی نەدەزانی،
ئەورۆزانہ حەزو خولیاو عیشقہ پاکەکانیش بە
دەستی بچووگەکان نەبوو، بۆیہ ئەمن بەسەر دلی
خۆمدا زال بووم و دواى ئازاریکی قولی ناخ و
خۆجوینەوہ کە ھەر من دەزانم چەند شەوان
فرمیسک بالیفەکەمی تەر کردووہ، بۆ ھەمیشە
نازدارەکە ی ھاوریم لیدەرھینا، ھەرودەك باوانی
کچەکەش بەزۆر بەشویانداو لە دلی ھاوریکی
منیشیان دەرھینا، ئیستا ھەریەك لە ئیمە کەسانیدی
کەوتوونە زیانیانەوہو دلشمان لەبەردەم ئیرادە ی
گەرەکان و ئیمە چۆکیان داداو ھەلبزاردەکانی خۆیان
بە جیھانیك گریہو فرمیسکی شەوانہ دوورخستەوہ،
بەلام ھەمیشە ئاوریك ھەیہ بۆ دواوہو ئەورۆزانہ

دېنەۋە ناۋ بېرەۋەرىيەكان و ئازارمان دەدەن، لېمان
نابنەۋەۋە يەكەم خۇشەۋىست كە خەتېكى رەنگاۋ
رەنگ بە دلتدا دەھېنى ھەرگىز ناسردرېتەۋە.

ھەرۋەك ئەۋ بىرېنە قولانەى بەھۋى كارەساتېكەۋە
شۋېنەكانى خۇيان جېدەھېلن، ۋەك خزېنى ئەۋ تاشە
گەۋرانەى لە بەرزىەۋە خلۇردەبنەۋە، بۇ ھەتايە
ناگەرېنەۋە جېگەى خۇيان، دواترېش ئەگەرچى
ھەمېشە چاۋيېكمان لەسەر جۋانەكانە، بەلام دل
شتېكىدى يان نھېنېيەكى گەۋرەترى لەنيۋ خۇيدا
حەشارداۋە كە بەئامان و زەمان لېتنابېتەۋە.

ھەرۋەك ئەۋ خەيالەى كە ئەمرۇ كەۋتۋتە سەر
بوۋنەۋەرىكى ئاسمانى نېان كەتەنيا بەچەند ساتېك
دلەم جۋانېيەكەى ۋەرگرت و بەلام بايى سەدەيەك
خۇشمويست.

لەۋساتەى كچە نېانەكەى سەر ئەستېرەكەى بەختم
نزېك بۇۋە ئاۋرى دايەۋەۋە سېما ئاگرېنەكەيم زۇر

بەرۈۈنئىدى، دىتنى ئەۋ بوۈنەۋەرە ناسكە لەنزىكەۋەۋە
نىگا جاۋىدانىيەكەى كە ھەر لە (دلكەش)ەكەى سەر
زەۋى دەچۈۋ شەقىك بوۋ لە بىرەۋەرىيەكانمى ھەلداۋ
ئەۋ خەتا دژۋارەى فرېدايەۋە بەردەمەم كە دەرھەق
بەدلكەش كرا، دلكەش سوتەمەنى نەرىتە
ناشیرنەكانى لای خۇمان، كاتىك لەنىۋ يەكىك لە
بەندىخانەكانى ناۋ بەندىخانە گەرەكەى سەر زەۋى
دىتمە و چىرۆكى خۇى بۆ گىرامەۋە.

ھىكايەتى دلگەش

دلگەشى سەر زەوى كە لە كچە خرپنەكەى سەر
ئەستىرەكە دەچوو گوتى:

(لەرىگەى مۇبايلەوہ كورپىكم ناسى، ناوى شەمال
بوو، دوواتر ھاتە لای قوتابخانەكەمان و يەكتريمان ديت،
زۆر زۆر يەكتريمان خۇش دەويست، لەراستيشدا
ئەوہندەيان بۆ باس كوردبووم كە كور بەكچان
رادەبورين و نايان ھينن، بۆيە داوام ليكرد بىتە

خوازبيئيم، ماوهى شەش مانگ بەم شيوهيه ماینهوه له م
ماوهدا نهیئى ئەو پهيوهندیەم بەخوشکه گهورهکه م
گوت، ئەویش سەرەتا زۆرى پيخوشبوو، بۆیه داوايکرد
بيبيئى، ئەمجارەيان لەبازار يەکتريمان دیتو تەنها پيئج
خولهك توانيمان قسه بکهين، خوشکه گهورهکه م پيئ
گوت:

ئيمه لهو جوړه خيزانانه نين قوئى خوشکم بېرى
دهبیت بيئته خوازبيئى، ئەویش زۆر له بهئينهکانى
راستگۆبوو هەر دواى ئەوهى قوتابخانهمان تەواو بوو،
هاته خوازبيئى، بەلام بۆ يەکهمجار لەژيانم که لهپۆلى
شەشى ئەدهبى بووم، دوو وانەم هيشتبۆوه، باوکم
کابرايهكى زۆر تورەبوو، خوئندنى تەواو نەکردبوو
بەلام زۆرى حەز دەکرد ئيمه شتى بهشتى بکهين و
قوتابخانه تەواوکهين.

خيزانى (شەمال) ئيوارهيهك هاتن و دواى بهخيهراتن
خوشکه گهورهکه م کهناوى (خاتوون) بوو، چای بۆ
بردن، دايكى (شەمال) که زۆر زۆرزان بوو ئاگای له

هەموو شتۇ بوو ، كەچى لەگەل ئەوئەشدا بەدايىكى
گوتبوو بۇ ئەوئەيان ھاتووين، لەراستىدا خوشكەكەم
بەرچاۋ و جوانتربوو منىش لەگەل خوشكە گەورەكەم
چەند جارېك چووينە ژوورى پېشۋازى، بەلام جگە لە
دانانى چايەو ھەندېك شتىدى نەماينەوئە دەھاتىنە
دەر، بۇ خۇمان لە چىشتخانەكە ھەر قسەى خۇشان
دەكرد، كەمىوانەكان رۇيشتن مائەكەمان كۆكردەوئە
چووينە لاي دايىكان پېم گوت:

ھا بەدلت بوون؟

ئەوئەش گوتى: كچم جارې نازانم، با باوكت بېتەوئە
پېى دەلېم.

بەلام لەيەك لەقسەكانىدا دايىك گوتى كچم ئىنشاللا
بەختى تۇش ھەلدەستى، ئەمن لەوكتەدا خورپەيەك
بەدلمدا ھات، بەلام شەرمم كرد پرسىيارى لېبكەم و
ھىچم نەگوت.

شەو بابم ھاتبوئە دايىك ھەموو شتىكى پېگوتبوو
ماوئەي يەك ھەفتەى مؤلەت دابوونى بۇ وئەلامەكە.

من لەو ماوەیەدا دەیان تەلەفۇنەم بۆ (شەمال) کرد
ئەو یەكجار وەلئامی دامەو، دەيگوت سەرقالەم، ھەر لەو
ماوەشدا بابم پرسیاری کردبوو براو کەسەکانی خۆشی
تیگەیاندبوو کە کورپکی باش لە خیزانیکی باش داوای
کچەکەیان کردووم، لەپەر ئیوارەیکە دایکم بە خوشکە
گەرەکەمی گوت:

سبەى ئەو مائە دینەو و بابیشت وەلئامی داوونەتەو،
خۆت حارزکە.

دئەم داخواریاوتەم:

دایە ھاتنە خوازبێنی کامان؟

ئەویش گوتی: خاتونی خوشکت گوتیان ئەوومان
دەوئ.

وەکو ئاوێکی ساردم پێداکەن وابوو، بۆیە گوتەم:

دایە ئاخر ئەوانە بۆ من ھاتبوون

گوتی: نا کچم نا، ئەوان بۆ خاتوون ھاتوون و

بابیشت گفتی ئەوی پێداون، جا ھەيامان مەبەن.

له راستيدا هيندهى شه مالم خوشدهويست هيندهش
خاتوونى خوشكم، نهو چهند ساليك بوو خويندنى
ته واو كر دبوو، بهينمان پينچ سال بوو نهو روزهى
شه مال هاته خواز بينى دلخوشى نهوم داوه، چوونكه من
لهو بچوو كتر بووم، به لام هيشتاش دووا روزهيكى روشن
له چاوه رپى دابوو.

به دلته نكيه وه چوومه لاي خاتوون و گوتم :

ئاگات لييه نهويش گوتى: خووشكم ههر لهو روزه وه
ئاگام لييه، دايكم بهه له گوتوويه تى نه گه رباو كو
نهوان رازى بن پيشكه شه، ههروا له لاي بابيشم ههر
ناوى منى هيناوه يه كسه ر نه ميس به چاوى فرميسكه وه
گوتم:

جا نه تو رازى ده بى؟ نهويش گوتى:

به دهست خوم نييه ده زانم يه كتر يتان خوشدهوى،
به لام بابم برپار ده دات.

كه گويم لهو قسانه بوو يه كسه ر چوومه ژووره كهى
سهروه وه كه من و خوشكه كه م ليى دهنووستين زور گريام،

دلم بە خورپە كەوتبوو بە جۇرئك لئيدەدا دەمگوت
ئىستانا ئىستا دەردەپەرى، ھەرچەندە تەلەفۇنىشم
دەكرد شەمال وەئامى نەبوو. ھىندەيدى دلم تەنگ
بوو لەسەر دەم لئى راکشام و لە گەل ھەر ھەنسكىم
سىسەمەكەى بنم دەجولايەو.

ئىدى سبەى ئىوارە بەبى ئەوۋى پىسىم پىبىكەن مالى
شەمال ھاتنو (خاتوون) ى خوشكىمان لە شەمال
مارەكرد، ، منىش لەخەمان لەژوورى سەرەوۋە تەنيا
دەرگىيام و بەھەنسكەوۋە بەخوشكەكەم گوت:

لەدەرەوۋى ئەم خىزانە تەنھا ئەوم شكەبىرد مادام
شەمال رازى بووۋە ئەوۋە پىشكەش بەتۆم كرد.

ئەو رىزو خوشەويستىەى لەنىوان منو خاتووندا
ھەبوو گەلى زياتر بوو لە خوشەويستى منو شەمال،
بەئام من بەدەست خۆم نەبوو لەمىشكەم نەدەچۆ دەر،
راستە چەند مانگىك يەكترمان ناسى و دەستى بەدەستم
نەكەوت، تەنانەت فرىاي ئەوۋەش نەكەوتىن بەيەكەوۋە
پىساسەيەك بكەين، بەئام دواتر تىگەيشتەم كە ئەو

رۆژەي لەبازار لەگەڵ خوشکەگەم شەمالمان دیت ئیدی
 ەك جارەن تەلەفۆنی نەدەکردو كەمنیش بۆمدەکرد،
 دەرفەتی ئەوەی نەدەدام زۆر قسە بكەم تەنھا دەيگوت:
 بەمزوانە دەنيّر مە خوازبينيّت بۆيە ھەر ئەو رۆژەي
 خوشکەگەمیدی پەيوەنديەگەمان سارد بۆوہ.

دلكەش كە قسەي بۆ دەکردم لەچاويدا لەروخسارو
 لەنيوان وشەگانيدا ھەميشە شەمالم دەدي، كە
 فرميسكيشي دەھاتە خوار لەسەر كوئلمەگانی سادەيي و
 بيّ خەتايەم دەخويّندەوہ لەو كاتەش كە بەكلينس
 دەموچاوي دەسپيەوہ، ھەستم دەکرد دەيەوي رابردوي
 لەگەڵ كەس و كارەكەي ئەوانەي زۆري ليّوہ نزيكبوون
 لەگەڵ كليّنسەكە فریيان دەداتە نيّو تەنەكەي
 زبڵەكەوہ، ئاورپدانەوہگانی بۆ پەنجەرەي ژوورو
 دەروبەريش يەك پارچە گومانو بيّ متمانەيي بوو،
 بۆيە بەچاوي فرميسكەوہ دريژەيدايەو گوتی:

بيّوہفایي شەمال و خيانەتي خاتوون شەوانە ھەر
 سيّگمانی بەگريان دەھيّن، بەئام من بەئاشكراو بەتەنيّ،

ئەوانىش بەدزى يەكتە دەو بەلام كەتە لە فونيان بۆ
يەكتى دەگرد، يان چەند جارێك بۆ ماركەردنى دادگا و
كړينى جلو بەرگ دەرچوون، هەستە دەگرد بەدزى
منەو بوو و نەيان دەهيشت بزەنم، هيشتا بۆ
تاقى كەردنەو هەكانى دەورى دوو دەمخویند كە
پیداويستى هەكانى ئاھەنگيان سازدا، ئەمن بەفيللى
خویندن كە بابيشم بى ئاگابوو لە چىرۆكى من و
شەمال، هەر وای پىباش بوو، بۆيە ئاھەنگو
گواستەو دەى خاتوون زوو تىپەرى، بەلام هەلپەرىنى
ناو دەوى من كە تەنھا گريان بوو نەيدەهيشت بخوینم،
لە دەستدانى شەمال و خيانەتە قەبەكەى خاتوونى
خوشكم كە شەوانە رازو نیازمان دەگۆرپەو بە خىرايى
بەميشكمدا تىدەپەرىن و بارى نا ئاسايان رادەگەياند،
بۆيە هەر نەچوومە تاقى كەردنەو هەكان لەسەر ئەو بەبام
زۆر لىمتورە بوو ئەو دەعوەتەنەش كە لەنيوان ئىمەو
مالى باوانى شەمال دەكرا لەيەكيشيان ئامادە نەبووم،
بۆيە بەبام هەستى بە نا ئاسايى بوونى من كەردو چەند

جاريك پرسیاری له دایکم کردبوو، ئەو گوتبووی له گەل
خوشکی چەند ساله بهیه که وه بوون ئیستا لیک
جیابوونەتە وه له وانەیه له بهر ئەو دەبی بەلام دایکم له م
ماوهدا رۆژیک که بهتەنی بووین، هەموو شتیکم بۆ
باس کردبوو، بەلام ئەو زۆر گرنگی پینەدا، چونکه
نەیدەزانی خوشەویستی چیه هەستی به گەرمی
سینەم نەدەکرد که چ ئاگریک لهویدا له کلپەدایه ئەو
پیی وابوو به (قەستی یه کتریمان خوش دەوی بۆیه
بهراستی خوشکمی پیشکەش به وان کرد)،

دهیگوت: کچم که له بابت ماره کرام، نەمدی بوو ، بابم
هەموو شتیکی کۆتایی پیهینا بوو ، له به غداو له مانگی
هەنگوینی یه کتریمان دی، بۆیه ئینشاللا به ختی تۆش
باش دەبی.

ئاخر ئەو بیئاگا بوو له توانه وهی من، جگه
له دەستدانی خوشەویسته که م خوشکیشم له دەستدا،
هەروا به دەست خوشم نەبوو شه مال له بهر چاوم
نەدەگەوت.

دریژەیدایەو گوتی:

تیکە ئاو بوونی هەردوو خیزانە کە دوای گواستنەو، بەتایبەتیش کە هەفتانە شەمال خاتوونی دەهینایەو، مال، ناچاربووم خۆم دەرخەم، چونکە نەدەکرا تاسەر من لەژوریدا خۆم عاسی کەم، لەیەک لە هەینیه کانی یەکەم بەھاردا سەیرانیکیان بۆ دەرەوێ شار سازدا، من بۆ یەکەمجار دوای سێ مانگ لەگواستنەوێ خوشکەم رووبەرەوێ شەمال بوومەو، لەیەکەم چاک و چۆنیشدا کە گویم لەدەنگی بۆو، لەژێر چاودیژی خوشکەمدا زۆر بەتورەیی وەلاممداو، بەلام لەناخەو شتیک پێی دەگوتەم، نەدەبوو ئەو کورە قۆزە ئاوا بەئاسانی بەخشی، ئاخر راستە خیانهتی لەمن کرد، بەلام ئەو خوشەوویستیەیی من بۆ ئەوم هەبوو زۆر پاکبوو، بۆیە پەلەقاژەیی ناخەم، پێزەوت نەدەکرا ئەو کلپەییەش کە لەدەمدا هەلگیرسابوو پێم نەدەکوژایەو بەلام هەرچۆنیک بیتم زال بووم بەسەر خۆمداو وەک کچیکی عاقل خۆم گیلکردوو چووم لەگەڵ مندالە گچکە کە ی

براكەم لەژىر دارىكدا دانىشتەم، براكەم زۆر لەئىمە
گەرەتربوو، ئەو خاوەنى چوار مندال بوو، بەلام وەك
بابەم تۆرەوتۆسن ھەر لەيەكەم مانگى ژن ھىنانى لەگەل
ئىمە نەحەواوەو مالى خۆى لىكردين، چوونكە تاقانەش
بوو بابەم خانووى بۆ كرىو دايمەزراند، ئىمەش
لەمالەو تەنھا ئەو دوو خوشكە مابووینەو.

ماوەى كاتر مېرىك زياتر لەژىر ئەو دارە دانىشتەم
شەمالىش سواری سەيارەبوو رۆى، زۆرى نەبرد بۆ
يەكەم جار رەقەمى شەمال ھاتەو نىو مۇبايلەكەم
بەدەست خۆم نەبوو وەلام داو، بەلام تۆرەيم ھەر
پىو دياربوو، بۆيە نەمەشت قسان زۆر بكاتو
بەتايبەتیش كە ھەمىشە لەژىر چاودپىرى
خوشكەدبووم، ئىدى لەم سەيرانەو پەيوەندىە
تەلەفۇنىەكان لەكاتە گونجاوكاندا بەتايبەتیش كە من
لەمالەو بەتەنى بووم دەستيان پىكردەو، ئالىرەو
منىكى بىتاوان، ھەلخلىسكامەو نىو خۆشەويستىيەك
كە پىشتر ھى خۆم بوو لىيان ستاندىبووم، چوومەو ژىر

كاريگهري ئەو وشانەي شەمال پيى دەگوتەم، ئاخىر ئەمەن دەمزانى بەشى ھەرە زۆرى ئەو قسانەي بۆي دەگەردم راست نين، بەلام ئاگرى ناخەم فيلى ليدەگەردم و بەراستەم وەر دەگرت، ئەو دەيگوت:

دايگەم كە خاتوونى خوشكتى ديو، عەشقى بوو، پيى گوتەم لەو بترازى كە سیدی ناکەمە بوکى خۆم، ئەو ئاگای لەخۆشەويستى بەينى منو تۆ نەبوو، كە داواشى كەردو، دايگەم پيشكەشى كەردو، رازى بوونى منيش فشارى مالهو بوو كە دەهاتنە ويژەم دەيانگوت خاتوون بيى قەت پەشيمان نايەو ئيستايش كە تۆ دەبينم ھەست بەشەرمە زارى دەگەم، بۆيە ھەتا لەناو گۆر بەردەگەم دەخەنە سەر سينگ لەبىرت ناکەم.

ئەم قسانەي شەمال كە لەنيوان درۆو راستگويىدا بو، راستيەكانەم ھەلدەبژاردو دۆريەكانەم فرېدەدا، ھەلبەتە خەتام نەبوو كە درۆيەكانەم فرېدا ليرەشدا خۆشەويستى فيلى لىگەردم، لەراستيشدا ئيستايش ھەر ئەوم خۆش دەوى، چەند كارەساتى ديشەم بەسەربى ئەو بۆ من

يەكەم خۇشەويستەو ئەگەرچى لىيان دزيم يان خۇى
لىونكردمو بۇ ھەتايە جىي ھىشتم.

گىرانەوھى چىرۆكەكە بەھەنسكەوھبوو، بۆيە پىموابى
لەگەل ھەر ھەنسكىكدا ئەو دەمرى و جارىكىتر بۇ
بەتالكردنەوھى ئازارەكانى، بۇ فرىدانى راستىيەكانو
خۇ ناساندنى بەدەوروبەر، كە ئەو خەتايەكى نەكردووھ
جگە لەخۇشەويستى دەھاتەوھ سەرى دىپرو دەيگوت:
پەيوەندىيەكەمان بەتەلەفۇن گەيشتە يەكتر بينين، ئەو
بەھارە ھىشتا بەكۇتا نەھاتبوو كەچەند جارىك بەتەنى
سەردانى مائمانى دەكرد، ئاگرى خۇشەويستى جارىك
منى فرىدايە ناو باوھشى و ماوھى دەخولەك بەس
گريام، دايكەم و خاتوون ھەستيان بەم پەيوەندىيە نوپيە
كرد، بۆيە كارەسات ئەو رۇژەبوو كە خاتوون بۆسەى بۇ
شەمال دانابوو ئاخىر من گۇرابوومو ھەستم دەكرد
ئەوھى لەمن سەندراوھ دەبىت وەرىبگرمەوھ، بۆيە دوای
نيوەرپۇيەك كە دايكىشەم چووبووھ بازار من بەتەنى
بووم شەمال ھاتو ھەر لەناو ھۆلى مالى بى ئەوھى

يەكتر ماچكەين كە قەت ماچى نەكردووم ئاويژانى
يەكتر بووين، بەدەستى خۆم دەرگاي حەوشەم داخست
بەئام دەرگاي ھۆلەكە لەدەرەووش دەكرايەو، خاتوون
بەژووړييدا كړدوو چريكاندى ئەمن رەنگم زەرد داگەرا
ئەوہى دەمزانى لەبىرم چۆو، دايكەم كەتازە رۆيشتبوو
ئەويش پەيدا بوو بەھەردووكيان ھيرشيان كرده
سەرمو ھەرايەكەش بەشەمال دانەمركايەو ئەويش
بۆى دەرچوو، ئەمن تا ئەوكاتيش ھەستم نەدەكرد كە
خوشكەكەم ئەوہندە خراپە لەگەلم، پرچى دەگرتەو
رايدەكيشا، دەيگوت بەبرام دەئيم بتكوژى، بۆ خيانەتم
ليدەكەى جيران بەسەرمان وەربوون، ھەوال لەريگەى
تەلەفۇنەو گەشتە برامو بابم، تا ئەوان گەشتنەو
جيرانىكمان كە ئەفسەرى پۇليسەو ئيستاش زۆر ئاگاي
ليمە دالەدەيدام، بردمى بۆ مالى خويان براكەشم ھەر
كەدەگاتەو مال و بەم ھەرايە دەزانى بەتايبەتيش كە
خوشكم چەندە دوو ئەوہندەى دى پيوە دەنى، ھەر
بەبى پرس دەچيئە دەرو لەبەردەرگاي مالى خاتوون

لەناو ئۆتۈمبىلەكەي سى گوللە لەسەرى شەمال دەدات،
 براكەم دەگەرپتەوہ بۆ مال منیش بكوژى، بابو براى
 شەمال دىن و لەناو مالى خۇمان دەستپژ دەكەن و برام و
 بابو و خاتوون دەكوژرى، ئاگام لەھیچ نییە تەنیا
 ئەوہندە مەفرەزەيەكى پۇلیس دىن و بەدزیەوہ سوارم
 دەكەن و دەمبەنە زیندانىك كە ئیستاش نازانم كوئیە،
 ئیدی دوو رۇژ دواى رووداوہكە، دادوہر هاتو وتەكانى
 ئى وەرگرتە منیش چۆنەم بۆ ئیوہ گىرایەوہ ئاواش بۆ
 دادوہر، ئیدی چەند جارى دیش پىمبلىن ھەر ئەوہبوو
 كەگویتان لیبوو، دادوہر پىی گوتەم كە بابو براو
 خوشكەم و شەمال كورژاون، ئیستا بابى شەمال و
 كورەكەي لەزیندانن، منیش لیروہ دایكىشەم پىموابى
 چۆتە شارەكەي خۆى بۆ لای خالەكانەم، كەسەم نەماوہ
 لەگەل خەيالەكانەم دەژیم و ئەگەر چاكەي ئەو ئەفسەرە
 نەبايە ئەمنیش لەگۆردابووم، خۇزگە ئەو رۇژەي هاتنە
 خوازبىنیم خۇشەويستەكەم نەبەخشیبا.

(دلکش) قسه گانی ته و او کرد، من دهمزانی کات زور
لايداه، به لام له نیو ئەم چیرۆکه دا توابوومه وه،
ههروهك چون نیستا له نیو جوانیکی ئەستیرهیه کی
دیدا سر بووم، ئەو جوانه ی سیمای دلکەشی له خوئی
بهستوووه و خهریکه جاریکیدی عاشقم دهکاته وه،
ههستمکرد، درندهیی پیاوه کان که لتوریکه له نیو
دارستانه چهره گانی ئەفریقاوه گهیشتۆته ئەو
بیشه لنانه ی که تهنه گیانله بهرو درنده گانی لییه،
ئەوانه ی بهرامبه ره گانیان ونجرونجر دهکهن و ئەو
یاسایانه یان به سهردا دهسه پینن، که به توانا ده مینئ و
ئەوانیدی ده بیئت بینه سوتهمه نی.)

جولانى گيانى شەرانگىزىيە

دلگەشەم جېھېشت و بەئام سىبەرى ئەو ھەر
لەمنداىيە، ھەربۆيە بەدیتنى ئەو جوانە ئاسمانىيە كە
ھەر لە دلگەش دەچوو، روحيانەتەكانم بىرھاتەوہو لە
دلى خۇمدا گوتەم:

چ خەتايەكە ئەگەر لە بەھەشت ئەو دزانە بگەنەوہ
يەك بەتايبەت كە باب كچى خۇى دەكوژى، يان مېرد
ژنى خۇى و كور باوك و دايك و خوشك و ئەو كوشت و

برپه‌ی له‌سه‌ر زه‌وی هه‌یه، هه‌ر هه‌مووی بگوازریته‌وه
 ئه‌وی، ئاخ‌ر دواتر ده‌بی له‌وی چکاره‌ساتیك بقه‌ومی،
 بلیی گیانی تۆله ئه‌ویش خه‌لتانی خوین نه‌کا؟! ئیدی
 له‌و خه‌یالانه‌دا بووم هاتمه‌وه سه‌ر خووم و زۆر به
 خیرایی سه‌رنجه‌کانم گواستنه‌وه و ئه‌وه‌ی زۆریش
 سه‌رسامی کردم نه‌ جنه‌که‌ی هاو‌رپیم و نه
 بوونه‌وه ره‌کانیدی به‌نیگاو سه‌رنجه‌کانم نیگه‌ران
 نه‌بوون.

به‌ئاگاو ده‌مویست به‌ پرس‌یاری زیاتر سه‌رنج و
 بیرکردنه‌وه‌کانم لای ئه‌وان نه‌هیلم به‌لام وه‌لامه
 پیش‌وه‌خته‌که‌ی ئه‌وان و زانیاریه‌کانیان سه‌رسامیان
 کردبووم، نه‌شم ده‌توانی بپه‌نگ دانیشم و ئه‌وان
 وه‌لامی من بده‌نه‌وه، هه‌ر له‌و ساته‌ پر له‌ خه‌یالانه‌دا
 بووم که ساروخیکی دروستکراوی ده‌ستی ئامانج به
 نیوان ئیمه‌دا تیپه‌ری، منیش سه‌رنجم که‌وته سه‌ر ئه‌و
 منداله‌ی که دلتیا بووم ئامانجه‌و به‌لام نه‌مه‌ده‌توانی
 پرس‌یاری زیاتری له‌باره‌وه بکه‌م، ئامانجی براده‌ری

منداللى من و نه ناسيا وه كهي ئىستاي سهر
 ئەستىرەيە كىدى، بۆ يەكەمجار ئاورپىكى پىر لەماناي
 لىدامەو، ئەو يەكەم گىرنگى دانى ئەو بوو بەمن،
 خورپەيەك وەك بروسكەيەكى بارگاوى جەستەي
 سىر كىردم و بەلام ديسانەو نەمتوانى يەك پىرسىارىدى
 لەبارەو بەكەم، بۆيە تا سەرنجى ئەوان لەخۆم و
 ئاورەكەي ئامانج دوور خەمەو پىرسىم ئاشناي
 گەردوون يان ئەستىرەكەي ئىمەن؟

ئەوان پىكەنەن و يەككىيان گوتى:

هەتا ئىستاش ئەستىرەكەي ئىو بەدەست خاوەن
 هيزەكانەو، تاوگەو هەرخەرىكى بەرەمەينانى وزەو
 ئاسن بن، ئاشتى و ئارامى نابىن، لەلای ئىو پارت و
 حكومەت و بەرپىس هەيە، ئەوانە دەسەلتايان لەسەر
 كەولئى ئىو فراوان دەكەن، بۆيە سەدان جار ئىو
 كۆيلايەتتەن زياترە لە ئازادى، پىتوانەبى دۆزىنەو
 ئەو ژيانە سەرەتايەي ئىمە لە دواكەوتويەو، بۆ
 نەخىر باپىرانمان دواي ئەزمونىكى زۆر دواجار

سەرھەتاكاني ژيانيان كرددۆتە پيۋەرى ئەو
خۇشگوزەرانىيە تىيدايىن، رىك پىچەوانەى ئىۋە كە
ھەر خەرىكى درووستكردىنى ھىزو زالبوونن بەسەر
يەكتريدا.

يەك لەو دوو بوونەوەرە كە لەراستيدا مروفىكى
ئاسايى لايخۇمان بوو ھەئىدايەو گوتى:

تا ھەمووتان لە ژيان و بەرھەم و ماندووبووندا
يەكسان نەبن كۆيلەن.

ھەئىدايەو گوتە:

ئىمە رىكخراو پارتى سۇشياستىمان ھەيە و كار بۇ
ئەو يەكسانىيە دەكەين كە جەنابتان باسى دەكەن.

گوتى: پارتەكانى ئىۋە سەرۆكيان ھەيەو لەماف و
ئەركدا يەكسان نين، بۇيە ئىۋە كۆيلەن باپيرانمان ئەو
حىكايەتانەى ئىۋەيان بۇ تۆمار كرددووين ئىستا
بوونەتە فۆلكلۆر مندالەكانمانى پىدەترسىنين، ھەرۋەكو
ئەو كۆشكە بەرزانەى كە لەسەر ئەستىرەكەى ئىمەش

هەن و بەزمانى خۇمان لەسەريان نووسراوه (كۆشكى
ديكتاتورەكان)

كاتىك ويستم داواى چوونە ئەوى بكمە تا بەچاوى
خۇم ببينم و پييان بليم ئيوەش بەو سەردەمەى
ئيمەدا تىپەريون و ديكتاتورتان هەبوو و جياوازيان
لەگەل ئيمە نيە، حەزم ليبوو تيان بگەيەنم كە
ئەوانيش سياسيانە بير دەكەنەو هەرودەك ئەو
گفتوگوئەى ئىستاي نيوانمان، دەمويست بليم ئيوەش
دەماريكي ئايدىؤلۆزى لە هەرتان چەسپيوەو تا ئىستاش
نەتان توانيوە خوئى لى رزگار كەن، بەلام دەرفەتيان
نەدامى و ئەويدى هەئيدايەو گوتى:

پيويست ناكات داواى چوونە ئەوى بكمە چونكە خوت
كريچى ديكتاتورىكى، لەشارو ولت و ئەستيرەكەى ئيوە
چەندىن بەرامبەر كۆشكى ديكتاتورەكانى ليە، تو لە
ئەستيرەى ديكتاتورەكانەو هاتووى، زورتان ماو
بگەن بەو زيانە سادەى ئيمە، پيشت وانەبى زانياريمان
لەسەر ئەستيرەكەى ئيوە نيە، وينەى ئەستيرەكەى

ئىۋەمان لايەو بە ولتاتى ترس ناۋى دەبەين، چونكە خۇتان خودا بۇخۇتان و نوپنەرو سەرگرده بۇخۇتان دروست دەكەن و دواتریش لەناوتان دەبەن، باپيرانمان سەردانى ئىۋەيان كردهو نەيان تۋانىۋە لەنىۋ ئەو ھەموو جياۋازيانەى ئىۋەدا بىمىننەو، بەتايبەتیش ئەو زانىارىانەمان لايە، كە ئىۋەى بوونەوەر خەرىكى لەناوبردى ئەو ئەستىرە نازدارەن كە سەرچاۋەى ژيانى ئىۋەيە، لەسەرەوۋە تۋىكلەكەى دادەتاشن و كۆشكى دىكتاتورەكانى پى درووست دەكەن، ناۋەكەشى دەكۆلن و خۇتان و جوانىەكانى پىدەسوتىنن، ئىۋە بىئاگا كەوتونە وپزەى خۇتان و بەدەستى خۇتان گۆر بۇخۇتان ھەلدەكەنن، تەمەنى ئەستىرەكەى ئىۋە زۆر كورت بوەو ئاۋا بپروا دەستان لەبنى ھەمبانەكەوۋە دەردەچى.

زانىارىە وردو راستەكەى ئەوان، جىگەى سەرنجەم بوون، دىاربوو زۆر شتياں لەبارەى ئىمەوۋە دەزانى و دەشيان زانى لەنىۋ ھزرى مندا چ ھەيە، بۇيە لە

بارودوخىكى دەرۋونى زۆر خراپدا بووم، ئامانج جاريكىدى ساروخەكەى ھەئدايەوۋە لەگەل برادەرە نامۆكەى خەرىكى تاقىكردنەوۋەى ساروخى گەورەترو بەرزفرتەر بوون، ئەگەرچى گىرنگى پېنەدام بەلام تىي گەياندم كە خەرىكى ئەو داھىنانەيە كە بەمندالى ئىمە بەدوويدا دەگەرپاين، دەيويست لىم نزيك بىتەوۋە پىم بلى كە راستە ھىشتا بچوكم بەلام فيرە خوئندەوارى بووم و سالى ئىرەش جياوازە لە گەل سالى ولاتى مە، ئەوانە خەياللىكى كتوپر بوون بە مىشكەدا رەت دەبوون.

زۆرىنەى ئەو پرسىارانەى دامنابوو بيانكەم قوتەم دانەوۋە، دەمزانى لەدىدى ئەوانەوۋە ئىمە درندەين، تەواوى ئەو چاكسازى و پەيرەوۋە ناوخۇيىانەى حزب و دەستوورە جۇراو جۇرەكانى حكومەتان لای ئەوان بوونەتە فۆلكلور، دەزانن لەبرى يەكسانى جياوازىەكان فراوانتر دەكات ، ئەوان نىگەرانى ئىمەن و ئەو قۇناغانەيان تىپەراندوۋە، كەئىمە ھىشتا لە

سەرھەتاکانیداین، بەلام بیرکردنەوہ سیاسی و قسە
قەلەوہکانیان گومانى لا درووستدەکردم، بۆیە
بەرلەوہى باس لە سیاسەت و ئەو شتانە بکەم کە
دەمزانی ئەوانى پى تۆرە دەبن، بەر لەوہى ئەوان
وہلامى حازر بەدەستم بۆ بہاویں و بیدەنگم کەن.
گوتە: حەزدەکەم لای ئیوہ بمینمەوہو مالۆچکەيەکم
ہەبى.

ہەردووکیان زۆر پیکەنین دیار بوو پرسیارەکەم لای
ئەوان زۆر بیبايەخ بوو، تاقەتى وەلامدانەوہیان نەبوو،
یان لە دلى خۆیاندا گوتویانە ئەو بيميشکە قەشمەرى
سەر ئەستیرەکەى خۆیانەو ہاتووہ تا ئیمەش
قەشمەرکا.

یەکیکیان پەنجەى بۆ بنارى چيايەكى سەربەتەم
راکيشا و گوتى:

ہەر لیروہ تا ئەوئ خانۆچکەى جوانن و
زۆرینەشيان بەتالڻ، ئیمە دروستیان دەکەين و
دەیدەينە ئەوانەى نيانە، بۆ ئەو خيزانانەى تازە

دروستدەبن، تا ھەموان وەگو يەك بن و كەس لەويدى
زياترى نەبى، كەس بيمال نەبى و بوك و زاواگان
خەمى بيجيگەييان نەبىت، بەئام تۆيەكى كرىچى سەر
ئەستىرەكەى خۆت، بە ھزرىكى سىياسى و جياوازى
دىنى و خۆويستىەو دەتەوى ژيانىكى شايستەت
دەستكەوى، باشە نىشتمان و خىزانەكەت جىدەھىلى؟
تەنيا بىر لەخۆت دەكەيەو و دلتياين لىرەش وادەبى
چونكە ژيانى ھەرەوھزى لای ئىو بەگۆتا ھاتو و
ھەرکەسەو خەمى خۆى دەخوا برا ئاگای لەبرا نەماو و
ئەوھتا تۆش بە تەنى بىر لەخۆت دەكەيەو.

ئەوھيان زۆر زۆر بلى بوو ھەر لەو دەم وپلانەى سەر
تيقيەكانى خۆمان دەچوو كە دەرفەتى كەس نادەن و
شەلم كويىرم وەناو دەكەون بەبى ئەوھى حساب بو
بەرامبەرەكەيان بکەن.

ھەر دريژەى داىەو گوتى:

ئاخر ئىرە جيگەى ئەوانە نابىتەو كە لەوانى دى
دەدەن، ئاسن بەكار دەھيىنن و توندوتىژى ئەنجام

دەدەن، خىيانەت لە ھاوژىنەكانيان دەكەن و چەند ژنىكى ئاشكراو دەيانى نەينيان ھەيە، ھەروەك ئەو سەرنجە سىكسيەى تۆكە لە كەسەكانى ئىمەتدا، تۆ بۆئەوى لە شەرە تەفەنگى سەر شەقامەكانى شارەكەت و يەكتەر كوشتن و راوەدوونان رزگارت بىت، پەنات بۆ خواردنەووە بردوو، ئەووە راكردنە و ئىرەش جىگەى راكردووان نابىتەووە، چونكە جىگەى خىيانەتكارو چەتەو ياخى بوان نىيە، ئەگەرچى ئىمە رىز لە ميوان و تەواوى نامۆكان دەگرين بەلام دواى خویندەنەووە ھزرى تۆو ئەو پەرسىارە ترسناكانەى لەبارەى دىن و پارت و بەرىكخراو كەردنى ئىمەووە كەردت، بەتايبەت كە دەتەوئى لىرەووە نەخشەى جەنگىكى درىژخايەن داگىرسىنى بەرزگار كەردنى نىشتمانەكەت و تۆلەكەردنەووە لە رژىمە نەيارەكان.

بۆيە برۆووە ئەوئى ھەولەدە لە مالاكەى خۆتەووە دەست بە گۆرانكارىيەكان بكەى، بىرىك لەو جىياوازيە زۆرانەى نىرو مى و گەورەو بچوك و رەشو سىپى بكەووە ئەوسا

تيددهگه‌ي ئيره بو تو ناشي، به‌تايبه‌تي تو هه‌لگري
 كلتوريكي هينده ناشيريني كه خانومان دايه‌ي ده‌چيه
 ناوي و بير له سيمليدان و داگير كردني زه‌ويه‌كاني
 ده‌وروبه‌ري و ته‌نانه‌ت بو‌ت بكري لي‌ره‌ش هه‌ولي
 به‌كريداني ئه‌وانيدي ده‌ده‌ي چونكه خو‌ت كريچي،
 گياني هاوكاري ئه‌وانيدي لاي ئيوه بزر بوه‌و گه‌نده‌لي
 هه‌مواني ناشيرين كردوون، هه‌روابيتته‌وه گياني
 رابه‌رايه‌تي له گوته‌كاني تو‌دا هه‌يه نابيني له
 پيناسه‌كه‌ت نوسراوه سه‌روك خيزان، لاي ئيمه‌ تاكي
 خيزانه‌كان وه‌كو يه‌كن، ئه‌و كلتورانه ئاوا به‌ئاساني ليت
 نابنه‌وه دوور نيينه لي‌ره هه‌ولده‌ي شانه‌و دواتر ري‌كخراو
 ئه‌وجار حزبيش درووستكه‌ي، ده‌زاني ئه‌و شتانه لي‌ره
 پروپووجن و به‌مه‌ترسي گه‌وره ئه‌ژمار ده‌كرين، باشتره
 خو‌ت به‌خوتبي و هيلانه‌كاني ئيمه‌ش پيس نه‌كه‌ي.

هه‌ستم كرد زور به‌نه‌رمي و حه‌ليمي هه‌موانيان
 كردينه درنده و زه‌ويه‌كه‌ي ئيمه‌يان كردوته مه‌كوي
 درنده‌كان، چه‌ند ئه‌وان به‌تايبه‌ت ره‌زاگرانه‌كه قسه‌ي

دەکرد ھېندە زياتر دەمارى پياوھتيم دەجولئا، ھەستەم
کرد ئەمەن بە شايسەتەى ئەوھش نازانن بېمە سەرۆكى
خيزانەكەى خۆشم ، يان زانيارى لەسەر برادەرېكى
بېگوناحى منداليم بزانم، چاوم سوور داگەرپابوو ھەموو
گوتەكانى ئەوانم بە ھەرەشەو سوگايەتى دانا، چونكە
ھيچ بايەخيكيان بۆ مەنى كرىچى سەر ئەستېرەكەى
خۆمان دانەنا، دواتر دەتگوت جاسوسى ناو ھزرى
ئيمەن و بەبى شەرم ھەموانيان كرىنە خېو، رقم
ئەستوور ئەستوور ببوو، خەريك بوو بەھەموو ھېزم
بۆكسېك لەناو دەمى يەكيان دەم و كەللەيەكېش لە
تەختى نيوچەوانى ئەوى ديدەم، پېيان بلېم لە بەعس
نەترساوم، لە چياگان چەندىن سال شەقم لە دارو
بەردانداو، ھەى خويپرى و ناجنسىنە ئيوە كىن
سەرزەنشتى ئيمە دەكەن، خودا شاھيدە ئەمەريكا و
روسيا پېتان بزانن بەنەوھويەك مەحوتان دەكەنەو،
خۆ ئەگەر ئەو ھاورپېيە چين بزانن بە درندەى

دادەنڤن، ئەو ە رووی موڤه که کانڤان ئەوانەى ەه لگىرى
 کلاو ەى نەو ەوڤن لە ئڤو ە دەکەن و تەفرو تووناتان دەکا.
 ەردووک دەمارى ئەولاو ئەولای نڤوچەوانم ەستا
 بوون، سڤڤنەى چاوم سوور داگەرا بوو، پتت لڤدا بام
 دەتەفڤم، ئاخم بۆ ئەو ە دەخواست که بەبڤ چەک
 ەاتووم، خۆئەگەر چەکم لەگەل خۆم ەڤنابا حەفتاو
 پڤنچڤەکم لڤخالڤ دەکردنەو ەو دەمکردنە بڤژڤنگ،
 حەزم لڤبوو بە چڤر نووکه کانم دەموچاوى ەردووکیان
 دامالڤە خوارڤ، پڤشڤان بلڤم ەى بڤقڤمەتڤنە بۆ ئڤمە
 بەو حشى دادەنڤن، سڤقەتان ەبڤت ئەگەر جنەکەى
 ەاورڤم نەبوایە شەقڤکى ئەو ەندە قاڤم تڤه لڤدەدان
 ەردووکیانم قۆر دەکردن، دەمخەساندن و واملڤدەکردن
 نانڤ ئڤلە لڤلای لەت نەکەنەو ە، ئاخ نەمدەوڤرا
 پڤسڤارڤشڤان لڤبکەم، ئەو پڤسڤارەى لەلای ئڤمە
 جوانترڤن و نەرمترڤن پڤسڤارە بۆ که سڤایەتڤەکانمان،
 دەموڤست لەوانڤ بکەم که چى پڤمڤڤدەگەنڤن، ئامانجى
 برادەرى خڤر لەخۆ نەدڤوم دۆزڤبوو ە، بە قسەى ەلەق

وبەلەق لىيان دوور دەخستەمەو، بەزاتى خۋاى ئەگەر
 لەبەر خاترى سوممەى ئەستىرە داماوەگەى خۇمان
 نەبا دەمارى كەرىەتى دەىگرتەم (بەژنى خۇشم
 تەماشانە دەگەردن و دەمگەردنە پەرۋى بىنۋىژى) ئاخىر
 ئەمن مىۋانى وان بووم نەمىۋەكىان بۇ ھىنام و
 نەپىكىك خۋاردنە ۋەيان دامى، بەلام چونكە جنەگەى
 ھاۋرپم ھەمىشە دەىگەردمە پالەوان لەۋىش كارىخۋى
 كەردوۋ لەناخەۋە پىپى گوتەم:

ھەتىو ئەۋە بىر لەجى دەگەىەۋە ئەۋانە پىۋاى
 چاكن، يەك ھەلە بەگەى سنوورداشت دەگەنەۋە،
 دانبەخۇتدا بگەرەۋ باشتر تىيان بگە، نابىنى ھەزرى تۇ
 دەخۋىننەۋەۋ ھەر پىتپىدەگەنن.

ئى خۇ ئەمنىش داروبەرد نەبووم لەشەرمان و لەۋ
 ھەموو ھىرشەى كەردىانە سەر بنىادەمى سەر
 ئەستىرەگەمان، ئارەقەى رەشۋىنم دەركەرد، بە قسەى
 جنەگەى ھاۋرپم نەكەردوۋ وىستەم ۋەبن خۇمىاندم و
 كەمىك دەموچاۋيان بشىلم، چاۋم لە خەركە بەردىك

گيړا تا له تەپلى سەرياندم، ئەمما دەستم نەكەوت،
 دەستم بە ناوكو كەلەكەمدا هینا بەلكو چەقۆيان
 خەنجەريكم پيبيت تا وەك شوتى قاشقاشيان كەم ھەر
 نەبوو، ناچار ھيرشم كرده سەريان و پيش ئەوہى
 دەستم بگاتە دەموچاويان بەرلەوہى يەخەيان بگرم و
 دەمو قەپۇزيان تەعديلكەم، بەدووان گرتيانم و ھەئيان
 دامە ھەواى وەك كۆلارە بەگەردووندا ئاوارەيان كردم،
 لەو ساتە نەھامەتييەدا بوو بۆيەكەم جار دەنگى
 ئامانجى برادەرى منداليم ھاتەوہ بەرگويم و ھاوارى
 كرد (رزگارمكە) لەگەل تەوژمى ھەئدانم بۆ ئاسمان
 دواچار سيمای ئامانجم بە گريانەوہ دى كە گرنكى
 پيئەدام، بەلام نەيدەويړا بەئاشكرا راستيەكان دەرخا،
 ساروخيكى پتەو كە بەخيړايى من ئاسمانى دەبېرى
 نامەيەكى روونى ئامانج بوو بۆ من، بەلام نەتوانيم
 بيگرم نە ئەویش گەشتە من، بەلام لەگەل من لە
 پيشبركيدا بوو، بەورپيەى پييدا ھاتبووم بەدەست
 بەتالى ھەربەويياندا گەراندمەوہو بەكونفەيەكونيك

هاوژينه كه گوتى: نا به لام ته قهيه كى زور له و بهرى
شار هه بوو پي ده چي ت گيرايته وه.

هه ره له قسه كانى نه بو وه ريزي ك گولله ي نا گردار
به سه ر ئيمه دا تي پهرين و ويزه ويزيان به رگويمان
كه وت، ئيدى ته واو دنيا بوومه وه كه له سه ر
ئه ستيره كه ي خو مانم و تو زي نامو يم به م ده نگه
ئاشنايه لي بو وه.

له به ر ئه وه ي بنياده مه كانى ئه وي شه رو شو پريان زور
پينا شيرين بوو پرسيارى ديم نه كرد ته نيا گوتم:

هيچ پيكيك نه ماوه بيخومه وه؟

گوتى:

ها ده ئي حه زت لييه ئه و جار هه و به ر شه قانت ده ن
و فري تده نه وه سه ر زه وي.

وه لامم نه دايه وه، به لام تيگه يشتم ئه و نا گاي له
نه ينيه كانى گه ردوون نييه، نامو يي نه دي وه و نازاني
ئيمه ي خارا و له نا و جه نگو ئاواره بوونه كاندا، بووينه ته
كه ره سته ي نيگه رانيه كان و له قورسى و نه هامه تيبه كان

راھاتووين، نامۆكان و خەلكى بيانى، چيژى ھاتنەھەي كارەباو شۆرەشۆرى ھاتنەھەي ئاوى بەلوعەيان نەكردووه، نازانن ئەو ساتەي كە لەمردن رزگارت دەبیت چەندە خۆشە؟ ئەوان ئازادو فيرە ئارامين و سىي بوونەھەي پيستی نيو بەنديخانەيان نەديوه، قەت فرۆكە بەسەرياندا نەرشاوتەھەو تۆزو خۆلى خاپوور بوونى ولاتيكيان بەسەردا نەباريوه، كوا تامى گوشتى ئاسكو كەو و بالئندە كيويهكانيان كردووه؟ پيموانىيە مردنى بەكۆمەل و دەسكەوتى بە كۆمەليان ديبي.

بۆيە سەرم خستەھەو سەر سەرينەكەو تەواو بەئاگاوه بيرم لە دوا سەرنجەكانى ئامانج دەكردەھەو پربوون لەو كۆدە نەينىيانەي كە تا سەردەميكىدى ناكريئەھەو، تيگەيشتم كە ئامانجى برادەرى منداليم وريابوو ئەگەرچى گۆرانكاريش بە سىماو بالاشمدا ھاتوون، بەلام ئەمنى ناسيوەتەھەو، ئيستاش لە سەرەتاكاني شيوازي فرين دەگەرى، تاخۆي لە بيكەسى و گووشەگىرى قوتاركا، مندالەكانى ئەويش فيرە ياخى بوون دەكات و

ئەو پلانەكانى ئىرەى لەبىر ماوە دەتوانى (داو بۆ
بالندەو تەلە بۆ ئاژەل و بۆسە بۆ مروفەكانى ئەوى
دانى)، ئەو ھىشتا مندالە بەلام دووا سەرنج و ھاوارى
ئەو لەگويمدا دەزرنگىتەو، ھەر لەسەر ئەستىرەكە
نامەى بۆ ھاويشتە بەلام تىى نەگەيشتە، ھەلىدايە
ئاسمان و بۆم نەگىرايەو، كەچى تىيگەياندم كە گرنگى
نەدانەكەى بەمن بۆ خاترى من بوو، ھىمايەك بوو پىر
لەوفاو خۇشەويستى، نەخشەيەك بوو بۆ جارىكىدى
بىننەوہى يەكتىر.

ئىستا ساروخەكەى ئەو لەنىو گەردووندايە نامەيەكى
پىچراوہى نەينىيەو لە خولگەى ئەستىرەكەى خۇيان
دەرچووہو نازاندرى كەى دەگاتە خولگەى زەوى، بۆيە
تەنيا بە دۆزىنەوہى ئەم نامەيە نەينىيەكانى گەردوون
ئاشكرا دەبن و دەبىتە يەكەم زانىارى كە لە ژيانىكىدى
سەر ئەستىرەيەكى نامۆ بۆ ئىمەى تەنيا نىردرابىت.

چاپكراوهكانى نووسەر

- 1- چراكان ناکوژیننه وه.....شيعر
  - 2- نالهی چیا په نایهك بۆ تاشهكان.....کۆمهله
- چیرۆك
- 3- دلۆپه.....تایبەت به لاوان
  - 4- سمه جاويدان.....کۆمهله چیرۆك
  - 5- جن بۆ خۆيم دهبا.....رۆمان
  - 6- هیلانهیهك له پهشمهك ئامادهیه بۆ چاپ